

Nkalanj ní bwâm míme Yesuε ngáne

Matyo

átélé

Ndibned ní kálag

Nkalanj ní bwâm ngáne Matyo átélé ríhóbe nén bán Yesuε mó adé Nsoode awě Dyöb dénhōbpē aá móṣlōm á nkōṣsé te. Mbwiined ne mó dōo Dyöb dénlōnēdtē mekan míme ánhōbpē aá móṣbelé ábē bad se' bōód. Mmén nkalanj ní bwâm rídé áyāl e nkōṣsé rísyāāl.

Mekan míme Yesuε áyágté'áá békábé mó áte metón métáan. (1) Abé áde bad bé nkamlen ní Dyöb bétáṅgéné awóṅ ne mbeltéd rímāb, mekan míme mébē rímāb ne mekan míme mébenléd ne bó (E'ped 5-7); (2) Nsón míme bembapεε dyóm ne bébe bétáṅgéné abel (Eped 10); (3) Ngáne nkamlen ní Dyöb rídí (Eped 13); (4) Ngáne mod átáṅgéné Dyöb abele (Eped 18); (5) Mekan míme mébenlad ne ngáne ébēē áde Krīstəə ápéé (E'ped 24-25).

Nkabtéd ní kálag

Nchyáátén ne echyáa éche Yesu Krīstəə *1.1-2.23*

Nsón míme Jōne, Ndusenε *3.1-12*

Edusen ne mekágsen míme Yesuε *3.13-4.11*

Nsón míme Yesuε á mbwóg e Galilia *4.12-18.35*

Nsón míme Yesuε áde áhídté á Galilia ápe á Jerusalem *19.1-20.34*

E'pun bé asóg ábe Yesuε á Jerusalem ne benben ne á Jerusalem *21-27*

Mpuu ne alúmed áde Sánḡwéé álúmtáá bad yāl áde amáá apuu *28.1-20*

*Betaa ábe Yesue
(Luk 3.23-38)*

¹ Tóngé e betaa ábe Yesu Krístəə edíi nén. Yesue ambíd á nchyaátén míme kâη Dabide, Dabide mó-'ε abíd á nchyaátén míme Abrahamε.*

² Abrahamε mó abédé sáá awě Aisige. Aisige-'ε ambé sáá awě Jakəbe, Jakəbe-'ε mó anchyaá Judaa bóəbe baányan. ³ Judaa bó mwaád Tamaa, bénchyaā Perεε ne Zεraa. Perεε ambé sáá awě Hεserəne, Hεserəne-'ε sáá awě Ramε. ⁴ Ramε mó abédé sáá awě Aminadabε, Aminadabε-'ε abédé sáá awě Nashəne. Nashəne ambé sáá awě Salməne. ⁵ Salməne bó mwaád, Rahabε bó-'áá bénchyaā Boase. Boase bó mwaád Rutε bénchyaā Obεde, Obεde-'ε ambé sáá awě Jesε. ⁶ Jesε ambé sáá awě kâη Dabide.

Kâη Dabide bó Uria mwaád béchyaā Solomonε. ⁷ Solomonε ambé sáá awě Rehoboamε, Rehoboamε-'ε mó ambé sáá awě Abijaa, Abijaa ambé sáá awě Asaa. ⁸ Asaa ambé sáá awě Jehosafadε, Jehosafadε mó-'ε ambé sáá awě Joramε, Joramε mó-'ε ambé sáá awě Uzzia. ⁹ Uzzia abédé sáá awě Jotamε, Jotamε mó-'ε ambé sáá awě Ahasε. Ahasε mó-'ε ambé sáá awě Hezekaya. ¹⁰ Hezekaya-'ε ambé sáá awě Manasε. Manasε-'ε sáá awě Aməse. Aməse mó ambé sáá awě Josia. ¹¹ Josia móə anchyaá Jekonyasε bóəbe baányan, á pónde eche bad bé alon á Israel bénkweé nzum bon bad bé Babilon bεswéén bó áwāb alon.

¹² Ade nén dēmmadté atóm, káəη ne á pónde eché bénchyaā'ε Yesue, betaa ábe Yesue bébédée;

* **1:1** Mmén nchoo níde káəηne á kálag e Dyəb e'só 5.1, 6.9, 10.1, 11.10, 27.

Jekonyase móo ambé sáá awě Shelytye, Shelytye-
 'e mó ambé sáá awě Zerubabele. ¹³ Zerubabele
 ambé sáá awě Abute, Abute-'e sáá awě Elyakime.
 Elyakime-'e ambé sáá awě Azoo. ¹⁴ Azoo abédé sáá
 awě Zadoge, Zadoge mó-'e ambé sáá awě Akime,
 Akime-'e sáá awě Eliude. ¹⁵ Eliude mó ambé sáá
 awě Elizaa. Elizaa-'e sáá awě Matane. Matane mó-
 'e ambé sáá awě Jakobe. ¹⁶ Jakobe mó abédé sáá awě
 Josebe. Josebe mó awón Maria awě anchyáá Yesue
 awě béchagéé bán Krístæ.

¹⁷ Né-óó, nyongel ésyāā, mbooted ne Abrahame
 âpe wée Dabide, édé dyôm-é-nyongel ne éniin.
 Mbooted ne Dabide âpe pónde eche béswééné
 bad bé Israel á Babilon áde bēnkweé nzum, édé
 dyôm-é-nyongel ne éniin. Bootya pónde eche
 béswēēnnē bad bé Israel á Babilon áde bēnkweé
 nzum, káāne á pónde eche béchyáá Yesue, áde
 dyôm-é-nyongel ne éniin.

Echyáa éche Yesue

(Luk 2.1-7)

¹⁸ Echyáa éche Yesue ébédé nén: Maria, nyaá
 awě Yesue, ábédé ngon e mmwaád echē enkēmbíí
 mwenchóm. Bēnkií mó mod nhóg awě béchagé'áá
 bán Josebe. Bon byánán Maria āsū á e'wóngé
 wée Josebe, ényinnēd nén bán adé nkog á ngine e
 Edáádā ēche Esáá. ¹⁹ Josebe-'e, ngáne ábédé mó
 mod a bwām, enkēndāngé Maria e'sōn awóged.
 Né-óó, abelé'áá mbonšén áchene mó á mesōm-tē.
²⁰ A pónde echē nímē mewēmtēn médíí mó áte,
 ángel e Dyōb empíí mó áde ánāngé nló. Angel ne
 enláá mó nén áá, "A-Joseb, mod á mbyaa míme
 Dabide, weebáá' Maria atéd née mmwaád awōn,
 áyāle Edáádā ēche Esáá chōó épíídé mó bon abé

nkog. ²¹ Achyāā mwān a mwēnchóm, échuu-’ε mós dīn wεé Yesue† áyāle nén mós̄hūd ábē bad á mbébe-te.” ²² Mmén mésyāāl mēmbēnléd álóned e’yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é’dəódəŋ aá,

²³ “Nyénəne’, ngəŋ e mmwāád echē eebíi mwēnchóm ébē nkog, echyāá-’ε mwān a mwēnchóm, béchəg-kε mós bán Emmanuεε.”

Adén dīn ádé nén bán, “Dyōb ádé ne sé.” ²⁴ Néε Josebe ásyəŋgé ásē, ambəl ngáne ángel énlāā’é mós. Antéd Maria néε awě mmwāád. ²⁵ Bon káəŋ ne pónéd eche Maria áchyāá mwān, Josebe enkēndyēnnē mós. Josebe anchuú-’ε ane mwān dīn aá Yesue.

2

Beləŋ-bé-betintine bébidé á akuu əhyε dé abε Yesue edúbé

¹ Bēnchyāā Yesue á dyad á Betelhem á mbwóg e Judeya á pónéd eche Herode ábédé kəŋ. Bad behóg ábe béláá’áá betintine ábíi mekan, bémbíd á akuu,* bépē á Jerusalem. ² Ade bépédé á Jerusalem, bēnsədéd bánken, “Héé kəŋ e bad bé Israel, ane awě achyáádté wén ádíi? Sēnyíne tintine á akuu awě alúmte nén bán achyáádté. Nē dós akáə bon sépag əbe mós edúbé.” ³ Adē kəŋ Herode áwógé nē, nē dēntagéd mós á mewēmtentē bwāmbwam. Dēntagéd mós, átāgəd-tε bad bé Jerusalem bésyāāl. ⁴ Herode anlād ábe beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé bésyāāl áte.

† **1:21** Yesue: Adén dīn ádíi bán Mod a e’soósəŋ. * **2:1** A akuu: Pəd echē etondεε ábídeé.

Boŋ áseɗté bó aáken, “Héé Ane awě Dyōb Awógté, awě bésineé, áchyāádtē?” ⁵ Dóo békwénténé mó bán, “Béchyāā mó á dyad á Betelhem, á mbwōg e Judeya. Nkal é’ dāódaŋ antēl aá,

⁶ ‘A-bad bé Betelhem á ndōob e Juda, ádēn dyad ádé dyad ahóg áde ádé etógnén bwāmbwam áfintē e myad mé alon á Juda.

Ayāle mod ābid áfintē echēn, awě ālyāgēd ābēm bad bé alon á Israel.’ ”

⁷ Néε Herōde áwógé nē, anchélé ábē belāŋ-bébetintine á kun-tē, boŋ áseɗté bó nyaa e pónde echē tintine ne ámbídtē. ⁸ Dóo álómé bó á Betelhem aá, “Nyékag, nyétōŋ anōn. Nzé nyēnyiné wée ane mwān áchyāádté, nyétim ámbid nyéhye nyélaá me, ábel boŋ mémpē níke míbe mó edúbé.”

⁹ Ade bémáá mekan míme kōŋ álāngé bó awóg, bēmbōótéd akε ámpē. Boŋ áde bēnóné ámīn, bényīn melemlen mé tintine míme bényīnnē á akuu néε ákagké bó á’sō. Ane tintine ankē káŋ atyéém wée ane mwān ánchyāádtē. ¹⁰ Anyín áde bényíné ane tintine, bēnwōg menyīŋge bwāmbwam. ¹¹ Bēnsōl á ndáb-te. Néε bésólé, bényīn ane mwān bó nyan, Maria. Bēmbwōgē ane mwān mebóbōŋ ábe mó edúbé. Bēmbíddēd mende áwed míme bēnwánlédté mó, bēbē-’ε mó. Mmé mende mébédé gól,† mōg mé e’lod é’ bwām míme bēchōgεé bán frankinsen‡ ne mía.§ ¹² Néε bémáá ane mwān edúbé abε, bēmbwōgē esú áwāb alon,

† **2:11** Gól: Edii ekii éche édé nkun bwāmbwam éche élúmte bán Yesue adé kōŋ. ‡ **2:11** Frankinsen: Abédé dyōg áde bēbagnéé Dyōb mende. § **2:11** Mía: Mébédéε dyōg áde bēnabnadté ndim.

boŋ bêmpõŋ nzii empée, áyāle Dyõb dénlāā bó á nló-te aá béetimé' ámbíd wée Herõde.

Bésõbnē Yesuē, békééné mós á alonj á Egipto

¹³ Ade ábê belánj-bé-betintine bémáá akε, ángel e Dyõb enláá Joseβε á nló-te aá, “Hidé ásē, étêd anén mwǎn bó nyanj ésoben bó, étimen bó á Egipto. Nyédyε-ε áwed kááj né nlanjé nyé meé nyéhíde, áyāle Herõde álõm bad áhed anén mwǎn, áwúu mós.” ¹⁴ Mmê nkuu dën, Joseβε anhidé ásē, atéd mwǎn bó nyanj, ákēēn bó nkuu ne nkuu, átimnád bó á Egipto. ¹⁵ Awed dós bendyεé'ε kááj ne pónde eche Herõde áwédé. Nén dēmbenléd álóned e'yale ábe Dyõb dénlõmēnnē nkal é'dáádaj aá, “Nlébpé awem Mwǎn meé ábíd á alonj á Egipto.”

Béwúu e'ched é' bǎn á Betelhem

¹⁶ Ade Herõde ásõjténé nén aá belánj-bé-betintine bê bédógé mós, anlíj bwámbwam. Anlóm éche sánze á Betelhem ne ene pɛd e mbwóg esyáál, aá béwúu bǎn bé baachóm bésyāāl ábe béepede mwě rílán. Ambel nê átánjen ne pónde eche belánj-bé-betintine bénlāā-é mós bǎn bénkõlē tintine awě anlúméd echyáa éche Yesuē anyín. ¹⁷ Nén dēmbenléd álóned e'yale ábe Dyõb dénlõmēnnē nkal é'dáádaj Jeremayaa. Jeremayaa anhób aá, ¹⁸ “Bad bénwõg e'saad ne awé á ngine ádē ábídé'áá á Rama, áde Rashεε áchyεé'ε ábe bǎn. Bélenté'áá mós awé, boŋ eékoŋpe aléned áyāle nén bǎn bémmad mós awé.”

Joseβε, Maria, ne Yesuē bébidé á Egipto bétim á Nazaret

¹⁹ Ámbíd e kwééd eche Herõde, ángel e Dyõb em-pí Joseβε á nló-te áde ámbēē abé á Egipto, élánjē

mó nén aá, ²⁰ “Téd awôḡ mmwaád bó mwän, nyétime ámbíd á alonḡ á Israel. Herode ne ábē bad ábe béhéde’áá ane mwän awúu bémáá awé.”
²¹ Née Josebe áwógé nê, anlad yäl, atéd Maria bó mwän, bóbōó bétim ámbíd á alonḡ á Israel. ²² Bon áde Josebe áwógé bán Achelause atédé atii dé nkamlen áde sáá, kên Herode á mbwóg e Judeya, ambán atim ámbíd áwed. Angel e Dyöb enhyě mó mekan mémpēe aláa á nló-te. Nê dêmbël, á mbwóg e Galilia dōó ântimmé akε. ²³ Ankě alónḡ á dyad ámbáá ahóg áde béchágé’áá bán Nazaret. Nén dêmbenléd álóned e’yale ábe Dyöb dénlōmēnnē bekal bé’dæádəḡ t̄ḡḡene Yesue aá, “Abyēēn née Mod a Nazaret.”

3

Nkalaḡ nime Jone, Ndusenε *(Mak 1.1-8; Luk 3.1-18; Jon 1.19-28)*

¹ Etún é pónde ámbíd enê, Jone, Ndusenε ámbíd nkal é’dæádəḡ a Dyöb. Akalé’áá eyale é Dyöb á ehyánḡe á Judeya, álāḡgē bad aá, ² “Nyéte de abel dé mbéb áyāle nén nkamlen í Dyöb ídē benben.”

³ Jone mó abédé mod awě nkal é’dæádəḡ Yesayaa áhóbé’áá, áde ánhōbpē aá, “Ehánḡé ébide’ á ehyánḡe bán, ‘Nyébonḡsen epe éche Sāḡgwéé. Nyétii echě nzii.’ ”

⁴ Jone ahágé’áá mbóté éche bébénlé nyonḡ éche ébídé á yäl e kamêl.* Awáá’áá ngáá a ngob e nyam. E’chuu ne bengóméé bōó bébéde ndyéed echē.

⁵ Bad bébídé’áá á Jerusalem, ne nímíní myad mé mbwóg e Judeya esyáál ne á melonḡ mémpēe nime

* **3:4** Kamêl: Edii nyam echě edé née nyag echě bébenlادتé á ehyánḡe ápém nted.

mébédé á nkæg mé edíb é mbáá é Jodan, békag wée Jone. ⁶ Née bēmpaléé nīmāb mbéb áte, Jone ádusén bó á edíb é Jodan. ⁷ Boḡ áde Jone ányíné née Befarisia ne Besadusia béhúé' é ábel boḡ ádusen bó, anláá bó aá, “Píí é nyə chén! Nzéé múmó alánge nyé aá nkáásé ní Dyöb ríhúé' boḡ aléb-pe nyé aá nyékúme abánge?” ⁸ Nyéke nyébele mam míme mélúméd nén bán nyētēdté áden abé dé mbéb. ⁹ Nyéewémtán nén bán nzé nyēhóbé bán, nyédé bán ábe Abrahamε, nyéekudté nkógsen ní Dyöb. Boḡ ríláa nyé nén mée, Dyöb áhele ábenléd nímén meláá átiméd mó bán ábe Abrahamε. ¹⁰ Bəəb-pəə ehón émáá anaa á nkanḡ ní mel. Né-əə, bwel ké é'héé ábe béechyāā' e'pum é' bwām, békwel bó bébwém-me bó á muú-te. ¹¹ Ndusan nyé bəəb ne mendíb álúmed nén bán nyēhəḡléné áden abé dé mbéb. Boḡ mod ampée ahúé', awē atómé me. Meékwognedéé ké ápém míme metámbe. Ádusén nyé ne Edəədəḡ éche Esáá, ádusén-ne nyé ne muú. ¹² Awánlé échē epeben á ekáá, ábel nén, ápeb míme menyán ámín. Nzé amadé, álād mbum é bwām áte, ákōō chó. Boḡ álād e'pəə, ahyáád bó á ebonde é muú éche éédīmē'.”

*Bédúséné Yesue
(Mak 1.9-11; Luk 3.21-22)*

¹³ Bəəb-pəə, Yesue ambíd á mbwóg e Galilia, áke wée Jone á edíb é Jodan ábel nén Jone ádusen mó. ¹⁴ Boḡ Jone anwanén mó mewémtən ahəḡlən, áhəbē nén aá, “Née édíí bán we-éé wembé edusan me, chán étímé abé éche wewe éhyagké áwém weé rídusen we?” ¹⁵ Boḡ Yesue ankwentén mó aá, “Mwě ébē nē bəəb ábel nén débél mam mésyəəl bwām ngáne Dyöb áhedéé.” Né-əə, Jone ankwentén mó

adusen. ¹⁶ Melemlem mé pónde níme Jone áamá Yesue adusen, Yesue ansyáá á mendíb-te. Dóo ngob e dyöb énédnédé, bon ányínē née Edáádəŋ é Dyöb ébíde ádyöb ésudé ásē née élāā, étyéém-me mó á nló mín. ¹⁷ Ehób chό-’ε ámpē ébíde ádyöb nén, “Awem Mwän a nlém nén, awógte me menyinje bwâmbwam.”

4

Satanε akəgé Yesue (Mak 1.12-13; Luk 4.1-13)

¹ Ambíd e pónde, Edáádəŋ é Dyöb êntimén Yesue á ehyánge ábel nén Satanε ákəg mó. ² Yesue andid yāl nzaa á mekáne-tê móom mé e’pun méniin. Ambíd e ene pónde nzaa ewagé’áá mó. ³ Dóo Satanε ápédé bon álánge mó aá, “Nzé Wε-εé edé Mwän a Dyöb, kamlén mímén meláá métim e’wεle.” ⁴ Bon Yesue antimtén mó aá, “Éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, ‘Saké ndyééd chěmpen edide moonyon á alongé. Bon eyale téé éche Dyöb áhóbé, chόó édídé moonyon á alongé.’ ”

⁵ Dóo Satanε ákééné Yesue á Jerusalem, dyad áde ásáá bon átyēēmān mó á nzonje e Ndáb-e-Dyöb mín, ⁶ álāngē mó aá, “Nzé wε-εé edé Mwän a Dyöb, éheb á bwεle-mín hén ehún á ndəəb, áyāle éténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

‘Dyöb dékamlén éche ángel ásáb wε, épēm-me wε ámín ábel weébōmē ekuu á aláá.’ ”

⁷ Yesue-’ε antimtén mó aá, “Bon kálag e Dyöb ehóbé ámpē nén aá, ‘Weékāgē Sāngwéé ádon Dyöb áte.’ ” ⁸ Satanε antéd Yesue ámpē, búmō bétyéém á mbəəd mín, bon álūmtē mó melon mé nkōjšé

mésyāāl ne nhon rísyāāl míme rídé áwēd-te. ⁹ Dóo álângeé mó aá, “Měbě we ábén bwēm é’syāāl nze ebwógké me mebóbón bon ébāg-ke me edúbé.”

¹⁰ Dóo Yesue álângeé mó aá, “Syāá me á díd-te, a-Satan! Eténlédé nén bán, ‘Ebwógké’ Sāngwéé ádon Dyōb mebóbón, ébage-’e mó edúbé. Mwēnpren-naá étánjéné abele.’”

¹¹ Né-óó, Satan e antedé Yesue, ákē. Angel êmpě, éwónjén Yesue.

*Yesue abootédé míme nsón á Galilia
(Mak 1.14-15; Luk 4.14-15)*

¹² Ene pónde bēnhē Jōne, Ndusene á mbwōg. Ade Yesue áwógé nē, antīm ámbíd á mbwóg e Galilia.

¹³ Anhidé á dyad á Nazaret, áke ádyēē á dyad á Kapenahum. Kapenahum abédé á nkag mé edib-é-nzab é Galilia, á abwóg á hōm á túmbé e Zebulon ne e Naftali. ¹⁴ Yesue ankě á Kapenahum álóned mekan míme nkal é’dáádəŋ Yesayaa ánhōbpē aá,

¹⁵ “A-mbwóg e Zebulon, a-mbwóg e Naftali, ntinned ne edíb é nkwx, á múde mé edíb ní Jodan, Galilia mbwóg echě bad ábe béesě bad bé Israel bédyē’ē.”

¹⁶ Bad ábe bēbédé á ehintén-té békúdé e’nyínen bé ekíde;

Bad ábe bēbédé á nsəl ní soŋ békúdé e’sóoson.”

¹⁷ Bootya pónde echě Yesue ánkéé á Galilia ambootéd eyale é Dyōb akal áhōbē nén aá, “Nyéhəŋlen abé dé mbéb, áyāle nkamlen ní Dyōb rídé bēnben.”

*Yesue apwédé bembapēē bé’sō
(Mak 1.16-20; Luk 5.1-11)*

18 Epun ehóg Yesue akagé'áá á nkin mé edib-é-nzab é Galilia. Annyín bãn bé baachóm bébe; Simone awě béchágé'áá bán Petro, bó mwănyan Andreyá néé bébwéméé mbínzé. Bébédéé bekób-bé-súu. 19 Dóó álângeé bó áá “Nyéhíde me. Ngáne nyékóbeé súu bəəb, meéyāgēd nyé ngáne nyétēdtē bad nlém á abum áhíd me.” 20 Abwōg-ábwōg bēntēdé échab mbínzé, bēhīdē-'ε mó. 21 Néé bésídté á'sō, Yesue annyín bãn bé baachóm bémpēe bébe; Jemse bó mwănyan Jone, bãn ábe Zebēdiē. Bóóbe sáá bémbē á bōle-tē, bébwémé'áá échab mbínzé. Hē dóó Yesue áchēnléé bó bad bébe áá bēhíde mó. 22 Abwōg-ábwōg bēntēdé sáá ne bōle, bēhīdē-'ε Yesue.

*Yesue ayāgté'áá, áchōnté-'ε bad
(Luk 6.17-19)*

23 Yesue akagé'áá myad mésyāāl á alon á Galilia ayāgtē eyale é Dyōb á ndáb é mekáne, ákalé-'ε nkalan ní bwám mé nkamlēn ní Dyōb. Achōnté'áá bad bé nkole bésyāāl ne nyaa e nkole téé echē émbē átíntē echāb. 24 Né-óó mekan níme Yesue ábélé'áá nwógnádtáá á mbwóg e Siria esyāál. Nē dēnkān bad bēpēéné'áá bad bé nkole bésyāāl áwē. Bēpēéné'áá bad áwē ábe békónlé'áá nkole ne mewē nyaa ne nyaa. Bad ábe e'dáədəŋ bé mbéb bēmbēē áte, bad ábe bēhúne ekikíd, ne bad ábe bēwédé eped, Yesue áchōnté ábē bad bésyāāl. 25 Nē dēnkān, ndun e mod ehídé'áá Yesue. Bad bēbídé'áá melon bootya á Galilia ne mbwóg e Myad Dyōm, Jerusalem, Judeya, ne ped echē edé á múde mé edib é Jodan nímníí.

5

Yesuε ayágté bad á ekone mîn

- ¹ Ade Yesuε ányiné ene ndun e mod, anchágé é ekone mîn, ádyēē ásē. Ahed-taá ábē bembapεε bétané mó ² boη ábootéd bó ayáged, áhōbē aá,
- ³ “Nnam mbê ne bad ábe bédé atóg á edáádəη-tê áyāle bédé ásē e nkamlɛn mí mîn.
- ⁴ Nnam ne bad ábe bélebe’, áyāle Dyōb déwōgēd bó menyiŋge ámpē.
- ⁵ Nnam ne bad ábe bépwiítédé, áyāle nkōŋsé rísyāēl mébē nímbāb.
- ⁶ Nnam mbê ne bad ábe bédé nzaa ne píđ ábel mam níme Dyōb áhɛdɛé aá mébenled, áyāle Dyōb dékōdéd bó.
- ⁷ Nnam ne bad ábe bėwóge bad bėmpēe ngəl, áyāle Dyōb dómpe déwōg bó ngəl.
- ⁸ Nnam ne bad ábe békénlé nlém á abum, áyāle bényiŋ Dyōb.
- ⁹ Nnam ne bad ábe békóme nsəη, áyāle Dyōb déchəg bó ábē bān.
- ¹⁰ Nnam ne bad ábe békude metake áyāle bėbeleé mam níme Dyōb áhɛdɛé. Bédé ásē e nkamlɛn mí mîn.
- ¹¹ Nnam mbê ne nyé ábe bad bėsyāá’é, nyé ábe bėtagtɛé, bėbānē nyé e’bėbtéd é’ mam áyāl, bėbíđē-’ε nyé mbóη é metóm áyāl, á điŋ áđém.
- ¹² Nyéwóge bwām, nyébé-’ε menyiŋge áyāle nsábe níme nyékudté ádyōb níchábé ámîn. Nén dáo bad bėtagtɛ’áá bekal bė’đəádəη bė’ bód.

Nkwě níme níbódé e’nyin, ne etrukáŋ éche békóŋgé

(Mak 9.50; Luk 14.34-35)

13 “Nyêdé etógnén á alongé á bad bé nkõhsé ngáne nkwx̄ nídí etógnén áyāle ndyééd. Boŋ nzé nkwx̄ mbódé alaŋ chán béhele-se bényinēd mó ámpē? Méesaá dyam dé abelen ámpē. Né-ɔ́, apim dɔ́ bépiméé, bad békɔgtáád mó ámín. 14 Nyéé nyêdé nêŋgáne etrukán álúmed bad bé nkõhsé bésyāal nzii e Dyõb. Dyad áde álónédé á ekone mín déesɔ́méé. 15 Mod eémāa-’aá etrukán achod se ákōō chó á ebwɔg-sé, boŋ abelé ákēlē chó ámín, ábel nén ényínte kénzée awě adé á ndáb-te ekide. 16 Nyémpē nyépene’, melemlem née etrukán. Nzé bad bényíné nsón mí bwâm míme nyébeléé, békēn Dyõb, awên Titée awě adé ámín.

Ayáged áde Yesue tâŋgene mbéndé

17 “Nyéewémtán nén bán mpedé á nkõhsé ábóded mbéndé éche Mosé ne mekan míme bekal bé’dáádəŋ báyágté nyé. Meépedéé ábóded mó, boŋ mpedé álóned mó. 18 Ne mbále nlāŋge nyé nén mēé, káəŋ ne á asóg dé nkoŋ ní sé ne mí mín, ké mwāmpín mé eyale nhóg awě atēnlédé á mbéndé e Dyõb eéhídtéé ásē káəŋ né mésyāal mélóné.* 19 Né-ɔ́, kénzée awě abóó mbéndé pág átínté échē mbéndé é Dyõb, ké ene echē bēwémténé bán eesaá etógnén, áyágtē-’ε bad bēmpēe aá bēbel melemlem, ene ndín e mod ébē ndimtene átínté e bad ábe bédé ásē e nkamlēn mí mín. Boŋ kénzée awě abele ngáne mbéndé éhóbé, áyágtē-’ε bad bēmpēe ábel melemlem, ábē etógnén bwāmbwam átínté e bad ábe bédé ásē e nkamlēn mí mín. 20 Né-ɔ́, nlāŋge nyé nén mēé, ésebán abele á Dyõb ádēn

* 5:18 Né mésyāal mélóné káa ádē ayáge ásyāal álóné.

átomé áde Befarisia ne bemeléede bé mbéndé, né nyémpē nyéesónlé á nkamlēn mí mín mbêd.”

*Ayáged áde Yesue tângene melingá
(Luk 12.57-59)*

²¹ Yesue ambád ahób aá, “Nyêwógé nén bán bēnlāā bad bé’ bōód bán, ‘Mod eewúé mod. Kénzée awě awúú mod, bétāngéné mó akáad.’ ²² Boṅ nlānge nyé nén mēé, kénzée awě alīnē† mwānyāṅ bétāngéné mó akáad. Kénzée awě āsyāṅ mwānyāṅ bēpēén mó á kóte e bad bēmbáá bēkáád mó. Kénzée-’ε awě āchāg mwānyāṅ aá, ‘Edimdim é chōm chén’, béhele bēbwém mó á dū-á-muú. ²³ Né-óó, nzé ekag á menyán mé mēde áke dé abe Dyōb mēde, boṅ ekāmténé nén wēé nyé mod nyēwánléné kōkōó, ²⁴ ébānē mímōṅ mēde ásē á’sō é’ menyán mé mēde. Esébe éke ébēl nsaṅ ne ane mod boṅ étim ámbīd éke ébe mēde. ²⁵ Nzé mod aheḍe wē áke dé asómēn á kóte, bēl káāṅ nyúmō nyépe á nchemtēn byánán nyéēpě á kóte. Esebé nē, ahelese asómēn wē á kóte. Kóte-’ε ébeé wē á mekáá mé plūse, plūse chí-’ε éhē wē á mbwōg. ²⁶ Ne mbále, nlānge wē mēé, wēéhēlē-se ebīd á ndáb e mbwōg-tē wē káāṅ né etwedé ádōṅ alúm ásyāāl.

Ayáged áde Yesue tângene akáb dé mesón

²⁷ “Nyêwógé ngáne bēhóbé nén bán, ‘Nyéekábé mesón á ndáb e’wōngé.’ ²⁸ Boṅ nlānge nyé mēé, kénzée awě anōné mmwāád boṅ awémtén aá né mōnnaṅnéd mó, amaá asón akáb ne ane mmwāád áwe nlém-tē. ²⁹ Nzé ádonṅ dīd ábelte wē mbéb, ehúd dó, épim. Edé mboṅ ábód dó, tómaa bó

† 5:22 Kénzée awě alīnē; donje á kálag áwóó kénzée awě alīi ngēn.

âbwém echon yǎl esyǎál á dǔ-á-muú. ³⁰ Melemlem nê, nzé échon ekáá ébêlte wε mbéb, esél chó, épim chó. Edé mbon âbód chó tómaa bó âbwém echon yǎl esyǎál á dǔ-á-muú.

Ayáged áde Yesue tângene abóo-dé-e'wóngé
(*Mat 19.9; Mak 10.11-12; Luk 16.18*)

³¹ “Kálag e Dyǒb ehóbé ámpē nén, ‘Kéńzéé awě anané mwaád á e'wóngé atǎngéné áβε mó apab áde álúmte nén bán anané mó á e'wóngé.’ ³² Bon nlanje nyé nén méé, nzé mod anané mwaád á e'wóngé ésebán ane mmwaád akábé asón, bon ane mmwaád akií mod ampée awón, né nchóm awě anané mó á e'wóngé mó atǐmté mó mmwaád awě akábe' mesón. Kéńzéé-ε awě awóó mmwaád awě bénáné á e'wóngé né mómpē akábé asón.

Ayáged áde Yesue tângene amwé dé melě

³³ “Nyêwógé nén bán bēnlāā bad bé' bǎód bán, ‘Mod eemwág melě ngên, bon nzé mod amwédé melě atǎngéné ábēl dyam áde ámwééné melě á'sō é Dyǒb.’ ³⁴ Bon nlanje nyé nén méé, nyéemwág melě ké mehóg. Nyéemwág melě á dǐn dé nkamlēn mí mín, áyāle áhed dǎo Dyǒb áwóó e'dii bé nkamlēn. ³⁵ Nyéemwág-ke á dǐn dé nkǒńsé, áyāle áhed dǎo Dyǒb ásúmé mekuu. Nyéēbenlād-te ké dǐn á dyad á Jerusalem, áyāle ádii dyad áde kǎη embáá. ³⁶ Nyéemwág melě ké á dǐn dé nló nmmēn, áyāle nyéēhēlēē ké mbum e esid póg ahǎηlēn áwēn nló, ápúbed ké'ε áhined chó. ³⁷ Bon nzé ehóbé wεé móbele dyam, ehób wεé, ‘εε, mǎbel dǎ.’ Ké-ε wεé, ‘Aáy, méebenlé.’ Kéchéé éche ébádé áhed né ébídé wée Satanε.

Ayáged áde Yesue tâηgene akun-á-yǎl
(Luk 6.29-30)

³⁸ “Nyêwógé ngáne béhóbé nén bán, ‘Nzé mod atúbé mod díd, bétúb mómpē díd. Nzé mod ahúde-’ε mod ason, béhúd mómpē ason.’ ³⁹ Bon nlan̄ge nyé nén mēé, nzé mod abelé wε mbéb, éched yǎl. Nzé mod abómé wε abén á akəg ahóg, ékunnéd mó ádíníí ampē. ⁴⁰ Nzé mod ahede wε asómen á kóte ákoben wε nímōη nkobe, ébag mó káəη ne echon súde. ⁴¹ Nzé mod anyágté wε aá ékεen mó máyl mehóg, ékēēn mó máyl mébe. ⁴² Kénzée awě achómé wε chǒm, beé mó. Nzé mod ahóbé-’ε aá, ébál mó chǒm éche éwóó, ebál mó.

Ayáged áde Yesue tâηgene bad bé ekəyi
(Luk 6.27-28, 32-36)

⁴³ “Nyêwógé ngáne béhóbé bán, ‘Edəη mwǎnyon, ékəə-’ε mod awě akəó wε.’ ⁴⁴ Bon nlan̄ge nyé nén mēé, nyédəη bad ábe békóó nyé, nyékānnad-ε ábe bétagte nyé. ⁴⁵ Nzé nyêbelé nê, né nyéēbē bán ábe Titée awên awě adé ámín. Alóme’ enyen ne mbúú wée bad bé mbéb ne bé bwām nyaa póg. ⁴⁶ Nzé edəó bad ábe bédáó wε bēnpēn, nê déepiinédte wε nsábe ké nhóg. Káəηne besaad-bé-tááse bómpē bébele melemlēm. ⁴⁷ Nzé elente’ ábōη bad bēnpēn né ebele melemlēm ngáne kénzée ampée ábeléé. Káəηne bad ábe béesě bad bé Israel bébele nê. ⁴⁸ Né-əó, mbeltéd nímēn rítəηgéné néε rítýéémé bwām, nēηgáne mbeltéd míme awên Titée awě adé ámín.

6

Ayáged áde Yesue tâηgene áwóηgen bad

¹ “Nyétêd póndé! Nyéēbēlē nsón ní Dyöb âbel bon bad bényín nyé. Nzé nyébele nê, né nyéekudté nsábe wéε awên Titée awě adé á nkamlen mí mín.

² “Né-óó, nzé ebage mod chõm éche átógnéné, weékūmē nkáŋ nêŋgáne bad ábe bédoge yál. Békume nkáŋ á ndáb é mekáne ne á dyad-tê wéε bad bédíí, âbel bon bényín bó. Ne mbále nlânge nyé meé, bémáá mímb nsábe nsyāāl akud. ³ Bon nzé ebage mod chõm éche átógnéné, weébēlē'-se ké awon wën awě étómténé adāŋ abíí. ⁴ Nê débēl mod ké nhóg éebíí'é chõm éche ébágé mó. Dyöb, awon Titée awě anyíne mam míme mébenled á e'konéd-te móōsābē wε.

*Ayáged áde Yesuε tâŋgene mekáne
(Luk 11.2-4)*

⁵ “Nzé nyékanne', nyéekánné' née bedog-badé, ábe nzé békanne' bédəə atyéem á ndáb é mekáne ne á mbom, âbel bon bad bényín bó. Ne mbále nlânge nyé nén meé, bémáá mímb nsábe nsyāāl akud. ⁶ Bon pɛn, nzé mod akáanne', asól áwē ton-tê, ádíb ekob, bon ákännē wéε eche sán Dyöbe awě mod éenyínēē. Ene póndé awōŋ Titée awě anyíne' mam míme médé á e'konéd-te āsābē wε. ⁷ Nzé nyékáanne', nyéebádnán e'yale mbád ne mbád, ngáne bad ábe béesě bad bé Israel bébeleé. Bébelé bēwemtān bán Dyöb déwōg bó mekáne áyāle bēbúdé e'yale áte. ⁸ Nyéebág née bó, áyāle Dyöb, awên Titée, amaá abíí chõm éche nyétógnéné byánán nyéēsédéd mó. ⁹ Né-óó, enén nyaa e mekáne chōō nyétāŋgéné akáne, Dyöb, Titée awêd, awě adé ámín, edúbé ébê ne ádon dñn.

- 10 Mmōŋ nkamlɛn ríhɛ rítêd etál.
Bad bé nkõŋsé bébel mekan níme éhɛdɛé, ngáne ébɛnlaadté ámín.
- 11 Bag sé echɛd ndyééd e epun e bín ê' chii.*
- 12 Lagsén sé mímɛd mbéb, ngáne sémpɛ sélagsanné mod téé awě abelé sé mbéb.
- 13 Weémwāg-sɛ sêhún á mekǽgsɛn-tê, boŋ húd sé á mekáá mé Satan.†
- 14 Nzé nyêlagsan bad mewusé níme bébɛnlé nyé, né Dyõb Titɛɛ awên awě áde ámín mómpɛ álagsén nyé. 15 Boŋ nzé nyéɛlagsán bad, né ké Dyõb awên Titɛɛ éelagsénné nyé.

Ayáged ádê Yesue

tâŋgene adid á yǎl nzaa á mekáne-tê

16 “Nzé edide yǎl nzaa á mekáne-tê, weésudné' ngáne bedog-badé bébelɛé. Béchêmtɛ' e'só á nló ábɛl boŋ bad béchem bán bédide yǎl nzaa á mekáne-tê. Ne mbále, nlâŋge nyé nén mɛé bémáá mímāb nsábe rísyāal akud. 17 Boŋ nzé edide yǎl nzaa á mekáne-tê, éwōbē e'só, éśɛdē-'ɛ nló áte. 18 Bɛl nê, ábɛl boŋ bad béechémé bán edide yǎl nzaa á mekáne-tê, étōmɛé awōŋ Titɛɛ awě mod éényĩnɛɛ. Anyíne' mam níme médé á e'koŋnéd-te, mó-'aá áśābē wɛ.

Ayáged áde Yesue

tâŋgene awóŋ á bwém

(Luk 12.33-34)

19 “Nyéékoŋnád yǎl nhon á nkõŋsé wén, wée sii ne ngag bébēbêdtê, bechíb-pɛ ámpɛ bébóó ndáb,

* **6:11** Bag sé ndyééd e epun é bín ê' chii káa ndyééd e epun é bín é' chän. † **6:13** Donje á kálag dé'sō ábádé bán Nkamlɛn, ngíne ne ehúmé bédii ábōŋ á ngíndé ne á ngíndé.

béchíb. ²⁰ Bon nyékoo nímēn nhon wée síi ne ngag béebébedté, bechíb-pe ámpē béebóó'é ndáb se béchíb. ²¹ Nyébíi bán wée nhon mbágbkē mod, áhed dóo nlém-me mbágbkē mó.

²² “Díd dóo ádé ngáne etrukánj é yál e mod. Nzé díd ákénlé we áte, echonj yál esyáál chómpē ebelé ekélé. ²³ Nzé déekênle, yál chómpē òlōn we áte ne ehíntén. Né-óó, nzé chòm éche ényínte nyé ekíde étímé abé chòm éche étímté nyé á ehíntén-tê, né éché ehíntén éché nyébēē áte étōmtēn ngíne abé.

²⁴ “Modmod eéhēlēē-se abé mbaledε a bewōnj bébe. Alūmēd nhóg edəŋge tómaa aníní, ké'ε átimēn nhóg, abánj-ε aníní áyāl. Weéhēlēē-se ebé mbaledε a bad bébe abé ahóg. Weéhēlēē-se ebé mbaledε a Dyōb se ebé-ε mbaledε a mōné.

²⁵ “Né-óó, nlānge nyé nén mēé nyéētāgē áte á alongé, se nyéhōbē nén bán cheé nyédyēē, ké'ε nzé-chómé nyémwēē, ké'ε cheé nyéwāā'ē á yál. Eesaá mbále bán alongé átómé ndyééd-ε? Yál-le ámpē eesaá etógnén tómaa mbóté-yε? ²⁶ Nyénōne menōn, méēwēnēē bwēm, méēpādēē, méēwóo-'áa hōm ádē békōngεé medyé. Kénê, Dyōb awēn Titée awē adé ámin adídte mó! Nyéebíi'ε bán nyédé etógnén bwámbwam tómaa menōn-ε? ²⁷ Nzé-módé áwēn tínté ahele átāg áte kááj, abád ké epun ehóg áwē alongé?† ²⁸ Cheé-ō ékáo bonj nyétagé áte áyāle mbóté éche nyéwāá'ε? Nyénōne' mbonja éche édé á mehín-te ngáne ékwogεé. Eebeléé ntŭ, éebaŋgεé mesaŋ. ²⁹ Nlānge nyé nén mēé, ké kēh Solomone ne nímē nhon rísyāāl eewāa'áa mbóté éche épédé échén mbonja ké póg e'bonj. ³⁰ Nzé

† **6:27** Abád ké epun ehóg áwē alongé káa áchab tómaa ngáne ádíí.

Dyöb áhελεε áwāādtē e'sum ábē é'bâg chii bon chän behé bó á dü, né éetómmé nyé awáad né-ye? Chán adúbe ádíí nyé mwāmpin nén? ³¹ Né-óó nyéētāgē áte bán, 'Cheé sédyēē? Cheé sémwēē?' Ké-'ε bán, 'Cheé séwāā'é?' ³² Bad ábe béesē bad bé Israel bóó béchyεε' ákud échén ndín é bwēm. Awên Titée awē adé ámīn abíí aá nyétógnéné ábén bwēm é'syāāl. ³³ Bon nyésebe nyé nyéhēd mam mé nkamlen í Dyöb tómaa mam mésyāāl, nyébele-'ε ngáne Dyöb áhēdnεé nyé. Nzé nyébele nē, né Dyöb débē nyé ábíníí bwēm é'syāāl. ³⁴ Né-óó nyéētāgē áte áyāle epun é' chän. Epun é' chän chēn éwōη nímē metake níme mékwognéd chó. Epun téé éwóó nímē metake.

7

*Ayáged áde Yesuε
tāηgεne bad ábe békáadte baab
(Luk 6.37-38, 41-42)*

¹ “Mod eekáádté waáb. Nzé ekáádté wēn, né Dyöb dómpē dékāād wε. ² Nyaa echē ekáádté wēn, chóó Dyöb dómpē dékāādtē wε. Melem-lem mé nhəgtéd níme ébénlédé móó Dyöb dómpē débēnlédte. ³ Cheé ékás bon éwāmsān mwā púuted anyín á díđ áwēn, ésebán ehεle nkəg níme nídé mmōη á díđ anyín? ⁴ Chán éhεle-ε eláá mwānyon wεé ámwε móhūd mó púuted á díđ, áde nkəg nídíí mmōn á díđ? ⁵ A-edog-bad! Sébé éhūd nkəg níme nídé mmōn á díđ, dáo wétōη'ε púuted echē edé mwānyon á díđ anyín, bon ehúdtε chó. ⁶ Weetédé mam mé Dyöb σε ébē mbwé, áyāle ékunnéd wε yāl ékūm-mε wε. Weebwémme nguú échōη ngεse áyāle édyantéd chó ámīn.

*Hedén Dyöb kéchéé éche éhedéé
(Luk 11.9-13)*

⁷ “Hedén Dyöb, äbë wε. Hëd, Dyöb débël enyín, kũm ekob, Dyöb dédibnéd wε. ⁸ Ayāle kénzée awë ahëdné Dyöb, äkũd, awë ahedé-’ε, änyín. Kénzée-’ε awë akumé ekob, Dyöb dédibnéd mó. ⁹ Sáa-amwän ahéé mwän áhedénné ewele, bonj ábe mó aláá? ¹⁰ Ké-’ε nyé ahéé mwän áhedénné súu, bonj ábe mó nyä? ¹¹ Nzé e’bébtéd é’ bad née nyé nyébage áben bãn kase é bwëm, tógtén-naá echen Sáŋ awë adé ámín? Chán-nō éebaá bad ábe béhédné mó kase é bwëm? ¹² Né-óó, kéchéé éche édáá wεé bad bébel áwôŋ, ébel chó áwāb. Nén dōó mbéndé e Dyöb ne bekal-bé-e’dáádəŋ ékoo’é ayáged.”

*Nzii e alongé áde déemaá’
elélé áte
(Luk 13.24)*

¹³ Yesuε ambád aá, “Bwεé á ekob éche éhíné áte, áyāle ekob éche ékag á dũ-á-muú ékálé áte, nzii eched-te etánlédé, bad ábe bébwag-ke áhed bébúú áte. ¹⁴ Bonj ekob é nzii e alongé ádë déemaá’ edé mwāmpín. Nzii-’ε echë etime áwed elélé abwε áte. Nguse é bad chóó ébwag-ke áhed.

*Bekal-bé-e’dáádəŋ bé metóm
(Luk 6.43-44)*

¹⁵ “Nyétêd póndé ne bekal-bé-e’dáádəŋ bé metóm. Bélũmte byánán bépweédtédé née rídyəŋ mí mbód, bonj áwab nlém-tê bédé ebébtéd née ngā. ¹⁶ Nyééchem bó á mbéltéd nímāb. Mewāŋ méchyáa e’pum é’ besabé-yε? Ké-’ε mekôd méchyáa’ e’pum é’ máŋgəle-yε? ¹⁷ Melemlem-’aá bwel ké é’héé ábe é’kwoge’ bwām, é’chyáa-’ε

e'pum é' bwâm. Boŋ ké é'héé ábe béekwəgé' bwâm, béechyāā-'é e'pum é' bwâm. ¹⁸ Bwəl é' bwâm béehelélé e'pum bé mbéb achyáa. Bwəl bé mbéb-pε béehelélé e'pum é' bwâm achyáa. ¹⁹ Bwəl ké é'héé ábe béechyāā' e'pum é' bwâm, nwóó-nzag äkwəl bó, abwém bó á dü. ²⁰ Né-ɔ́, nyēēbfi bekal-bé-e'də́dəŋ bé metóm á mbeltéd mímāb.

*Bad ábe béhide Yesue
ne nlém mbε
(Luk 13.25-27)*

²¹ “Saké mod téé awě achəgtaad me aá, ‘A-Sán, A-Sán,’ əsəl á nkamlən mí mín. Bad ábe bébele ngáne echem Sán awě adé amín əhedneé bó, bóo bəsəl. ²² Ade epun é nkáásé mé asóg épeé, bad híin bépě əwēm, bəlāngē me bán, ‘A-Sán, A-Sán, ngómē səkānlé’áá bad mam míme Dyəb álómné’áá sé aá mébenléd, á dīn ədōŋ, sébenléd-te ədoŋ dīn əbided bad e'də́dəŋ bé mbéb áte, sébelé-'e menyáké híin!’ ²³ Héε mēlāā' é bó mēé, ‘Meebíi' é me nyé. Nyésyəə me á dīd-te! E'bébtéd é' bad ngēn!’ ”

*Belōŋ-bé-ndáb bébe:
a debyéé ne a eyókél
(Luk 6.47-49)*

²⁴ Yesue ambád ámpē aá, “Né-ɔ́, mod téé awě awógé əbēm e'yale bēn, boŋ əbelé-'e ngáne é'hóbéé, ədíi néε mod a mekínzē awě alóó ndáb á ebēn é aláá mín əbel boŋ éwúu əsē. ²⁵ Ambīd e nē, mbúú e ngíne enchá, e'dīb é'lóne, ekukud-te étóm wée ene ndáb émbēē, boŋ enkēnkweé, əyāle enlōŋnéd á aláá mín. ²⁶ Boŋ kēnzéé awě awógé əbēm e'yale bēn, boŋ eébele ngáne é'hóbéé, ədíi nēngáne eyókél é mod éche élóó eche ndáb á nsíi mín. ²⁷ Ambīd

e nê, mbúú e ngíne enchó, e'díb é'lóne, ekukud-
te étóm wéε ene ndáb émbēē. Ene ndáb enkwě.
Enkúme émād-te ahented áte.”

Kunze eche Yesuε awóó áyáged

²⁸ Ade Yesuε áamáá nímén mésyāāl ahób, amute
áde áwóglánnáá mó démbē menyáké bwámbwam
áyāle nyaa echě áyágté'áá. ²⁹ Ayágté'áá bó nēε mod
awě nzé ahóbé, né éamáá. Eeyágté'aá, nêṅgane
bemeléede bé mbéndé.

8

*Yesuε achōṅté mod
awě meləṅ mékóbé*

(Mak 1.40-45; Luk 5.12-16)

¹ Yesuε ansūd á ekone sé. Ade ápédé é ekone sé
ndun e mod ehídé'áá mó. ² Hê dóo mod nhóg awě
meləṅ mékóbé ápédé áwē boṅ ábwōgē mebóbōṅ
ne edúbé ésyāāl, áhōbē nén aá, “A-Sáṅ, nzé edáá
ehεle ébēl mε nsáṅ.”* ³ Dóo Yesuε ábídté ekáá,
ábānē mó á yāl boṅ álāṅgē mó aá, “Ndáá, sáṅ!”
Ábwōg-ábwōg nímē meləṅ mēmáá ane mod á
yāl. ⁴ Dóo Yesuε álāṅgēé mó aá, “Weelāṅgé modmod
dyam áde ábénlédé, boṅ kě élúmed yāl wéε prisε,
ásimεn wε. Ebag-kε mende ngáne mbéndé e Mosεε
éhεdεé, álúmed bad wεé mósāā.”

*Yesuε achōṅté mbaledε
a mod ambáá a sánze*
(Luk 7.1-10)

* **8:2** Mmén nntédé rídé á Kálag e Levitikus eped dyóm ne é'láán
nchoo móom méniin ne rítáan ápe nchoo móom méniin ne ntóób
(Lev 13.45-46).

⁵ Ambid e nê, Yesue ankě á dyad á Kapenahum. Nêe ápédé áwed, mod ambáá a sánze é Roma ambé awě akamlaan mbwókkel e sánze. Ane mod anhye mó achán, ahōbē ⁶ aá “A-Sán, awêm mbaledε eedyé’ε bwâm, adé á anon de nkole á ndáb. Eéhēlēē ahide ásē. Atage bwâmbwam.” ⁷ Yesue anláá mó aá, “Μεῖρῆ, ríchōōd-te mó.” ⁸ Dóo mod ambáá a sánze ne átimtanné Yesue aá, “A-Sán, mmën meékwognedεé ákob we nken áwêm ndáb, bon hób ké eyale, awêm mbaledε ädyéé bwâm. ⁹ Mmën ndii mod awě adé ásē e nkamlen, mmën-ne nwóó sánze éche nkamlanné. Nlânge póg μεέ, ‘Käg’, ékäg-ke nê dën, empée μεέ ‘Hyäg’, éhyäg-ke né dën. Nzé nlânge awêm mbaledε μεέ, ‘Bēl échén’, ábelé-’ε né dën.” ¹⁰ Ade Yesue áwógé nê, yäl enkóm mó áte. Dóo álângeé bad ábe béhídé’áá mó aá, “Ne mbále, nlânge nyé μεέ, meényīnēē mod a alon á Israel ké nhóg awě awóó nyaa e adúbe echě anén nken-e-mod áwóó. ¹¹ Nlânge-’ε nyé nén μεέ pónde echě ngande ébēē á nkamlen ní Dyōb, bad híin ábe bénkētāngén abé áhed bēbīd á akuu ne á mbəŋ ábē á ngande nchoo ne betaa, Abrahamε, Aisige ne Jakōbe. ¹² Bon bēbīdēd bad ábe bēntāngēn abé á nkamlen ní Dyōb á ebwóg-te, bēbwém bó á ehíntēt-tē. Áhed-taá béchyéé’ε bēdyāg-ke meson á nsəl.” ¹³ Dóo Yesue álângeé ane mod á sánze aá, “Súé’ á ndáb, ébenled ngáne édúbpé.” Melemlem mé pónde mbaledε awě ane mod ambáá a sánze andyě bwâm.

*Yesue achōjté ekud é bad
(Mak 1.29-34; Luk 4.38-41)*

¹⁴ Adě Yesue ápédé á ndáb wéε Petro, antán Petro mwaád nyaá á anon dé nkole, ahéb dēnsog

mó. ¹⁵ Née Yesuε áchǎngé mó á ekáá, ahéb ámāā mó. Anhidé ásē, ákōb-pε Yesuε nken. ¹⁶ Ene ngukél bad bεmpεén bad híin wée Yesuε, ábe e'dǎǎdǎng bé mbéb bémbēē áte. Yesuε ambεnléd ábē e'yale bé nsəl abidéd ábê e'dǎǎdǎng bé mbéb, áchōōd-te bad bésyāāl ábe békónlé'áá. ¹⁷ Yesuε amběl nímén mésyāāl álóned e'yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é'dǎǎdǎng Yesayaa nén áá,
 “Ankobén syánē nkole rísyāāl ne nímēd metake.”

*Bad ábe bεmpon Yesuε ahíd
 (Luk 9.57-62)*

¹⁸ Ade Yesuε ányiné ngáne ndun e mod élǎngédé mó, anláá ábē bεmpεεε áá bóbōō bétime á ped e edib-é-nzab eníní. ¹⁹ Hê dǎǎ meléede a mbéndé nhǎg ápédé áwē bonj áhǎbē áá, “A-meléed, mǎhíd wε kéhéé áde ékagké.” ²⁰ Yesuε antimtén mó áá, “E'bubwóg é'wóó ábab e'lóm wée bésóléé, menǎn-ne ámpē méwóó nímab mǔm, bonj Mwǎn-a-Moonyonj eewóó'é hǎm ádǎ ábánnéé nló.” ²¹ Dǎǎ mod ampée awē mómpē ahidé'áá Yesuε álǎngéé mó áá, “A-Sǎnj, mwě, rísébe ríke rílime echem sǎnj.” ²² Dǎǎ Yesuε átimtanné mó áá, “Hidé mε, chené ndim ní bad mǎn rílimme nímāb ndim.”

*Yesuε ahóódté ekukud
 (Mak 4.35-41; Luk 8.22-25)*

²³ Ene pónde dǎǎ Yesuε ásólé á bǎle-tē ne ábē bεmpεεε bonj bébwōgē eke. ²⁴ Adǎ bépédé á edib-te, dǎǎ ekukud é ngíne ébóótédé atóm. Embē ngíne nyaa eché kǎǎngne bǎle bεmponné asú ásē á mendíb-te. A pónde eched Yesuε akúné'áá. ²⁵ Hé-'áá bεmpεεε bényeméé mó ásē bonj bǎlǎngē

mó bán, “A-Sán, sôn, wónḡén, pón syánē dewág-ōō!” ²⁶ Yesue ankwentén bó aá, “Cheé ékásá bon nyéwōgē mbwóg? Cheé ékásá bon áden adúbe ábé mwāmpín nén?” Dóo átyéémé ámín, bon ákamlán ekukud éche étómé’áá, ne edíb éche éhódé’áá áte. Abwōg-ábwōg ekukud énsēle, edíb ámpē éche éhódé’áá áte énsōg ahod. ²⁷ Yäl enkóm bembapεε áte bwāmbwam áde bényíné nê, bésēdté bánken, “Ebál é mod éhéé chén éche kásá ne ekukud ne mendíb béwōgnεé?”

*Yesue achōḡté bad bébe
ábε e’dáádəḡ bé mbéb bém̄bēē áte
(Mak 5.1-20; Luk 8.26-39)*

²⁸ Ade Yesue ne ábē bembapεε bépédé á múde mé edib-é-nzab nímíní, á mbwóg e bad bé Gerasin, bad bébe ábe bém̄bíd á soóbadε bém̄bomén mó. E’dáádəḡ bé mbéb bém̄bē ábē bad bébe áte. Abē bad bém̄bē nganḡen nyaa echē mod ké nhóg éechue’áá ene nzii abwε. ²⁹ Anyín áde bényíné Yesue, bēmbootéd abón bán, “A-Mwān a Dyōb, cheé syánē déwōḡné? Epedé hén ákógsen sé áde pónde éēpēdēē-yε?” ³⁰ Esog é nguu chó-’ε ébédé benben ne áhed, édyāg medyé. ³¹ Héε ábē e’dáádəḡ bé mbéb é’cháa-’ε Yesue bán, “Sēbíf bán wēbídēd sé, bon tēdē sēsōl á esog é nguu-tē éche édé híní nê.” ³² Dóo Yesue ákamlanné ábē e’dáádəḡ bé mbéb aá, “Nyébíd!” Abíd áde ábē e’dáádəḡ bé mbéb é’bídé ábē bad áte, bēnsōl nguu chē áte. Abwōg-ábwōg, échē esog é nguu émpādē ásē, ényəgté’ á eláá é nkin mé edib-é-nzab, éhún á edib-tē, éwé-’ε. ³³ Benən bé nguu béntōm mehélé á dyad-tē, békag bėkanlé bad dyam áde ábėnlédé

ne ábê bad ábe e'dæðəŋ bé mbéb bémbēē áte.
³⁴Awóg áde ábê bad bé dyad béwógé nê, bémpādē
 ásē áke dé atán Yesue. Néε bényíne mó, bēnchāŋ
 mó bán, áhide áwab mbwóg.

9

*Yesue achōŋté mod
 awě awédé epeɗ
 (Mak 2.1-12; Luk 5.17-26)*

¹Ambíd e ene pónde, Yesue ansól á bǎle-tê ámpē,
 áchābē edib-é-nzab, átīm ámbíd áwē dyad wéε
 ádyéé'áá. ²Ape áde Yesue ápédé áwē dyad, bad
 behóg bēmpēén mod á mekále mīn awě awédé
 epeɗ. Ade Yesue ányíne adúbe áde ábê bad, anláá
 ane mod awě awédé epeɗ aá, “A-mwǎn, weewógé
 mbwóg, nlagséne wε mbéb.” ³Hê dǎo donge dé
 bemeléede bé mbéndé bényonǵéé áte bán, “Anén
 mod asyáə Dyǒb!” ⁴Yesue anchēm bó mewēmtēn
 áte. Héε ásedtēé bó aáken, “Cheé ékáá bon nyēwón
 mīmēn mewēmtēn mé mbéb áte?” ⁵Ahéé adé dyam
 ásad, áhób wεé, ‘Nlagséne wε mbéb,’ káa áhób
 wεé, ‘Syáə ásē, ébooted akε?’ ⁶Bon mēlūmēd
 nyé mēé Mwǎn-a-Moonyon awóó kunze á nkǒŋsé
 álagsēn mbéb.” Héε álǎŋǵéé ane mod awě awédé
 epeɗ aá, “Syáə ásē, étēd mīmōŋ mekále, ésúé' á
 ndáb.” ⁷Dǎo ane mod áhídté ásē bon ásūē-ε á
 ndáb. ⁸Mbwóg ménkōb bad ábe bényīn ngáne
 ádén akan ábénléde. Bébootéd-te Dyǒb akēn áde
 ábágé baányon kunze ábel échén ndín é mam.

*Yesue achénlé Matyo
 áhíd mó
 (Mak 2.13-17; Luk 5.27-32)*

9 Ambid enê Yesuε ansyəá ádê abwóg á hòm. Ade ákagké nê, annyín mod awě béchágé'áá bán, Matyo. Matyo andyεé ásē á ndáb eche ásánté'áá tááse áte. Héε Yesuε álângeé mó nén aá, “Hídé me.” Dóo Matyo átyéémé ámín, bonj áhídē-'ε mó. 10 Ambid e pónde Yesuε ankě á ndáb wée Matyo* ádyé ndyééd. Ekud é besaad bé tááse né bad bé mbéb bémpēe bēmpě bédyēēn Yesuε ne ábē bembapεε áhed. 11 Néε donje dé Befarisia bényíné ngáne Yesuε ádyééné échē ndín é bad, bēnsédéd ábē bembapεε bánken, “Cheé ékáá bonj awen meléede ádyāg ndyééd ne besaad bé tááse ne bebel bé mbéb bémpēe?” 12 Dóo Yesuε ákwentanné bó aá, “Bad ábe bédyéé bwām béetógnεε mod-a-bwεl. Bad ábe békone' bóa bétógnéne mod-a-bwεl. 13 Nyéke nyéhed áte ábel nyésōn̄ten ábén e'yale ábe é'ténlédé á kálag e Dyōb nén bán, ‘Chōm éche r̄hedné bad édii nlém ní ngəl, saké mende.' Meépedεé á nkōjsé áchéle bad ábe békóbnédé á'sō é' Dyōb, bonj mpedé áyāle bad bé mbéb.”

*Nsédted t̄h̄gene ádid yāl nzaa
á mekáne-té
(Mak 2.18-22; Luk 5.33-39)*

14 Hê dóo bembapεε ábe Jōne, Ndusenε bépédé wée Yesuε bonj bésédte mó bánken, “Cheé ékáá bonj sé ne Befarisia sédidé yāl nzaa á mekáne-té, bonj ábōj bembapεε pen béedidé?” 15 Yesuε ankwentén bó ne ngan aá, “Chán bad ábe bélébpé á ngande e e'wóngé béhεle bélebe' áde bédíí ne mod awě akudé sómbé? Béehelée. Bonj epun épě éche békobénné bó mod awě akudé sómbé. Echē

* 9:10 Ndáb wée Matyo káa ndáb eche Yesuε.

epun dɔɔ bédidté yǎl nzaa á mekáne-tê. ¹⁶ Nyêbíí nén bán, nzé mod anabpe' mbóté, eetédéé eped é abad ékɔɔlê se ánabnéd nchun mí mbóté, áyǎle nzé échê eped é abad ékɔɔlê ébóótédé abób áte ébelé éhabnéd abad dé nchun. Nê ábele' échê epɔn é mbóté ékále' áte tómaa ngáne énsēbēē abé. ¹⁷ Melemlem nêngáne mod éētédēē mīm mékɔɔlê se ápen mó á nchun mé ntyág ní ngob e nyam. Ayǎle nzé abelé nê, né mīm méhòd káəŋ ntyág ní'yéd? Mīm mémād asyoge, ntyág-ke ámpē míbéb. Boŋ bétédéé mīm mékɔɔlê béhé á ntyág mékɔɔlê-te. Nê ábele' mīm mébé bwâm, ntyág-ke ámpē míbé bwâm.”

*Yesue apuúdté ngəndére póg
echê enwé
(Mak 5.21-43; Luk 8.40-56)*

¹⁸ Ade Yesue álángeé bad mímén mekan, mod a nkamlɛn nhóg ampě áwē abwóg mebóbóŋ ne edúbé ésyāɔl, áhōbē nén aá, “Awem mwǎn a mmwaád awédé bɔɔb nén dɛn, hyǎg ébân mó ekáá á yǎl ábel nén ápuu.” ¹⁹ Né-ɔɔ Yesue ampádé ásē ne ábē bembapɛɛ béhīdē ane mod. ²⁰ Ade békagké nê, mmwaád nhóg ambé awé anwóŋ nkole míme mekií mébídé'áá mó á yǎl pón dé ésyāɔl. Mmê nkole míbédé mó á yǎl á etún é dyôm-amwé ne míbɛ. Héé ane mmwaád ábídé Yesue á mbíd, ásitán mó mesó mé nkobe míme ánwāā'é. ²¹ Ambel nê áyǎle ánwálé mewêmtɛn aá, nzé mósíténé mīmē nkobe, aá né móɔdyéé bwâm. ²² Dɔɔ Yesue ákúnnédé boŋ anyín ane mmwaád. Anyín áde anyíné mó dɔɔ álángeé mó aá, “A-mwǎn-a-mmwaád, adúbe ádōŋ ádíde wɛ bwâm.” Abwōg-ábwōg ane mmwaád andyéé bwâm. ²³ Yesue ampě

á ndáb echě ane mod a nkamlɛn. Ade ásólé á ndáb-te, antán ndun e mod ebele ntɔgag ní ngíne ne bad áβε βétóo e'lón, békōnē-'ε nkáhégé ní kwééd.
²⁴ Dóo Yesue áhóbεé aá, “Nyé moosyǎál nyébíd á ebwóg, áyāle anén mwǎn-a-mmwaád eewédéé, akúne kúnén.” Héε bó moosyǎál bébóótédé mó awɔɔ.
²⁵ Bon áde ene ndun e mod émáá abíd á ebwóg dóo Yesue ásólé á ton echě bēnnaádté ane mwǎn. Néε Yesue áchéngé mó á ekáá, apádé-'ε ásē ábwōg-ábwōg.
²⁶ Adén akan dēnkanléd ene pɛd e alon esyǎál.

Yesue achōhté bad bé ndim bébe

²⁷ Néε Yesue áhídté áđē abwóg á hōm, bad béβε áβε bēnkwx̄ ndim béhídé'áá mó ámbíd, bélébpē-'ε e'saád bán, “A-Mwǎn a mbyaa níme Dabide, wóg sé ngal.”
²⁸ Ade Yesue ásólé á ndáb-te, ábē bad béβε áβε bēnkwx̄ ndim béntān mó. Dóo Yesue ásedtεé bó aá, “Nyédúbpe nén bán nhele mbel nyēnyīnen-ε?” Bēnkwen-tén mó bán, “Eε. A-Sán, sédúbpe.”
²⁹ Dóo Yesue ábáné bó mekáá á mǐd, bon áhōbē nén aá, “Nyēwóó adúbe bán nyéēnyīnēn, né-ɔó ébenled ngáne nyédúbpe.”
³⁰ Ábwōg-ábwōg bébootéd-te anyīnen. Bon Yesue asím bó etúu áte, álāngē bó aá, “Nyéelángé mod ké nhóg áđén dyam áde ábénlédé.”
³¹ Bon ké nē, néε bébidé áhed, bēmbē békēēn nkalan enε pɛd é alon ésyǎál ngáne Yesue ábélé menyáké.

Yesue achōhté mod awě eehóbe'áá dyam

³² Néε ábē bad béβε áβε bēnkwx̄ ndim áβε Yesue áchōhté béhídté, bad bēmpεén mod wéε Yesue awě ankwě ebóbé áyāle edáádəŋ é mbéb émbē mó áte.

³³ Boŋ áde Yesue ámáá ane mod échê edáádəŋ é mbéb abided áte, ambootéd dyam ahób. Nén dénkōbēd ndun e mod echě ebédé áhed menyáké, béhōbē-’ε bán, “Dyam néε ádén déēbēnlēdēē á Israel mbéd.” ³⁴ Boŋ Befarisia pēn béhōbē nén bán, ahēle bad e’dáádəŋ bé mbéb ahúd áte áyāle kəŋ e e’dáádəŋ bé mbéb chōó ebage mó ngíne ábel nê.

Yesue awógé bad ngəl

³⁵ Né-óó Yesue akagé’áá myad mésyāāl, mémbáá ne mésad ene pəd e alon, áyāgtē eyale é Dyōb á ndáb é mekáne, ákalé-’ε nkalan mí bwām mé nkamlēn ní Dyōb. Yesue achōŋtē’áá bad bé nkole bésyāāl ne nyaa é nkole ésyāāl éche émbē áfíntē echáb. ³⁶ Ade Yesue ányíné ndun e mod, ngəl enlóg mó á nlém-tē bwāmbwam áyāle echáb. Ambé bó ngəl áyāle bétágé’áá áte, béēwōo-’ε nwōŋgen. Bémbē néε nídyon mí mbód míme méēwōo nnən. ³⁷ Dóó álāŋgēé ábē bembapεε aá, “Nzag echyáá bwāmbwam, bwēm é’hednaad apád, boŋ bepád béebuu’é áte. ³⁸ Né-óó, nyékānne nén bán nwóó-nzag álóm bepád.”

10

*Bembapεε bé nlomag
dyôm ne bébe*

(Mak 3.13-19; Luk 6.12-16)

¹ Ambíd e nê Yesue anlād ábē bembapεε dyôm ne bébe áte. Ambε bó kunze ábided bad e’dáádəŋ bé mbéb áte, áhood bad bé nkole ne nyaa é nkole ésyāāl. ² Mĩn míme bembapεε bé nlomag dyôm ne bébe ábe Yesue mômén: A’só, Simōne awě béchágé’áá bán Petro ne mwānyan Andreyā.

Jemse bó mwānyan Jōne, bān ábe Zebēdie, ³ Filibe ne Batolomyo, Tōmase ne Matyo nsaad-a-tááse, Jemse mwān awě Alfōse, ne Tadiose, ⁴ Simōne awě ambé á epepé é kón e alon, ne Judas Iskariōde awě antīm Yesue asóm.

*Yesue aláṅgé bembapeε bé nlómag
ngáne bébenlé nīme nsón
(Mak 6.7-13; Luk 9.1-6)*

⁵ Abê bad dyōm ne bébe bóó Yesue ánlōmmē. Anláá bó aá, “Nyéekāg á myad nīme méesē myad mé alon á Israel, nyéekāg-ke dyad ké ahóg á alon á Samaria. ⁶ Boṅ nyékag wée bad bé Israel. Bédé née rídyōṅ ní mbód nīme níbóó. ⁷ Nyékag, ngáne nyékagké, nyéhāṅte nén bān, ‘Nkamlēn ní mín rídé benben.’ ⁸ Nyéchoṅte bad bé nkole, nyépuudte bad ábe béwédé, nyéchoṅte bad ábe békōnle nkole mé meləṅ ábel bésāṅ, nyébídte-ε bad e’dəádəṅ bé mbéb áte. Mbagé nyé ngīne ábel nīmēn mésyāāl, meéhēdnēé nyé nsábe. Né-óó nyémpē nyéke nyébele melemlēn nyéēhēdnē bad nsábe. ⁹ Nyéewánlé mōné ké nhóg áyāl. ¹⁰ Nyéewánlé ekwe, ké’ε mbóté ébe áyāl. Nyéewánlé metámbé, ké’ε ntōṅ. Ayāle mod a nsón atāṅgéné ndyééd akud wée mod awě ábenléé nsón. ¹¹ Nzé nyésólé dyad ké ahée, nyéhēd mod awě akwēténé nyé nken akob, nyédyēē áwe ndáb káəṅ ne pōndé éche nyéhídtéé ádé dyad. ¹² Ndáb ké ehée echē nyésólé áte, nyélēlēd bad ábe bédé áwēd-te nén bān, ‘Nsaṅ níbê ne nyé.’ ¹³ Nzé bad ábe bédé áwēd-te békóbé nyé nken, nīmēn melēntēn mé nsaṅ ní Dyōb níbê ne bó. Boṅ nzé béekobe nyé nken, nīmēn melēntēn nísú ne nyé. ¹⁴ Boṅ nzé nyépedé ndáb ké’ε dyad

ké áhéé, bonj béekwɛntɛne nyé awóglɛn, nyékūd ebumbú á mekuu áde nyéhídtɛé áhed, álúmed nén bán, Dyõb déekobɛé bó. ¹⁵ Ne mbále, nlânge nyé nén mɛé á Epun é Nkáásé, nkógsɛn níme myad mé Sodom ne Gomora bényĩnnē mébē mwämpĩn tómaa níme bad ábe bédé ádé dyad.”

*Metake níme
bembapɛɛ békudté
á ðĩn áde Yesue*

(Mak 13.9-13; Luk 21.12-17)

¹⁶ Yesue ambád aá, “Nyénɔne’, nlóme nyé née rídyɔŋ ní mbód áfĩnté e ngə. Né-ɔɔ nyébê mekinzé née nyă, nyépwíited-tɛ née élāā. ¹⁷ Nyétêd pón dé, áyāle bad bēbē ábe békɛén nyé á kóte, béswādtēd nyé e’tanǵú áwab ndáb é mekáne. ¹⁸ Ayāl e echēm bépɛén nyé á’sō é’ benkamlenɛ ne é’ kâŋ. Béběl nê ábel nyékale bó nkalaŋ ní bwám, nyékale-’ɛ bad ábe béesě bad bé Israel. ¹⁹ Nzé bépééné nyé ké ahéé ákáad nyé, mod eétāgē’ áte áyāle chõm-ée áhõbpē ké’ɛ ngáne áhõbpē chõ. Áde pón dé épɛé, chõm ébē éche áhõbpē. ²⁰ E’yale ábe áhõbpē béebáá ábē, béhũũ ne Edəádəŋ éche eche Sáŋ awē áhõbpē mó. ²¹ Mod äbɛ mwǎnyaŋ á mekáá mé bad bémpeē ábel bėwúu mó. Sée mwǎn ámpē äběl melelem ne mwǎn. Mwǎn äkunnén sáá ne nyaŋ yäl ábəl bėwúú-’ɛ bó. ²² Mod asyəäl äkɔɔ nyé, áyāl echēm, bonj kénzée awē äkaán níme metake nlém káŋŋ ne a asóg, äkūd e’soosŋ. ²³ Nzé bétágté nyé á dyad ahóg, nyényəged nyéke ádíńí. Ne mbále, nlânge nyé nén mɛé, nyéepaá nsón amad á myad mé alonj á Israel mésyāāl, bonj Mwǎn-a-Moonyonj ápag. ²⁴ Mwǎn-a-ayáge eetóméé mod

awě ayágte mó. Mbaledε-’ε eetóméé eche sán. ²⁵ Né-
 ɔ́ mwán-a-ayáge eetâηγενéé née áhedeé edúbé
 éche étómé éche mod awě ayágte mó. Mbaledε-
 ’ε ámpē eetâηγενéé née áhedeé edúbé éche étómé
 éche eche sán. Nzé béchúúdé sáá-a-mbwóg bán
 Belzebulε, né béchuú bad ábe bédé áwe ndáb m̄n
 míme mébébé tómaa nê.

Mod awě bétâηgéné abân

(Luk 12.2-7)

²⁶ “Né-ɔ́ nyéebáá’ moonyon. Ayāle dyamdyam
 déesaá á e’koηéd-te áde déebíd áwed. Ké ahóg-ke
 déesaá, áde ásóomé boη bán déebyéénné. ²⁷ Mam
 mésyāāl míme n̄lângeé nyé á ehintén-tê, nyéhôb mó
 á e’nyínen bé ekíde. Mésyāāl-lε míme nyéwógé á
 kun-tê, nyékal mó á nhéné. ²⁸ Nyéewógé mbwóg
 ne moonyon awě ahele awúú ekob é yāl, boη
 eéhēlē’ edæádæη awúú. Boη nyébáa Dyôb áde áhele
 ábébed ekob é yāl, abébed-te edæádæη á dũ-á-muú.
²⁹ Eesaá mbále nén bán, bésóme’ ndun ébe áyāle
 kábpe póg-ε? Ké nê, ké póg eehúnéé á ndɔɔb ésebé á
 nkwenten míme echen Sán Dyôbe. ³⁰ Boη ne nyé,
 Dyôb ábíí kááηne mesongé mé e’sid ábe é’dé nyé
 á nló. ³¹ Né-ɔ́, nyéewógé mbwóg, nyêdé etógnén
 tómaa ndun, ké êmbuú ké áte.

Abid Yesuε mbón,

ké’ε ábân mó áyāl

(Luk 12.8-9)

³² “Kénzéeé awě äbid με mbón á’sō é’ baányon,
 με-’ε mëbíd mó mbón á’sō wée echem Sán awě adé
 ám̄n. ³³ Boη kénzéeé-’ε awě äbāη με áyāl á’sō é’
 baányon, με-’ε mëbāη mó áyāl á’sō wée echem Sán
 awě adé ám̄n.

*Yesuε ad ngabén chõo
mõpééné átínté e badnyonj
(Luk 12.51-53; 14.26-27)*

³⁴ “Nyéewémtán nén bán, nhyedé á nkõhsé áπεεν nsan. Aáy, meépedεé áπεεν nsan, bon ngabén. ³⁵ Mpedé ákón mwän a mwenchóm átånjen sáá, mwän a mmwaád átånjen nyaá, mmwaád-te átånjen nyän-kálé. ³⁶ Bad bé ekoyí bé mod bébid áwe ndáb-te dën.

³⁷ “Kéznéé awě adə́ nyaá ké’ε sáá tómaa με eékwognedéé awēm mbapεε abé. Kéznéé-’ε awě adə́ awe mwän a mwenchóm ké’ε awe mwän a mmwaád tómaa με, eékwognedéé awēm mbapεε abé. ³⁸ Kéznéé-’ε awě éepém adē awəg se áhídnē με, eékwognedéé ábē awēm mbapεε. ³⁹ Kéznéé awě ahede adē alonjé asonj, ábōd dō. Bonj kéznéé-’ε awě ábōd adē alonjé áyāle echēm, ákud alonjé áde déemaá’.

*Nsábe ní Dyõb ne bad
ábe békobe’ ábē bembaledε
(Mak 9.41)*

⁴⁰ “Kéznéé awě akobé nyé nken, né με-εé ákóbé nken. Kéznéé-’ε awě akobé με nken né echem Sán awě alómé με móõ ákóbé nken. ⁴¹ Kéznéé awě akobé nkal é’də́ádənj nken áyāle adíí nkal é’də́ádənj, ákud nsábe mé nkal é’də́ádənj. Kéznéé-’ε awě akobé mod awě asáá nken áyāle ásáá, ákud nsábe níme mod awě asáá. ⁴² Ne mbále, nlånje nyé nén mεé, kéznéé awě abagé ké mendíb mámwé ngên wéε anén nhóg awě ahíde με, ké ane awě eébude etógnén abé, atånjéné néε ákúde nsábe ní Dyõb.”

11

*Jɔne, Ndusenε alómé
ábē bembapεε wée Yesuε
(Luk 7.18-35)*

¹ Ade Yesuε áamáá ábē bembapεε dyôm ne bébe nímén mésyāāl alyágtɛn, anhidé adé abwóg á hóm áke déyáged ne ákal eyale é Dyöb á myad míme mébéde bɛnbɛn ne áhed.

² Ene pónde Jɔne, Ndusenε ambé á mbwɔg. Ade áwógé mam mésyāāl míme Krístəə ábélé'áá, anlóm ábē bembapεε áwē. ³ Anhób áá bésɛded mó bánken, mó adé ane awě Dyöb áhóbé áá mós̄lōm-ε, ngé bésine' mod ampée? ⁴ Héε Yesuε átimtanné bó áá, “Nyétime' ámbíd, nyéke nyéláa Jɔne mekan míme nyéwógé ne míme nyényínné díd. ⁵ Nyéláa mó bán, bad ábe bēnkwe' ndím bényínne', ábe bésyágtáá, békag bwám, ábe meləŋ ménkōbpē, bésáá. Abe bēnkwe' ndóg béwógne', ábe bēnwē, bēpuude', nkalan ní bwám-mε ámpē níkalte' wée betóótōkē bé bad. ⁶ Nnam mbê-ε ne kénzée awě eéhəŋlɛne nlém á abum tɔŋɛne mε.”

*Yesuε ahóbé tɔŋɛne
Jɔne Ndusenε*

⁷ Ade bembapεε ábē Jɔne bétiméé ámbíd nê, dós̄ Yesuε ábóótédé ndun e mod echě embé áhed akale tɔŋɛne Jɔne. Ansɛdéd bó aáken, “Pónde echě nyémbídtē áke dētán Jɔne á ehyáŋge, cheé nyéwēmtēnnē bán nyéenyín? Apab á chyaá áde epub éságtéé-yε? ⁸ Cheé nyēnkongé abíd áke dé anyín? Mod awě ahédé mbóté echě ébóó bwámbwam-ε? Bad ábe béhâg éché ndín é mbóté bédyεε dás̄ á ndáb é kəŋ. ⁹ Nyéláa mε, cheé

nyémbĩdtē áke dényín. Nkal é'dáádəŋ mós nyênkɛé anyín-ε? Nê dɛn! Ne mbále nlânge nyé mɛé, nyényíné mod awě atómé nkal é'dáádəŋ. ¹⁰ Jəŋε mós adé ane awě béhóbé'áá áde bétélé e'yale ábe Dyöb áhóbé aá, 'Nəné', nlóme nímɛm mɛsɛnzε nímɛ mɛsɛbē wε á'sō, áboŋsɛn wε nzii.' ¹¹ Ne mbále, nlânge nyé nɛn mɛé, mod ké nhóg awě abídé á abum dé mmwaád eetómɛé Jəŋε, Ndusɛnɛ. Boŋ ké nê, mod awě adé ndimtɛn áyāle bad ábe bédé á nkamlɛn mí mín, adé etógnɛn tómaa Jəŋε. ¹² Bootya ne pón dé echě Jəŋε, Ndusɛnɛ ábóótédé nkalan ń Dyöb akal káəŋ ne epun é'chii, nkamlɛn mí mín ńkude metake híin á mekáá mé bad, e'wanje é' bad-tɛ é'kume nímɛ nkamlɛn nzum.* ¹³ Mbéndé ne bekal bé'dáádəŋ béhóbé tɛŋgɛne nímɛ nkamlɛn káəŋ ne pón dé echě Jəŋε. ¹⁴ Né-ɔ́, nzé nyèbōŋsɛné échab ehób adúbe, Jəŋε mós adé ane awě béhóbé'áá áde bɛnhōpē bán, Elaijaa ahúé'. ¹⁵ Kénzɛé awě awóó metúú áwóge'.

¹⁶ “Boŋ cheé mɛhəgtɛnné nyonjeɛl e'chii? Enɛn nyonjeɛl edii nɛŋgáne bɛndem ábe bédyéé á dyadté, boŋ bélébpē nhóg ne aníní,

¹⁷ bán, 'Sétónge nyé e'lon,

boŋ nyéeságɛé.

Sékónné nyé nkəŋgé ń kwééd,

boŋ ké nê nyéēlēbɛɛ.'

¹⁸ Ayāle, Jəŋε abédé, eýɔke'aá ndyééd adyé, eemwáge'aá-ε mím, béhōbē bán, 'Edáádəŋ é mbéb édé mós áte.' ¹⁹ Mwǎn-a-Moonyon apedé, ádyāg ndyééd, ámwāg-kɛ mím, béhóbe bán, 'Nyénóne mós, adəá ndyééd bwāmbwam. Mmwé-mímɛ ngɛn,

* **11:12** E'wanje é' bad-tɛ é'kume nímɛ nkamlɛn nzum káa nɛpag ne ewanje.

awoŋne belad bé tááε ne bebel bé mbéb.’ Boŋ káəŋ ne á asóg, mam míme mébenléd mélūméd nén bán, debyéé á Dyöb átəŋgéné.”

*Myad míme bad bənkəndubéé Yesuε
(Luk 10.13-15)*

²⁰ Bad ábe bəbédé á myad míme Yesuε ámbenlé ekud é menyáké áte bənkənhəŋlénné ádab abé dé mbéb. Né-óó Yesuε ambootéd bó akáne áte, ²¹ áhōbē aá, “A-bad bé Korazin, ébēēn nyé ebébtéd! Ebēēn nyémpē ebébtéd á-bad bé Betsaida! Ayāle nzé émbē bán, ndəle é mekan éche Dyöb ábélé áwēn myad, mēmbenléd nē á dyad á Tirε ne dyad á Sidon, né bənwāā melebe se etūn, bəmwagtéd-ε mbúbú áyāl álúmed nén bán, bəhəŋléné ádab abé dé mbéb. ²² Mbále, nlāŋge nyé nén mεé, á mbwε mé nkáásé, nkáá míme bad bé Tirε ne bé Sidon mébē mwāmpīn tómaa nímēn. ²³ Nyé bad bé Kapenahum ámpē, nyēwēmtan bán, nyēmaá aε ádyöb, boŋ bésudéd nyé káəŋse ásē á dū-á-muú. Nzé menyáké míme Dyöb ábélé áwēn dyad mēmbenléd á Sodom† né ádé dyad ádíi ádé chii. ²⁴ Boŋ ne mbále nlāŋge nyé nén mεé á mbwε mé nkáásé Dyöb délūméd ngəl ne bad bé Sodom tómaa ne nyé.”

*Yesuε alébpε bad aá,
béhyag áwē
(Luk 10.21-22)*

²⁵ Ene Póndé Yesuε anhób aá, “A-Tē, Sáŋgwéé a nkoŋ mí mín ne í sé, nságnen mbē ne wε, áyāle elúmté mpín mí bēndem mam míme ébāŋné bad

† **11:23** Dyöb démbəbəd dyad á Sodom áyāle ebébtéd éche émbē áwed.

bé debyéé ne bad bé nsòητην. ²⁶ Εε, A-Tê, nê dên dóo édóó wεé ébenled.” ²⁷ Dóo ábáδεέ aá, “Echem Sán ebagé mekan mésyā̄l áwem mekáá. Mod ké nhóg eékoητεέ mwān abii ésebé Dyōb Titéε. Mod ké nhóg-ke ámpē eebii’έ ngáne Titéε ákóηté abé ésebé mwān, ne kénzεέ awě mwān ádóó aá mólúmed mó. ²⁸ “Nyéhyag áwēm, nyé bad bésyā̄l ábe nyékómé nted níme nídéle apém, mēβε nyé nkóme-áte. ²⁹ Nyékwentεν áhíd nímmēm mekuu, nyéyágke’ε awēm, áyāle mpwiítédé, nchii’ε nlém á abum. Nyéhyag, nyéεkud nkóme-áte. ³⁰ Ayāle ayóged ádēm déleleεé áte, nted nímmēm-me méedelεé.”

12

Atón dé Mbwe-mé-nkóme-áte (Mak 2.23-28; Luk 6.1-5)

¹ Mwāmpīn ní póndé ámbíd e nê, Yesuε ne ábē bembapεε bétómé’áá á nzag é ngun-tê.* Nén ábédé á mbwe-mé-nkóme-áte. Nzaa ewagáá ábē bembapεε. Né-óó bēmbóótéd e’sóg é’ ngun apád, bépāke’, bédyág. ² Befarisia bényīn nê, dóo bélángεé Yesuε bán, “Nōné’, ábōη bembapεε bébele dyam áde mbéndé éebagéé kunze abel á mbwe-mé-nkóme-áte.”† ³ Dóo Yesuε átimtanné bó aá, “Nédē nyéēláá’έ mbéd á kálag e Dyōb dyam áde kōη Dabide ámbenlé áde nzaa ékóbé mó ne ábē bad-ε? ⁴ Eténlédé nén bán, ansól á Ndáb-e-Dyōb mó ne bad ábe bēnwóón mó, bédyé e’wεle ábe é’bédé ndε e Dyōb, ábe eched mbéndé éebagéé

* **12:1** Echē ngun ébédé nyaa e ngun eche bébenléε e’wεle.

† **12:2** Bad bēnkéntáηgēnné nsón abel á mbwe-mé-nkóme-áte. Ne Befarisia, apád áde bembapεε bépádé’áá ngun ébédéε néε abel dé nsón.

mod ké nhóg kunze ádyé. Ké bad ábe bènwoón mó bénkëntāngénné adyé. Beprise bēnpēn bóó bēntāngēn adyé. ⁵ Káa nyéeláá'é á mbéndé eche Mosee nén bán, mbwε-mé-nkóme-áte téé, beprise bé Ndáb-e-Dyöb békwag mbéndé e mbwε-mé-nkóme-áte áyāle nsón míme bébeléé bon ké nê, nê déesaá mbéb á'sō é' Dyöb-ε? ⁶ Nlānge nyé nén méé dyam ádé hén bōob áde ádé etógnén tómaa Ndáb-e-Dyöb. ⁷ Eténlédé ngáne Dyöb áhóbé aá 'Chöm éche níhednéé bad édii nlém ní ngol saké abε dé mende.' Nzé nyénkonj ábén e'yale asōhten né nyéēhēlē-se nyéchégé bad bán, bédé bebel bé mbéb áde bébeléé mbéb. ⁸ Nyébii-óó nén bán Mwān-a-Moonyonj awóó nkamlēn kóōhne ámīn e mbwε-mé-nkóme-áte.”

*Yesue achōhté mod
awě ekáá éwédé
(Mak 3.1-6; Luk 6.6-11)*

⁹ Ambid e pónidé, Yesue anhidé hê, áke asól á ndáb e mekáne. ¹⁰ Mod abédé áhed awě ekáá éwédé. Bad behóg ábe béhédé'áá Yesue awusé akóben, bēnsédéd mó bánken, “Eched mbéndé ebagé kunze ádid mod bwām á mbwε-mé-nkóme-áte-yε?” ¹¹ Dóó ásēdtéé bó aáken, “Nyé ahéé míme mpom ní mbód méhūnnē á echóg-te á mbwε-mé-nkóme-áte bon eékag mó ahúd? ¹² Nzé nyéhēle-se nyébel nê ne mbód ngēn, tógténnē moonyonj awě adé etógnén tómaa mbód. Né-óó, mbéndé eesaá nén bán mod eébelē bwām á mbwε-mé-nkóme-áte.” ¹³ Dóó álāngéé ane mod awě ekáá énwēē aá, “Sálé ekáá áte.” Asále áde ane mod ásánlé ekáá áte, ekáá éndyéé mó bwām ámpē néé échíníí.

14 Ade nén ábénlédé, Befarisia bémbíid á ndáb e mekáne, bébootéd Yesuε ahəge, áwúu mó.

Yesuε, mbəledε awě Dyōb ápwédé

15 Yesuε ambíi aá béhəgke mó. Nê dēmběl anhidé ádē abwóg á hōm. Ade áhídté, ndun e mod enhíd mó, anchoód-te bad bé nkole bésyāāl. 16 Bon ansím bó etúu áte aá béēlāngē bad nyaa e mod eche módíi. 17 Ambel nén álóned e'yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é'dəádəŋ Yesayaa aá,

18 “Nyénəne', awēm mbəledε nén awě nřpwédé, ndəá mó nwógne-'ε mó menyinje.

Mělōm échēm edəádəŋ ébē ne mó.

Abídēd mbakú echě etyéémé áfintē e bad ábe béesě bad bé Israel.

19 Eebelélé nswəŋ ne bad, étəgə-'aá.

Béewóg-kaá mó ehób á dyad-tē.

20 Eekógédté ngen echě enəgkē, éedíméd-taá etrukəŋ eche éhede adím.

Abel nén kəəŋ né mbeltéd ní bwām múmó nítédé etál.

21 A dŋn ádē dóg bad ábe béesě bad bé Israel bésummé nlém.”

*Bad bán Yesuε abenlaad
ngine eche Belzəbulε*

(Mak 3.20-30; Luk 11.14-23)

22 Dóg bépééné mod wée Yesuε, awě ankwě ndím, ákwē-'ε ebóbé áyāle edəádəŋ é mbéb émbē mó áte. Yesuε anchoód mó. Ambootéd anyínen, áhəbē-'ε akan. 23 Ade bad bésyāāl bényíné nê, yəl enkóm bó áte bwāmbwam. Bēn ne bēn bēmbootéd ahób nén bán, “Ehele-se ébé né anén mod adii mwān a mbyaa níme Dabidε awě bésinε-é-yōō?” 24 Bon áde Befarisia béwógé nê, bēnhəb bán, “Saá ngine

eche Belzebule awě akamlan e'dəəđəŋ bé mbéb chóó ábenlaadté ábíded bad e'dəəđəŋ bé mbéb áte-ye?"

²⁵ Yesuε ambíí nímāb mewēmtεn, né-óó, anláá bó aá, "Aloŋ ké ahéé áde ákábne áte, boŋ nchemtεn méesě, débēb. Dyad ké áhée-'ε, ké'ε abum á ndáb áde ákábne áte, boŋ nchemtεn-ne méesě, déetyēēmēē. ²⁶ Né-óó, nzé Satanε awanne Satanε, né awanne eche yǎl. Chán-nō nímē nkamlεn méhεnlé atyéem? ²⁷ Nzé ngíne eche Belzebule chóó míbenladté ábíded bad e'dəəđəŋ bé mbéb áte, né ngíne eche nzéé-'ō ábēn bad ábe bėbídtε e'dəəđəŋ bé mbéb bėbenladté? Bēn bóó bėkwid nyé nkáá. ²⁸ Boŋ ngáne édíí nēn bán ngíne e Edəəđəŋ é Dyōb chóó míbenladté ábíded bad e'dəəđəŋ bé mbéb áte, nē álúmte nēn bán nkamlεn rí Dyōb nípédé átínté echēn.

²⁹ "Mod eéhēlēē-se asól á ndáb e mod a ngíne se ádūm ábē bwēm ésebán asébpé mó ahaŋ. Amaa-'áa mó ahaŋ boŋ atéd ábē bwēm é'syāāl.

³⁰ "Kéznéé awě éesě ne mε, né atēŋgan mε. Kéznéé-'ε awě eewōŋgán mε álad, né apáa páán. ³¹ Né-óó, nlānge nyé mεé, Dyōb délagsén bad mbéb ké nhéé nímme bėbélé ne nzyáŋ ké ehéé eche bėsyáá Dyōb. Boŋ kéznéé awě ahóbé e'bėbtéd é' mekan tēŋgene Edəəđəŋ éche Esáá éekudté alagsen. ³² Dyōb délagsén kéznéé awě ahóbé eyale é mbéb tēŋgene Mwǎn-a-Moonyoŋ, boŋ déelagsénné kéznéé awě ahóbé eyale é mbéb tēŋgene Edəəđəŋ éche Esáá, ken bóób ké'ε á pónde eché ehúé'.

*A epum dáo bécheméé bwel
(Luk 6.43-45)*

³³ “Nzé epum é’ bwel ébóó, né bwel ábe é’chyáá éché epum bómpe é’bóó. Nzé epum é bwel ébébé, né bwel ábe é’chyáá éché epum bómpe é’bébé. Ayāle á epum dōó bécheméé bwel. ³⁴ Píí e nyě chén! Chán nyéhéé-se nyéhób mekan mé bwám, áde nyé bĕn nyédíí mbéb? Mam míme ríloné mod á nlém-tê, mǒ-’aá mébide mǒ á nsal. ³⁵ Mod a bwám abele bwám ayāle é’bídé mǒ á nlém-tê wéé bwám é’kǒñnéde. Mod a mbéb-pe abele mbéb ayāle mbídé mǒ á nlém-tê wéé mbéb ríkǒñnéde. ³⁶ Nlānge nyé nén mǎé, á mbwε míme Dyǒb dékāādtē bad bé nkǒñsé, mod téé ābĕ nzǎm echĕ enkǎñ boñ ahób ekúkú é eyale téé éché ámbídēdtē á nsal. ³⁷ Né-ǎǎ, kéchéé éche wénhǎbpē chǎǎ ékǎñ boñ ésūū nzǎm káa ékwε nkáá.”

*Béhédné Yesue e’chemléd
(Mak 8.11-12; Luk 11.29-32)*

³⁸ Dōó donje dé bemeléede bé mbéndé ne Bēfarisia bēlāngeé Yesue nén bán “A-meléed, sēhede nén bán élúmed sé e’chemléd ábe é’lúmte nén bán echon ngíne ehúú ne Dyǒb.” ³⁹ Yesue antimtén bó aá, “Échén ebébtéd é nyongel, nyéēhēdēē Dyǒb awógen, nyéhede-’ε e’chemléd bé menyáké! Boñ nyéekudté nzése e’chemléd bé menyáké ábe nkal é’dǎādāñ Jonaa. ⁴⁰ Jonaa ambé e’pun é’láán á abum á súu e mbáá-tē. Melemlem dōó Mwǎn-a-Moonyon ābēē á ndǎǎb-sé e’pun é’láán. ⁴¹ A mbwε mé nkáásé, bad bé Ninive bényemé á son-tē nchoo ne enén nyongel e bad. Bétýēēm mbóñ echĕ ékwíd enén nyongel e bad nkáá, ayāle áde Jonaa ákánlé’áá bad bé Ninive eyale é Dyǒb, bēntédé abel dé mbéb. Boñ mod adé hén bǎǎb awĕ atómé Jonaa, boñ nyéewóglánné mǒ. ⁴² A mbwε mé nkáásé,

mmwaád awě akamlánnáá alon á Seba, änyemé á son-tê, nchoo ne nyongel e bad bé' chii, ätyēem mbón echě ěkwid bó nkáá. Běkwě nkáá áyāle áde Solomonε áyágté'áá, ane mmwaád ambíd se nch-abnede wée nkōnsé rísógé áhye dé awóglen mam mé debyéé míme Solomonε áyágté'áá. Bon chii nén mod adé hén awě atómé Solomonε.”

*Nzé edǎǎdǎj é mbéb
étimé mod á yǎl ámpē
(Luk 11.24-26)*

⁴³ Yesue ambád ahób aá, “Nzé edǎǎdǎj é mbéb ébidé mod áte, ébelé ébwāgē á ehyanje áhed abwóg áde ékōmmé áte. Nzé éekude, ⁴⁴ ébelé éhób aá, ‘Mětim ambíd á ndáb eche mémbidtē áte.’ Ape áde épagké ébelé étán née chōmchōm éesaá á ndáb-te, née ndáb ésáá áte ne née bénábpé-’ε chó áte. ⁴⁵ Héε ékagké bǎǎb, éke épēēn e’dǎǎdǎj bé mbéb bēmpēe saámbé ábe é’dé ebébtéd tómaa mwēn, bon é’hye é’sól ane mod áte, é’bwóg-ke e’dii áhed. Enε pón dé, ane mod abág ebébtéd tómaa ngáne ánsēbēē abé. Né-ǎǎ, nē dǎǎ ébenlédté ne nyongel e ebébtéd e’chii.”

*Túmbé eche Yesue
(Mak 3.31-35; Luk 8.19-21)*

⁴⁶ Ade Yesue álāngeé bad mímén mekan, nyaá ne Yesue baányan bēmpě bētyém á ebwóg-te. Béhédé’áá Yesue ábel bon bǎǎbǎǎ békál. ⁴⁷ Hē dǎǎ mod nhóg álāngeé Yesue aá nyaá ne baányan bēpédé, bésine mó ebwóg-te, ákalen mó. † ⁴⁸ Héε átímténé ane mod aá, “Nzéé adé echēm nyan, benzéé-’ε bédé bǎnned?” ⁴⁹ Hē dǎǎ Yesue

† **12:47** Donje á kálag dé e’só déewóó’é mímén nchoo.

ányítanné ábē bembapεε ekáá boŋ áhōbē aá,
 “Echēm nyan ne bānned bóó bén! ⁵⁰ Kénzée awě
 abεle mam níme awēm Titée awě adé ámín áhedée
 adíi mwānned abé-’ε echēm nyan.”

13

Ngan e mbál-e-bū

(Mak 4.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Mmē mbwε mēn ámbīd e nê, Yesuε ámbīd á
 ndáb-te wée ámbēē, áke ádyēē ásē á nkin mé edib-
 é-nzab é Galilia, áyáged bad. ² Bad ábe bēmpě
 áhed béntōmtēn abuu áte. Nê dēnkāŋ ansól á bōle-
 tē, ádyēē ásē áyáged bó. Ábē bad bésyāal bétyēm
 á nkin bēwōglān mó. ³ Abēnládtáá ngan áyáged
 bó mekan híin. Ankalé bó ngan aá, “Nkwel-é-
 nzag nhóg ankě mbál asob á nzag-tē. ⁴ Ade ásobεé
 mó nê, donge dénhūn á nzii-tē, menon mēmpě,
 mémad mó asōmted. ⁵ Donge dénhūn á meláá-
 tē wée ndoob énkēmbuú’é áte. Enwāmsēn abíd
 ásē ngáne ndoob énkēnchabpé ásē áhed. ⁶ Boŋ
 née enyen é ngine épédé, énhyaād ábē bwēm
 é’wé-’ε, áyāle nkan ménkēnsónlé bó á ndoob-tē
 bwām. ⁷ Mbál mēmpēe ménhūn wée mekōd médíi.
 Née mekōd mē mékwógé, mékāŋ akwog áde ábē
 bwēm. ⁸ Boŋ donge dé mbál démpēe dénhūn á
 ndoob e bwām. Mmēn mbál mémbīd ásē bwām,
 ríchyáá-’ε bwāmbwam. Donge dé e’sóg dénwāle
 mbwókel é mbum, donge móom ntóób, ábíníi-’ε
 móom meláán.” ⁹ Ade Yesuε amádé nê, ambád áte
 aá, “Kénzée awě awóó metúu áwóge’.”

*Nzom echě ekáá boŋ Yesuε
 ábenláád ngan áyáged bad
 (Mak 4.10-12; Luk 8.9-10)*

10 Ambid e nê, bembapεε ábe Yesuε bêmpẽ mó benben bon bésedté mó bánken, “Cheé ekáá bon ébenláád ngan áyáged bad?” 11 Yesuε ankwentén bó aá, “Dyöb ábágé nyé kunze ábíi kun é nkamlen mí mín, bon ene kunze eébagnedεé ne bad bémpẽ. 12 Kénzée awě awóó nsònten ní kun é nkamlen mí mín, Dyöb débād mó mímé nsònten abε, ábel nén átòmten awón. Bon kénzée awě eewóó, Dyöb dékobén mó ké mwă nsònten awě áwóó. 13 Nzom echě ekáá bon níkanlé bad ngan edii áyāle bényíne’, bon béechemée, bėwóge’, bon béēsòntānnē. 14 Nén álònte e’yale ábe Dyöb dénlómēnnē nkal é’ dǎádǎn Yesayaa aá,

‘Nyéewōg awóg-ne-awóg bon nyéesónténné, nyéenyín, anyín ne anyín bon nyéechemmé.

15 Nhóbe nén áyāle ábén bad béehelée dyam ayáge ámpē.

Békálé metúu, bėládé-’ε mǐd. Béewógké, béenyín-naá dyamdyam.

Nzé énkembé nê, né bényín, béchēm-’ε.

Né bėwōgēn metúu, nlém mímb-pe nsònten.

Nzé bėbélé-’ε nê, né bétimén mε, né mǎchoód-te bó.’

16 Héε Yesuε ábádeé ábē bembapεε aláa aá, “Nsimé ndé ne nyé áyāle nyényíne’ mam míme nyényíneé, nyéwōgē-’ε mam míme nyéwógé. 17 Ne mbále, nlánge nyé nén mée, bekal-bé-e’ dǎádǎn ne bad bé Dyöb híin bēnwanén ányín mekan míme nyényíne ne áwóg mekan míme nyéwógé bon bėnkényínné, bėnkēnwóg-kaá.

*Yesuε atógké ngan e nwén-é-mbál
(Mak 4.13-20; Luk 8.11-15)*

18 “Bɔɔb-pɔɔ nyésòntɛn ngáne enén ngan e nwén-é-mbál édíí. 19 Nzé mod awóge eyale tɛngene nkamlɛn mí mín, boɲ eesòntɛne chɔ́, Satanɛ abelé áhyɛ, ahúɔ́ mɔ́ chɔ́ á nlém-tê. Echén ndín é bad édii nêngáne mbál míme ríhúné á nzii-tê. 20 Mbál míme ménhūn á meláá-te rílúmte bad ábe békobe’ eyale é Dyɔ́b ne menyɛngɛ ábwɔ́g-ábwɔ́g áde bɛwógé chɔ́. 21 Boɲ échê eyale éewēnnāadtē bó á nlém-tê. Bédúbpe chɔ́ á esón é pónɔ́de boɲ nzé ndutul ne metake bépédé áyāle échê eyale, bédol yǎl ámbíd. 22 Mbál míme ríhúné á mekôd-te rílúmte bad ábe bɛwóge eyale é Dyɔ́b, boɲ kááh ne á asóg, mpúlé mé nkòɲsé ne adəɲ dé abud á bwēm awón ákán bó nlém áte. Nê ábele’, béehelée ahəɲlɛn ábel mam mé bwām. 23 Mbál míme mɔ́-’ɛ méntān kəse e ndɔɔb rílúmte bad ábe bɛwóge eyale é Dyɔ́b boɲ bésóntán-ne chɔ́. Abén bad bɛbele kəse é mekan nêngáne e’sóg é’ ngun ábe é’wánlé mesonǵé mé mbum é ngun mbwókɛl móom ntóób, ne móom meláán.”

Ngan e mesison

24 Yesue ankalé ene ndun e mod ngan empée aá, “Nkamlɛn mí mín rídé nêngáne mod awě awéné kunze é mbál áwē nzag-tê, 25 boɲ ámbíd e nê, nkuu nhóg áde bad bémáá akún, mod a ekɔ́yí awě ane mod nhóg, ankě á nzag e ngun-tê wê, awén mbál mé mesison 26 Ade ngun chê ébóótédé akwog, dɔɔ bad bényíne bán mesison mɔ́mpē mékwoge’ áwēd-te. 27 Bembəledɛ ábe ane nwóó-nzag bɛmpě áwē, bésɛdté mɔ́ bánken, ‘A-Sán, éesaá mbále bán, mbál ní ngun mí bwām mɔ́ wénwēnnē á nzag-tɛ-yɛ? Chán ébénlédé boɲ mesison mékwɔ́g áwēd-

te?’ ²⁸ Dóo ákwentanné bó aá, ‘Mod a ekoyí awêm nhóg mó awéné nímê mesison.’ Abê bembaledε bēnsedéd mó bánken, ‘Séke séhub mesison mê ásē-ye?’ ²⁹ Ankwentén bó ámpē aá, ‘Aáy. Nyéēhübē’, áyāle nzé nyéhóbé bán nyéhube’, nyéēhubén bóobe ngun. ³⁰ Nyémwε ngun bóobe mesison békwoge’ káəŋ ne áde pónde épeé eche bepādtē chó. Ene pónde dóo mēlāā’é bepád mēé, bésébe behūd mesison, bēlad mó áte boŋ béhyaád mó. Ambid e nē, dóo bepādtē ngun, bēbānē chó áwēm etág-te.’ ”

Ngan e mbál-e-bŭ

(Mak 4.30-32; Luk 13.18-19)

³¹ Yesuε ankalé ene ndun e mod ngan empée aá, “Nkamlen mí mín rídé nēŋgáne mbál-e-bŭ echē mod átédé boŋ awén áwē nzag-tē. ³² Mbál-e-bŭ edé mwāmpīn bwāmbwam nzé behágténé chó ne mbál mémpeē. Boŋ nzé ekwogé, ekalé’ tómaa mel mésad mésyāāl. Menon méhyag-ke mŭm alóŋ á ngen-tē.”

Ngan e esulten

(Luk 13.20-21)

³³ Yesuε ambé ákālē bó ngan empée aá, “Nkamlen mí mín rídé nēŋgáne esulten éche mmwaád ámuúnédé asii á pān é mbumé rí ngun élaán káəŋ ésule.”

*Nzəm echē ekáə boŋ Yesuε
ábēnláád ngan*

(Mak 4.33-34)

³⁴ Yesuε abēnládtáá ngan áyáged bad. Eeyágte’aá dyamdyam ésebán abēnlédé ngan. ³⁵ Ambel nén álóned e’yale ábe nkal e’dáədəŋ ánhōbpē nén aá,

“Měbenléd ngan nzé nhóbe wée bad. Měyāgēd bó mam níme bénkembí’é bootya á mbooted mé nkõjsé.”

Yesue atógké ngan e mesison

³⁶ Yesue antédé ene ndun e mod, áke asól á ndáb-te. Ahed dóo ábē bembapεε bétané mós, bon bēlāngē mós bán, “Tógnéd sé ngan e mesison.”

³⁷ Yesue antimtén bó aá, “Mod awě anwén nímé mbál ní bwám adíi Mwǎn-a-Moonyon. ³⁸ Nzag edíi nkõjsé. Mbál ní bwám rídii bad ábe bédé ásē e nkamlen ní Dyõb. Mesison médíi bad ábe Satanε. ³⁹ Mod a ekoyí awě ane nwóó-nzag-ke, awě anwén mesison áwē nzag-tê mós adé Satanε. Póndé eche bépádεé ngun chó edé asóg dé nkõjsé. Bepád bé ngun-ne bédíi ángel. ⁴⁰ Ngáne bēladεé mesison áte bon béhyáád mós, melelem nê dóo ébēē ne bad ábe Satanε, nzé nkõjsé nípedé á asóg. ⁴¹ Mwǎn-a-Moonyon ǎlõm éche ángel áhúd bad ábe bēbεlte bad bēmpēe mbéb, ne bad bésyāēl ábe bēbεle mbéb. ⁴² Bēbwēm bó á dū-á-muú, áhed-taá bēchyεé’é, bēdyāg-ke meson á nsəl. ⁴³ Ene póndé bad ábe bēmběl-le ngáne Dyõb áhedεé, bēpené’ nēe enyen á nkamlen wée echab Sán. Mod ké ahée awě awóó metúu, áwóge’.”

Ngan t̃h̃gεne Nkamlen ní mín

Ngan e nh̃on níme mēnkoñéd

⁴⁴ Yesue ambád ngan empée aá, “Nkamlen ní mín rídé nēngáne nh̃on níme mēnkoñéd á nzag-tê, bon nēe mod nhóg adíbté mós, akútén mós. Menyĩnge níme ámbēē mēnkǎñ anke bwēm é’syāēl ábe ánwõngē asóm, ábel nén áke áchan ene nzag.

Ngan e aláá dé etógnén

⁴⁵ “Nkamlen mí mín rídé nhəgtén ámpē nēngáne mod a nyongé awě ahədé’áá meláá mé etógnén míme rídé nkun bwámbwam míme áchanéé.
⁴⁶ Anyín áde ányiné aláá áde átómténé abon bwámbwam, áde bésóméé, ankě ábē bwēm é’syāāl asóm, áchān-ne dó.”

Ngan e mbínzé

⁴⁷ Yesue ankāl ngan empée aá, “Nkamlen mí mín rídé nēngáne mbínzé eche bekób-bé-súu bébwémé á edíb-te bon békób nyaa é súu ésyāāl. ⁴⁸ Ade mbínzé émáá alón, bēndöl chó á nkin, bédyēē ásē ábən súu áte. Eche êmbon adyé bēnhē chó á melongé-te. Eche chó-’ε énkēmbon adyé, bēmpīm.
⁴⁹ Né-ó enén ngan elúmte ngáne asóg dé nkōnsé débēē. Dyōb délōm éche ángel áhúd bad bé mbéb átíntē e bad ábe bésáá. ⁵⁰ Bēbwēm ábē bad á dū-á-muú. Ahed-taá béchyé’é bédyāg-ke meson á nsəl.”

Ayáge dékōālē ne dé nchun

⁵¹ Yesue ansədéd ábē bembapεε ké bésónténé mímén mam. Bēnkwentén mó bán bésónténé.
⁵² Né-ó Yesue anláá bó aá, “Meléede a mbéndé ké ahée awě ayágké tēngene nkamlen mí mín adii nēngáne nwóó-ndáb awě abídte bwēm bé ekóólé ne bé nchun wée ákongéé bwēm.”

Bad bé Nazarēt béekobéé Yesue (Mak 6.1-6; Luk 4.16-30)

⁵³ Ade Yesue áamá ayáged ne ngan, anhidé ádé abwóg á hōm, ⁵⁴ asú ámbíd áwe dyad wée ámbídtē. Awed ayágté’áá bad á ndáb e mekáne. Bad ábe bēnwōg ngáne áyágtéé, yāl enkóm bó áte bwámbwam. Bésədté bánken, “Hée múmó

ákúdé enén ndín e debyéé? Chán múmó ámwagké-
'ε nímén menyáké mésyāāl abel? ⁵⁵ Kíné saá
mwān a kápéntaa ádíí-yε? Saá Maria achyaá
mó-yε? Kíné saá Jemσε, Joseβε, Simōνε ne Ju-
dase bóo bédé baányan-ε? ⁵⁶ Baányan bé be-
baád bésyāāl-le ámpē béedyé'έ á dyad-tē hén
ne syánē-yε? Héé ákúdé enén ndín e debyéé?
Héé ákúdé enén nyaa e ngíne échě ábenléé nímé
menyáké?" ⁵⁷ Né-ός, bēnkός Yesue. Anláá bó aá,
"Nkal e'dǎádǎ awóo' edúbé hǎm ásyāāl étóméé
áwē dyad ne áwe túmbé." ⁵⁸ Ngáne bēnkēndúbéé
Yesue, enkēmbenlé menyáké híin áhed.

14

Kwééd echě Jōνε Ndusenε (Mak 6.14-29; Luk 9.7-9)

¹ Ene pónde Herode awě akamlánnáá alon
á Galilia anwóg mam nímé Yesue ábélé'áá.
² Dóo álāngéé ábē bembaledε aá, "Anén mod,
Yesue, adíi Jōνε, Ndusenε awě ammad awé bon
apuúdé. Néε ákǎá bon awónη ngíne ábel nímén
menyáké mésyāāl." ³ Herode anhób nē áyāle
anlóm bad aá békób Jōνε, béhanη mó, béhé-'ε mó
á mbwǎg. Ambel nén áyāle mwaád, Herodyase,
awě mwānyanη Filibe ánsēbēē awónη. ⁴ Herode anhé
Jōνε, Ndusenε á mbwǎg áyāle Jōνε anláá mó nén
aá, "Weewóo'έ kunze áwónη Herodyase, mmwaád
awě mwānyonη." ⁵ Kénéε Herode áhédé'áá Jōνε,
Ndusenε awúu, abédé mbwóg ne bad bé Israel.
Bad bé Israel béndübē bán Jōνε adíi nkal é'dǎádǎ.
⁶ Bonη Herode antīm Jōνε awúu. Nén dēmbenléd
epun-έε Herode ábélé'áá ngande áwēmtēn epun-έε

áchyāādtē. Echê epun mwän-a-mmwaád awě Herodyase anság esáke á'sō é' bad bésyāāl. Nén dénwōgēd Herode menyinje bwāmbwam. ⁷ Nén dêmběl ambε mó akag. Anhób nén aá, “Mmwág melě nén, mēbě wε kéchéé éche éhedeé.” ⁸ Nyaá anláá mó chōm éche átēngéné sáá aheden. Né-óó anláá Herode aá, “Bǎg με nló míme Jōne, Ndusene á taplēt-te hén bōob.” ⁹ Nén dénwōgēd kēη Herode ndutul boη ngáne ámmadté melě amwé á'sō wée ábē beken, ambεé kunze aá béhyene nló míme Jōne áβε ane mwän-a-mmwaád. ¹⁰ Né-óó anlóm bad á ndáb e mbwōg ásel Jōne nló. ¹¹ Bēmpεén nló mímed á taplēt-te, bēbē ane mwän-a-mmwaád, mó-'ε áβε nyaa. ¹² Ambīd e nê bembapεε áβε Jōne bēnkě á ndáb e mbwōg bétéd mó ndim béke bélime, boη béke bēlāngē Yesue dyam áde ábénlédé.

Yesue adíté ndun e mod
(Mak 6.30-44; Luk 9.10-17; Jōn 6.1-14)

¹³ Ade Yesue áwógé dyam áde ábénlédé ne Jōne, ansól á bǎle-tē áke á abwóg á hōm wée ábédé mwēmpεn. Boη áde bad bēwógé bán Yesue amaá áke á bǎle-tē, bēnchené nímāb myad békēēn mekuu áhíd mó ámbīd. ¹⁴ Ade Yesue ábíde á bǎle-tē, boη anyín ndun e mod, antómtén bó ngal abé, ámād-te bó nkole. ¹⁵ Ade bīn é'bóótédé ahín, ábē bembapεε bēmpě áwē, bēhōbē nén bán, “Hén ádé á etūn-tē, pónde emaa-'ε atóm bwāmbwam. Láá ábén bad bétime' á myad-tē míme médé benben, ábel béchan ndyééd eche bédyēē.” ¹⁶ Dóó Yesue átimtanné bó aá, “Béētēngeneé áke. Nyébó nyéβε bó chōm éche bédyēē.” ¹⁷ Dóó bēhóbεé bán, “Sēwóó e'wεle é'táan ne súu éβε chēmpεn.” ¹⁸ Yesue aá, “Nyéhyεene'.” ¹⁹ Ade ábē bembapεε bépéénédé mó

chó, anláá ene ndun e mod aá bédyεε ásē á nkəákəə m̄n. Hê dóo Yesuε awánlé ábê e'wεle é'táan ne échê súu ébε á mekáá boŋ ánəné ám̄n ásāgnān Dyöb. Ankabtéd bó áte, boŋ ábagé ábē bembapεε aá békabe ene ndun e mod. ²⁰ Bad bésyāāl béndyē ene ndyééd békód, élyāg-ke ásē. Néε béládé echē elyāgé ásē, enlón e'lón dyöm ne é'βε. ²¹ Mesonǵé mé bad míme méndyē ene ndyééd mém̄bē ké e'kálé é'táan. Mmê mesonǵé mé bad mébédé-ε baachóm. Bénkəntónǵé bebaád ne bēndem.

*Yesuε akii á mendib-m̄n
(Mak 6.45-52; Jən 6.15-21)*

²² Ambíd e nê, Yesuε anláá ábē bembapεε aá, bésól á bǒle-tê, békag á'sō á múde mé edib-é-nzab m̄m̄n̄í, boŋ álāngē-'ε ene ndun e mod aá bésūē' áwab mendáb. ²³ Ade moosyāól amáá akε, Yesuε anchágé á ekone m̄n ákáne. Ade ehíntén émáá akwε, ambé abé áhed mwəmpεn. ²⁴ Enén pónde Yesuε ábē bembapεε bēnchab bǒle abéen átínté e edib-é-nzab. Bǒle étágé'áá, béehεle'aá akε á'sō áyāle epub é ngíne émbíd bó á'sō-te.

²⁵ Epəg é mbwεmbwε Yesuε ankě á mendib m̄n atán bó. ²⁶ Ade bembapεε bényíné mod akag á mendib m̄n, bēnəŋnéd, bélébé-'ε esaád ne mbwǒg ní ngíne, bēhōbē-'ε nén bán, “Nwú móo rídé.” ²⁷ Abwǒg-ábwǒg Yesuε anláá bó aá, “Nlém méēhūnē nyé, mε-εé ndé. Nyéebáá'.” ²⁸ Dóo Petro álāngéé mó aá, “A-Sāŋ, nzé édé bán mmōn-εé edé, láá mε níke á mendib m̄n nípe wée edíí nê.” ²⁹ Yesuε anláá mó aá, “Hyǎg.” Dóo Petro ábíde á bǒle-tê ábootéd-te akε á mendib-m̄n əpε wée Yesuε. ³⁰ Boŋ áde ányíné ngáne epub é ngíne étóméé,

mbwóg ménkōb mós, ábootéd-te asú ásē á mendíbte. Dóó álébpé esaád aá, “A-Sán sōn, wónghén me!”
³¹ Melemlem mé pónidé Yesue ansād ekáá, acháá-’ε mós, áhōbē aá, “Chán adúbe ádíí wε mwämpīn nén, cheé ékáá boη nlém ríhūnē wε?”
³² Néε Yesue bós Petro básálé á bǎle-tê, epub énsōg atóm.
³³ Ade nén ábénlédé, ábiníí bembapεε ábe bém̄bē á bǎle-tê bēmbéé Yesue edúbé, bēhōbē-’ε nén bán, “Ne mbále, edíi Mwān a Dyōb.”
³⁴ Néε béchápé edib-é-nzab, bēmpě á múde nímíníí, á mbwóg e Genesarεt.
³⁵ Ade bad ábe bém̄bē ádé abwóg á hōm béchémé Yesue, bēnlōm bad bán bépεεn bad bé nkole básyāāl ábe bēbédé ene pεd e alon.
³⁶ Bad ábe bēmpεén bad bé nkole wéε Yesue béchāη mós bán ámwε bad bé nkole básitεn ké mesó mé mbóté nímē. Né-óó bad bé nkole básyāāl ábe bēnsitén nímε mesó mé mbóté bēndyεé bwám.

15

Ayáged á bad bé’ bōód (Mak 7.1-13)

¹ Ambíd e nê Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bém̄bíd á Jerusalem, bétān Yesue, básēdté mós bánken,
² “Cheé ékáá boη ábōη bembapεε béēhídē’ ayáge áde ábēd betaa bétédnédé sé? Béewobpéé mekáá nyaa echě éhēdnéé boη bédyē ndyééd.”
³ Yesue ankwεntén bós aá, “Cheé ekáá boη nyémpē nyéehídé’ ngáne mbéndé e Dyōb éhōbēé aá débēl, á etútú éche nyéhídeé ayáge ádēn dēn?”
⁴ Dyōb áhóbé aá, ‘Bεé sós ne nyon edúbé.’ Ahób-pe ámpē aá, ‘Kénzée awě ahóbé sáá ké’ε nyaá dyam dé mbéb áyāl bétāηghéné bēwúú mós.’
⁵ Boη nyé, nyéyágte nén bán, nzé mod awóó chōm éche ántāηghēnē sáá

ké'ε nyaá awôηgen bonj alánǵé bó aá mó̄bε Dyöb chό, ⁶ né éesaá nén bán atánǵéné sáá bó nyanj* chό edúbé abεεn. Abel áde mod ábélé nê, né nyéetédéé eyale é Dyöb néε dyam á etútú éche nyéhídeé ayáge ádēn. ⁷ Nyé bedog-badé! Nkal é'dáádəη Yesayaa antánǵén áde ánhōbpē ne e'yale ábe Dyöb dénlōmēnnē mó t̄ηgene nyé aá,

⁸ 'Abēn bad bébage με edúbé é nsəl ngēn, bonj mímab nlém méesaá áwēm.

⁹ Edúbé éche bébageέ με éesaá dyamdiam, áyāle béyágte bad áhíd mbéndé é baányonj byánán édii mbéndé é Dyöb.' ”

*Mam nime mébele bonj
mod eesáá' á'sō é' Dyöb*

(Mak 7.14-23)

¹⁰ Héε Yesue áchēnléé ene ndun e mod bonj álāngē bó aá, “Nyéwóglēn, nyésōηten-nε με! ¹¹ Saké chōm éche ékag mod á nsəl ébele bonj mod eesáá' á'sō é' Dyöb, bonj chōm éche ébíde mó á nsəl chόó ébele' bonj eesáá.” ¹² Ade áhóbé nê, dόó ábē bembapεε bépédé mó benben bonj bésēdté mó bánken, “Ebíi nén wεé dyam áde móhóbé ábébté Befarisia nlém á abum-ε?” ¹³ Yesue ankwentén bó aá, “Bwεl tée ábe awēm Titée awě adé ámīn éewéneé, béhūb bó ásē.” ¹⁴ Nyéchene bó. Bédii bad bé ndím ábe bélúmte bad bé ndím bémpēε nzii. Nzé mod awě akwedé ndím atómne mod a ndím ampée, búmō béhūn á echóg-te. ¹⁵ Petro anláá mó aá, “Tógnéd sé enén ngan.” ¹⁶ Héε Yesue álāngεé bó aá, “Kááj ne' bōob, ké nyémpē nyéēsōηténéé-yε? ¹⁷ Nyéenyínéé nén bán, chōm ké ehéé éche mod ádyédé, ésóléé

* **15:6** Sáá bó nyanj; donje á kálag dé e'só déewóó'é bó nyanj.

mó á nsəl, étim á abum-tê, boŋ ébidte mó á yǎl-ε?
 18 Boŋ mam níme mod áhóbεé mbíde mó se á nlém-tê. Mmén mam mó-'aá mébele mod boŋ eesáá' á'sō é' Dyōb. 19 Ayāle á nlém-tê dōo mewēmtεn mé mbéb méhúε'έ níme mékəə boŋ ábelé mam mé mbéb nêŋgáne, ewúεn, akáb dé mesón á ndáb e e'wóngé, echíb, abíd á mbóŋ é metóm, ne mehóben á mbíd. 20 Mmén mam móo mébele boŋ mod eesáá' á'sō Dyōb. Boŋ saké adyé á ndyééd áde éewobpεé mekáá ngáne béhεdεé, débēl boŋ eesáá."

*Adúbe áde mmwaád a Kanahan
 (Mak 7.24-30)*

21 Ambíd e pónde, Yesue anhidé adê abwóg á hōm átīm á pεd e mbwóg echē enchiitén myad mé Tirε ne Sidōn. 22 Hê dōo mmwaád a Kana nhóg awē adyé'áá adê abwóg á hōm ápééné awé áwē boŋ áhōbē nén aá "A-Sán, Mwǎn a mbyaa níme Dabidε, sōn wóg με ngol! Awem mwǎn a mmwaád atage bwāmbwam, áyāle edəádəŋ é mbéb édé mó áte." 23 Boŋ Yesue ekêntimténné mó dyamdyam. Hê dōo ábē bembapεε bétáneé mó, boŋ béchāā mó nén bán "Láá anén mmwaád wεé ákag áyāle ahídne syánē ntogag ámbíd." 24 Dōo Yesue ákwεntanné bó aá, "Bad bé Israel ábe bédé née ndyōŋ ní mbód níme mbóó bóo Dyōb álómé με awōŋεn." 25 Néε ane mmwaád áwógé nê, ankwē Yesue á mekuu, boŋ áchāā mó aá, "A-Sán, wóngén με." 26 Dōo Yesue ákwεntanné aá, "Eesáá bwām átéd ndyééd e bānbān boŋ ebwémé mbwé." 27 Dōo ane mmwaád átimtanné mó aá, "Nê dēn A-Sán, boŋ káŋne mbwé édyāg púuted é medyé éche ábab bésáá béhúnté."

28 Hê dóo Yesue ákwentanné mó aá, “A-mwǎn-a-mmwaád, ewóó adúbe ámbáá. Ebenled ngáne éhedeé.” Melemlem mé pónde, ane mmwaád awe mwǎn-a-mmwaád andyéé bwám.

Yesue achōhté ndun e mod

29 Yesue anhidé ádé abwóg á hōm, ápōŋ á nkag mé edib-é-nzab é Galilia. Ankě adyee ásē á ekone mín. 30 Ndun e mod empě áwē. Bépééné’áá bad ábe bésyágté’áá, ábe bēnkwx̃ ndím, ábe mekuu ménwēē, e’bóbé ne ekud é bad bé nkole bémpēe. Bébánné’áá ábē bad bésyāēl á’sō wēe Yesue, áchōōd-tē bó. 31 Menyáké ménkōb ene ndun e mod áde bényiné née bad ábe béēhōbe’aá akan née béhóbéé akan. Abe mekuu ménwēē béntyēem bwám, ábe bésyágté’áá békag bwám. Abe bēnkwx̃ ndím bényinne’. Békene Dyōb á bad bé Israel.

*Yesue adídté ndun e mod
(Mak 8.1-10)*

32 Yesue anchélé ábē bembapēe, álāngē bó nén aá, “Ndé enén ndun e mod ngol áyāle békébē ne me e’pun é’láán, béēwóo-’áa chōm éche bedyákē bōob. Meēhēdēē méé béhide hén ne nzaa, áyāle béhele se béhún ásē á nzii.” 33 Dóo ábē bembapēe bē bésēdtéé mó nén bán, “Héé syānē dékudté ndyééd á ehyānge-tē hén echě ěkwōg enén ndun e mod?” 34 Yesue ansēdéd bó aáken, “E’wele é’tāŋ nyéwóó?” Bēnkwentén bán, “E’wele saámbé ne nguse é súu ésad.” 35 Dóo Yesue álāngé ene ndun e mod aá bedyee ásē á ndōob-tē. 36 Héé átédé ábē e’wele saámbé ne échē súu, ásāgnān Dyōb, ákabtáád bó áte, ábagé ábē bembapēe, bó-’e békabpé ene ndun

e mod. ³⁷ Bad bésyāāl béndyē ene ndyééd, békód-
te, kááj élyāg-ke ásē. Echē enlyāg ásē enlón e'lón
saámbé. ³⁸ Mesonǵé mé bad níme méndyē ene
ndyééd mébédé e'kálé é'niin. Mmē mesonǵé mé
bad mébédéε baachóm, bénkêntónǵé bebaád ne
bëndem. ³⁹ Héε Yesuε álânǵéé ene ndun e mod aá
bésūē' áwab mendáb. Ade áamáá bó aláa nê, ansól
á bǵε-tê, áke á mbwóg e Magadan.

16

*Béhédné Yesuε
e'chemléd é' menyáké*

(Mak 8.11-13; Luk 12.54-56)

¹ Ambíd e nê, Befarisia ne Besadusia bēnkē
wéε Yesuε ákag mó. Bēnlāā mó bán álúmed bó
e'chemléd ábe é'húú ádyōb. ² Dóo Yesuε álânǵéé bó
aá, “Nzé ngukél epedé, nyêhóbe bán, ‘Aboεe áyāge
ámīn, nê álúmte bán bīn béboǵ chān.’ ³ Nzé bīn
é'sánǵé-’ε, nyêhóbe bán, ‘Aboεe áyāge ámīn, bīn-ne
é'wábpé, nê álúmte bán mbúú échā.’ Nyêbíε' bīn
alán ámīn, ngáne bēbēē, boǵ nyéēhēlēē mam níme
mébenlad chii achem.* ⁴ Echén ebébtéd é nyonǵel,
nyéēhēdēē Dyōb awógen, nyéhede-’ε e'chemléd bé
menyáké! Boǵ nyéekudté nzése e'chemléd bé
menyáké ábe nkal é'dáódəǵ Jonaa bēnpen.” Dóo
átédte bó, boǵ ákag.

Esulten éche Befarisia ne Besadusia

(Mak 8.14-21)

⁵ Yesuε ne ábē bembapεε bēnchabé edib é nzab
ámīn, boǵ bembapεε bēnchatén e'wεle awále áyāl.

* **16:3** Donge á kálag déēwóó'ε e'yale ábē Yesuε ngáne é'ténlédé á
nchoo 2 ne 3.

6 Yesue anláá bó aá, “Nyétêd pón dé ne esulten éche Befarisia ne Besadusia.” 7 Héε ábē bembapεε bēn ne bēn bébóótédé ahób bán, “Ahóbé nê áyāle syāā deewānléé e’wεle áyāl.” 8 Yesue ambíí chōm-éε békálé. Dóo áse dtéé bó aáken, “Cheé nyé bēn ne bēn nyéhóbéé áyāle e’wεle ábe nyéewōó’é? Chán adúbe ádíí nyé mwāmpīn nén? 9 Kááη ne’ bōób, nyéesóηténé-ε? Nyēmaá achaten ngáne méndidēē e’kálé e’ bad é’táan ne e’wεle é’táan. Ámbíd echē bémáá ene ndyééd adyé, e’lón é’tán echē enlyəg ásē enlōnnē? 10 Nyécháténé kááη ne adíde áde méndidēē e’kálé é’ bad é’niin ne e’wεle saámbé. Ámbíd echē bōmpē bémáá adyé, echē enlyəg ásē ch’-ε enlón e’lón é’tán? 11 Ade nlangé nyé mēé nyétédεn esulten pón dé, saké ewεle chēn chōó rnhóbé’áá. Nyétêd pón dé ne esulten é Befarisia ne Besadusia.” 12 Dóo bembapεε bétímé asóηten bán saké esulten éche bébenléé ewεle chōó Yesue ahóbé’áá aá bétédεn pón dé bon ayáged áde Befarisia ne Besadusia béyágté’áá dóo ákóηté’áá ahób.

*Petro ad Yesue mó
adé Ane-awě-Béwógte
(Mak 8.27-30; Luk 9.18-21)*

13 Yesue anké á mbwóg e Kaisaria Filipi. Ade ápédé áwed, dóo áse dtéé ábē bembapεε aáken, “Nzé-módé bad bó béhóbéé bán Mwān-a-Moonyon adé?” 14 Bēntimtén mó bán, “Donge á bad béhóbé bán edíí Jōne Ndusεε, bēmpē bán Elaijaa, ábíní’-ε bán Jeremayaa ké’ε nkal é’dáádəη nhóg ampée.” 15 Héε Yesue áse dtéé bó aáken, “Bon nyébēn-ne, nzé-módé nyéhóbéé bán ndé?” 16 Simōn Petro ankwentén aá, “Wε-εé edé Ane-awě-Béwógte,

Mwǎn a Dyöb áde áde á alongé.” ¹⁷ Yesue antimtén aá, “Nnam ndé ne we, a-Simōn, mwǎn awě Jonaa. Saké moonyonj álangé we nê, bonj echem Sáj awě adé ámīn mósó ahóbté we. ¹⁸ Né-ós a-Petro nlánge we,† weé edé ndim-e-aláá. Amīn e ene ndim e aláá dósó mélōngē mīmēm mwembé. Ké ngīne e kwééd éehēnlé mīmē mwembé ahóbed ásē. ¹⁹ Awōnj dósó mébéé mekii mé nkamlēn mī mīn. Kéchéé éche ébéné á nkōjsé, né ébēnnédé ámīn. Kéchéé-ε éche ébágé kunze a nkōjsé, né ébágnédé kunze ámīn.”

*Yesue ahóbé tângene
mīmē metake ne echě kwééd
(Mak 8.31-9.1; Luk 9.22-27)*

²⁰ Hée Yesue ásíméé ábē bembapεε etúu áte nén béēhōbē bán mósó módē Ane-awě-Béwógté. ²¹ Bootya ene póndé, Yesue ambootéd ábē bembapεε alúmed áte aá mótāngēnē akε á Jerusalem. Awed-taá mókudté metake híin á mekáá mé bad bémbáá, beprisε bémbáá ne bemeléede bé mbéndé. Aá béwūū mósó, bonj e'pun ábe é'lónténé é'láán mósópuú. ²² Dósó Petro átímné Yesue á nkæg bonj ákagé átimed mósó áte, áhōbē nén aá, “A-Sáj, Dyöb déekwēnténné mbēd aá nén ábenled ne we.” ²³ Hée Yesue ákúnnédé bonj áhōbē wée Petro aá “Hidé me á'sō-te, a-Satan! Cheé ékóá'é me ábel mewēmtēn mé Dyöb? Ehóbe nê ne mewēmtēn mé moonyonj saké mé Dyöb.” ²⁴ Dósó Yesue álangéé ábē bembapεε aá, “Kéznéé awě awémténé me ahíd, atāngéné ásob yǎl mendīb, ápēm áde awōg, bonj áhíde me. ²⁵ Ayāle kéznéé awě ahede áde alongé

† **16:18** Petro: á ehób é Grikia adii ndim e aláá.

ason, äböd dö. Kénzée-'ε awē äböd ädē alongé äyäl echēm, äkud dö. ²⁶ Nsyāñ rihéé mod äkudté nzé akudé nkōñsé rísyāäl bon abódé ädē alongé? Ké-'ε, cheé mod áheleεε áβε äkōde ädē alongé? ²⁷ Nlānge nyé nímén mekan äyāle Mwän-a-Moonyon äpē ne ehúmé éche eche Sāñ nchoo ne éche ángel. Ene póndé döo äkōgsēnnē ké'ε ánamédté kénzée tāngene chōm éche ämbēnlé. ²⁸ Ne mbále nlānge nyé nén mεé donge á bad áfintē echēn béenyínēnnē kwééd did ésebán bényíne née Mwän-a-Moonyon ápééné nímē nkamlēn á nkōñsé.”

17

Yäl ehāñléne Yesue

(Mak 9.2-13; Luk 9.28-36)

¹ Ambíd e epun ntóób Yesue ankeén Petro ne Jemε bó mwānyan Jonε á mbōod echē echabé ámin. Bēnpēn-εé bémbē áhed. ² Dōo ábē bembapεε bényíné née áhāñléne, e'só é'pené mó á nló nēngáne enyēn. Mbóté chō-'ε épübē mó féréd émwaá-'ε áte. ³ Abwōg-ábwōg, ábē bembapεε bényín née Mosεε ne Elaijaa bébídé táléd, bóobε Yesue békale'. ⁴ Dōo Petro álāngéé Yesue áá, “A-Sāñ, ébóó ngáne syāā dédíí hén. Nzé edāá, mēlōñ e'bem é'láán, échōñ, éche Mosεε ne éche Elaijaa.” ⁵ Éepedεé ké amad á nsäl bon mbag echē ekine áte ékūtān bó. Héε béwógéé ehób ébide á mbag-tē nén, “Awem Mwän a nlém nén, awógte mε menyīnge. Nyéwógne mó.” ⁶ Ade ábē bembapεε béwógé échē ehób, bémbwōg mebóbōñ, básōñ-'ε e'só ásē ne mbwōg ní ngíne. ⁷ Dōo Yesue ápédé wéε bémbēē bon ábānē bó ekáá á yäl, áhōbē áá,

“Nyéhíde ásē, nyéebáá’.” ⁸ Ade bényéné nló ámin, bényin Yesue mwēnpen. ⁹ Ade bóbōó bésudéé á mbōod mīn nê, dōo Yesue ásiméé bó etúu áte áhóbe’ aá, “Nyéelángé modmod dyamdyam áde nyényiné kóón ne á pónde echē Dyōb dépuúdté Mwān-a-Moonyon á kwééd.” ¹⁰ Héé ábē bembapēé bésēdtéé mó bánken, “Cheé ekáá bon bemeléede bé mbéndé béhóbé nén bán Elaijaa atóngéné asébe dé ape bon Ane-awě-Béwógté āpě?” ¹¹ Yesue antimtén bó aá, “Ne mbále, Elaijaa atóngéné asébe dé ape, atíí-’ε mam mésyāī. ¹² Bon nlānge nyé nén méé Elaijaa ammād ape, bon bad bénkēnchemmé mó, bēmbēl-ε mó ngáne bēndāngé. Melemlem né-’aá Mwān-a-Moonyon átagké áwab mekáá.” ¹³ Enén pónde dōo ábē bembapēé bēsōntēnnē nén bán Jōne, Ndusenε móo áhóbéé.

*Yesue achōjté mwān a mwēnchóm
awě edāádāng é mbéb émbēé áte
(Mak 9.14-29; Luk 9.37-43a)*

¹⁴ Ade Yesue ne ábē bembapēé bétimé ámbīd ámpē bon bétán ndun e mod, mod nhóg ampě áwē, akóg mebóbóón, bon áhóbē nén aá, ¹⁵ “Á-Sán sōn, wóg awem mwān ngōl. Awem mwān a mwēnchóm akonle nkole mé ekikíd, atage bwāmbwam. Ayōgké ahún kóón ne á muú-te ne á mendīb-te. ¹⁶ Mempēén mó wéé ábōng bembapēé, bon béheleé mó achood.” ¹⁷ Dōo Yesue átimtanné aá, “Wáá! Nyé bad bé’ chii, mbeltéd nímēn méētyéeméé, nyéewóo-’áa adúbe. Chán mépéé nyé adyen hén-ēē? Chán mépéé nyé awesen-ēē? Hyenáád me mwān awed hén.” ¹⁸ Dōo Yesue ákamlanné edāádāng é mbéb éche étágté’áa ane

mwän aá ébíd, bon ébíd-tε. Abwōg-ábwōg ane mwän áchōŋ-’ε. ¹⁹ Ambíd e pónde bembapεε ábe Yesuε béntān mó, bon bésedté mó á kun-té nén bánken, “Cheé ênkəŋ bon sênkênhěl éché edəədəŋ é mbéb abided?” ²⁰ Dóo Yesuε átimtanné bó aá, “Ayāle adúbe ádé nyé mwāmpīn. Ne mbále nlānge nyé nén mεé, nzé nyéwóó adúbe áde ádé mwāmpīn nēŋgáne mbál-e-bū, né nyéékamlén échén ekone bán éhide hén, étim híníí, étim-mε nē dēn. Dyam ké ahóg déetómmé nyé áte. ²¹ Nyéhεle-ε nyébídéd enén ndín e edəədəŋ é mbéb nzé nyékāne, nyédidé-’ε yəl nzaa á mekáne-té.”*

*Yesuε ahóbé ámpē
ngáne bad béwū’ é mó
(Mak 9.30-32; Luk 9.43b-45)*

²² Yesuε ne ábē bembapεε bēnladén áte hōm ahóg á mbwóg e Galilia. Héε álāngeé bó aá, “Bébéé Mwān-a-Moonyon á mekáá mé baányon. Bó-’aá béwū mó. ²³ Bon Dyōb dépuúd mó ámbíd e e’pun é’láán.” Ade bembapεε béwógé nē, bēnwōg ndutul bwāmbwam.

Yesuε asāŋgé táásε e Ndáb-e-Dyōb

²⁴ Yesuε ne ábē bembapεε bēmp’ á dyad á Kape-nahum. Ahed dóo bad ábe bésánté’áá táásε e Ndáb-e-Dyōb bétané Petro bon bésedté mó bánken, “Kíné awen meléede eésaŋgéé táásε e Ndáb-e-Dyōb-e?” ²⁵ Petro antimtén bó aá, “Asaŋge’.” Ade Petro ásólé á ndáb sólén, eépedεé dyam ahób bon Yesuε ásedté mó aá, “A-Simōn, chán ényíné ádén akan? Benzébádé kəŋ é nkōŋsé ésaŋteé e’saŋgé

* **17:21** Donje á kálag dé e’só déewóó’ é nímén nchoo.

ké'ε tááσε? Bǎn bé alon-ε, ngé beken?"† ²⁶ Petro ákwentén aá, "Beken." Yesue aá, "Nê álúmte nén bán, bán bé alon béetânγενεέ asaa. ²⁷ Bon ké nê, ábel nén deélinśé ábê bad ábe básante tááσε, ké ébwēm e'chôb á edib-é-nzab-tê. Súu eche wésēbēē akób, éne de chó nsal áte, wētān mōné míme mékwog sóo tááσε asañned áwēd-te. Téd mó, ésañned sóo."

18

*Nzéé atómténé mod ambáá
abé á'sō é' Dyöb?*

(Mak 9.33-37; Luk 9.46-48)

¹ Eebemεέ áte ámbíd e nê, bembapεε ábe Yesue bêmpě áwē, básēdēd mó bánken, "Nzé-módé-'ε atómténé mod ambáá abé á nkamlen mí mín?" ² Hē dōo Yesue áchénlé mwēndem nhóg, áttidē mó áwab tīntē, ³ bon áhōb aá, "Ne mbále nlánge nyé nén meé ésebán mod ahǎnléné ádē alonǎgé bon abé nēngáne anén mwǎn, eéhēlēē-se asól á nkamlen mí mín. ⁴ Né-ōó, kénzée awē asūdté yǎl nēngáne anén mwǎn né móo atómténé mod ambáá abé áttintē e bad ábe bédé ásē e nkamlen mí mín. ⁵ Kénzée awē akobé enén ndín e mwǎn á dīn ádēm, né akobé me. ⁶ Bon kénzée awē abělté enén ndín e mwēndem awē adúbpe me mbéb, émbē mbon né bēntáó ene ndín e mod sánkalaa a aláá á nkǎn, bon bēhúnéd-te mó wēε edib é nkwe étómténé achab ásē. ⁷ E'béb é' yǎl áte ne nkōnsé áyāle mekǎgsen míme mébelte bad mbéb. Mekǎgsen métánǎgénε apε, bon e'béb é' yǎl áte ne mod awē abělté mod ampée mbéb. ⁸ Nzé échon ekáá ké'ε ekuu ébelte wε mbéb, esél

† **17:25** Ene pónde beken bōo básánǎgé'áá tááσε é kǎn.

chó, épm. Edé mbon wε ákud alongé ne eped é yál tómaa wε áwón mekáá mébe ké'ε mekuu mébe bon bébwém wε á muú níme méédímé'.⁹ Melemlem nzé ádon díd ábelte wε mbéb, ehúd dó, épm. Edé mbon wε ákud alongé ne díd ahóg tómaa wε áwón mǐd mébe bon bébwém wε á dū-á-muú.

Ngan e ndyɔŋ ní mbód níme mémḃḃ
(Luk 15.3-7)

¹⁰ “Nyényín nén bán nyéetédeé nímén mpín ní bán ké nhóg nkóntéd, bán méesaá etógnén. Nlânge nyé nén meé ángel éche éne' bó ébâg á'sō ábe echem Sán awě adé ámín áhóbe bó.*¹² Chán nyényíné ádén dyam? Nzé mod awóó mbwókel é ndyɔŋ ní mbód, bon nhóg mbóó, ngómē átedé nímíní móom mé ndyɔŋ ní mbód abog ne abog wéε bedyákē medyé á ekone mǐn áke dé ahed nímé nhóg níme mbóó?¹³ Ne mbále nlânge nyé nén meé, nzé adǐbté-'ε mó abelé awógén mó menyinje tómaa nímíní móom abog ne abog níme ménkēmbóó.¹⁴ Melemlem nê dóó echén† Sán awě adé ámín éehedéé aá ké mpín ní mwéndem néε nímén mbóó.

Mwǎnyon awě aběnlé wε awusé

¹⁵ “Nzé mwǎnyon aběnlé wε awusé, tán mó wéε nyúmḃ bad bébe bēnpēn nyédíí, échu mó dó aláa. Nzé achemé áde awusé, né nyé mwǎnyon nyétimé ásē.‡¹⁶ Bon nzé eékwentene aá mópánné wε, etéd mod ampée nhóg ké'ε bébe ékēēn áwē, ábel nén,

* **18:10** Donje á kálag dé'sō ábáde nchoo 11: Nyébii nén bán Mwǎn-a-Moonyon apedé áson bad ábe bēbóó. † **18:14** Echen: donje á kálag dé'sō áwóó echem. ‡ **18:15** Aběnlé we awusé: donje á kálag dé e'só áwóó abelé awusé.

‘Mbéb ké ríhée míme éhóbé wée abelé we míbyên ne mbónj ébe ké’ε élaán.’[§] 17 Nzé eékobe káájne chõm-ée échê mbonj éhóbé, épēēn mó á mwembé. Nzé eékwentene ké bó awóglen, etéd mó née mod awě eedúbpe áyāl e míme nsõjten káa nênjgáne nsaada-tááσε.*

*Yesuε aá bembapεε béwóó
ngine ákâj ne ábe dyam kunze*

18 “Ne mbále, nlânge nyé nén meé, kéchéé éche nyébéné á nkõjsé ébénnéde ámín. Kéchée-’ε éche nyébágé kunze á nkõjsé, ébágnéde kunze ámín.

19 Nlânge nyé ámpē nén meé, nzé nyé bad bébe nyéchémtné áyāle kéchéé bonj nyéhede chó á mekáne-tê, echem Sánj awě adé ámín ábě nyé chó.

20 Ayāle wée bad bébe ké’ε beláán beládné áwēm dīn, mémpē ndé áwab tīntê.”

*Ngan e mod-a-nsón a kâj
awě enkênlagsén waáb*

21 Hê dóo Petro ápedé wée Yesuε, bonj ásedté mó aá “A-Sánj, nzé mwānned abenle me awusé pónde téé, ngen étáj nítájgéné mó alagsen? Káájse ngen saámbé-yε?”

22 Dóo Yesuε átimtanné mó aá, “Nlânge nyé nén meé, saké ngen saámbé, bonj móom mé ngen saámbé ne saámbé.† 23 Nê dóo édíí á nkamlen mí mín. Dyõb ákamlanné nênjgáne kâj póg echě echénlé bad ábe bébele nsón ásē

§ 18:16 Nén áténléde á kálag e Dyõb, Diateronomi: 19.15.

* 18:17 Bad bé Israel béndübē nén bán besaad bé tááσε bóo bétómtné bad bé mbéb abé, bán béesól-laá á nkamlen mí mín.

† 18:22 Móom mé ngen saámbé ne saámbé: donje á kálag dé e’só áwóó móom mé ngen saámbé ngen saámbé.

echê, ânɔn mɔné nime bó ké ahéé béwánlé mó.
²⁴ Abooted áde ábóótédé ânɔn mɔné nime ábê bad béwánlé mó, dɔɔ bad bépéénédé mó mod nhóg awě anwálé mó nkúú ní mɔné. ²⁵ Ane mod enkênhenlé ádē alúm atwε, né-ɔɔ kâη enhób aá bésôm mó nchoo ne mwaád ne bãñ nêηgáne betâη, bésôm-mε bwěm é'syāāl ábe áwóó. Mmê mɔné mébē ásábe áde alúm. ²⁶ Ane mod ankwě kâη á mekuu, áchāā mó aá, 'Béé me póndé, mětwe ádon alúm ásyāāl.' ²⁷ Kâη enwóg mó ngɔl, anchené mó aá ákag, álagsén-ne ádê alúm. ²⁸ Néε ane mod áhídté hê, amboméñ waáb awě mómpe ábelé'áá nsón ásē e kâη. Waáb ne anwálé mó mwā mɔné awě énkēmbuú áte. Dɔɔ átólé waáb á mengɔgíd, aá ásábe mó nímê mɔné. ²⁹ Waáb ankwε mó á mekuu, áchāā mó aá, ábe mó póndé aá, mósābē mó ádē alúm. ³⁰ Ane mod enkênlagsénné waáb, anhé mó á mbwɔg aá kááη né asábpé áde alúm bon bēbídéd mó. ³¹ Ade bad ábe bēbédé áhed ábe bómpe bēbélé'áá nsón ásē e kâη bényíné dyam áde ábénlédé, bénlīη bwāmbwam. Bēnkě kâη dyam ásyāāl áde ábénlédé aláa. ³² Né-ɔɔ, kâη enchélé ane mod, álāngē mó aá, 'Ekúkú é ləə nén! Menlagsén wε alúm áde wénwālēē mε áyāle wencháη mε. ³³ Cheé ékáá bon weewóge wěñ ngɔl melemlen nêηgáne mε-'ε ménwɔgkε wε ngɔl?' ³⁴ Kâη ênlīη bwāmbwam, né-ɔɔ anlóm ane mod á mbwɔg aá bēwóged mó ndutul. Aá ábé-'ε á mbwɔg kááη né asábpé áde alúm ásyāāl." ³⁵ Né-ɔɔ, Yesuε ansógtén nén aá, "Nê dɔɔ Titée Dyöbe awě adé ámīn ábenlé. Nzé weelagsene mwānyon ne nímōη nlém nisyāāl, né Dyöb dékōgsēn wε ngáne ene kâη énkōgsēnné ane mod."

19

*Ayáged tâḡene anan
dé mmwaád á e'wóngé
(Mak 10.1-12)*

¹ Ade Yesue áamáá mímén mekan ahób, anhidé á Galilia áke á mbwóg e Judeya, áchābē á ped e edíb é Jodan eníníí. ² Ndun e mod enhíd mó áwed, áchōōd-te bad bé nkole. ³ Donge á Befarisia bémpě áwē ákæg mó. Bēnsedéd mó bánken, “Mbéndé echêd ebagé kunze nén bán, mod ánan awě mwaád áyāle nyaa e nzom ké ehé-ye?” ⁴ Yesue ankwentén bó aáken, “Nyéeláá’é á kálag e Dyōb nén bán á mbooted, Dyōb dēnhæg bó mmwaád ne mwENCHÓM-ε?” ⁵ Dyōb á hóbpe aá, “Áyāle né-ǎǎ, mwENCHÓM ātēdē sáá ne nyan abé ne mwaád, boḡ búmō bad bébe bétim mod nhóg. ⁶ Né-ǎǎ, búmō béesaá ámpē bad bébe, boḡ bédii mod nhóg. Né-ǎǎ, échě Dyōb áládé, modmod eepáá’.” ⁷ Hē dǎǎ ábē Befarisia bēsēdtēé mó bánken, “Nzé édé nē, cheé-ǎ ēnkǎḡ boḡ Mosēe ábagé bad kunze aá, mod ábe mwaád kálag échě elúmte nén bán, e'wóngé é'máá boḡ ánan mó.” ⁸ Dǎǎ Yesue álāngēé bó aá, “Mosēe ambǎg nyé enén kunze áyāle nyélelé nlém á abum. Enkēmbáá nē á mbooted mé nkōḡsé. ⁹ Né-ǎǎ, nlāngē nyé nén mēé, mod ké ahéé awě anané mwaád ésebán ane mmwaád akábé asón, nzé ene ndín e mod awóó mmwaád ampée, né akábé asón.” ¹⁰ Hē dǎǎ ábē bembapēe bēlāngēé mó bán, “Nzé nén dǎǎ mekan mé mmwaád ne nchóm médíí, né éesaá nsyáḡ áwóḡ mmwaád.” ¹¹ Yesue antimtén bó aá, “Saké mod asyāál ahēle ákob ádén ayáged. Boḡ dékōbnéd ne bad ábe Dyōb ábágé dǎǎ.

¹² Nyêbíí nén bán, nzom édé hiin échê ékáá bon bad béewōō bebaád. Behóg bédé ábe béchyaáténé nê. Bémpeē-’ε bédé nê áyāle bad bébélé bó nê. Abíníí-’ε, bébélé yāl nê ábel bon bébel nsón mé nkamlen ní Dyöb. Kénzée awě ahelé ádén ayáge akob, ákob dó.”

Yesuε anāmté bēndem
(Mak 10.13-16; Luk 18.15-17)

¹³ Bad bēmpēén bēndem wê Yesuε nén bán ábán bó ekáá á nló, ákanned-τε bó. Abē bembapεε bénkānē ábe bad áte. ¹⁴ Bon Yesuε anláá bó aá, “Nyétede bēndem béhyag áwēm, nyéekáá bó, áyāle nén, nyaa é bad née bó chósó éwóó nkamlen mí mín.” ¹⁵ Né-ᵛó, Yesuε ambán ábē bán ekáá á nló. Ambíd e nê, anhidé áhed.

Nhən mí bad
ne nkamlen ní Dyöb

(Mak 10.17-31; Luk 18.18-30)

¹⁶ Póndé póg mod nhóg ampě wée Yesuε, ásedté mó aáken, “A-meléed, dyam á bwâm áhéé rítāngéné ábel, ábel nén níkud alongé áde déemaá?” ¹⁷ Héε Yesuε ákwentanné mó aá, “Chán éhééé ésedté me dyam áde áde dyam á bwâm? Mod nhóg mwēnpēn mó adé awě adé mod a bwâm. Kongé’ mbéndé é Dyöb nzé ehede we mókud alongé áde déemaá.” ¹⁸ Dósó ane mod ásedtéé mó aáken, “Mbéndé éhéé?” Yesuε ankwentén mó aá, “Weewúé’ mod, weekábé asón á ndáb e’wóngé, weechíbé’, weebídé mbón e metóm, ¹⁹ beé sóo ne nyon edúbé, édā-’ε mwānyon nēngáne echon yāl.” ²⁰ Héε ene kódemod élāngéé Yesuε aá, “Nhídé échén mbéndé ésyāā; cheé émpēe éhedne me ábel.” ²¹ Yesuε antimtén mó aá, “Nzé ehede wée

mówóó awusé á yǎl ké ahóg, kǎg ésôm bwēm é'syāāl ábe éwóó, étéd nímé mǎné ébe betóótókē bé bad. Nzé ebelé nê, wěkǔd nhǝn ádyōb. Ene pón dé éhye éhíde me. ²² Ade ene kódemod áwógé nê, anwóg mbéb áte bwāmbwam áhídē-ε áyāle ambé nhǝn bwāmbwam.”

²³ Hée Yesue álângeé ábē bembapεε aá, “Ne mbále nlange nyé nén meé élǎl áte nhǝn mí mod ásól á nkamlen ní Dyōb. ²⁴ Nlāa nyé ámpē nén meé édé mwǎn a akan sǎnkalaa a nyam née Kamêl âponj á epǝn é ndǝnde tómaa nhǝn mí mod ásól á nkamlen ní Dyōb.” ²⁵ Ade bembapεε béwógé nén, yǎl enkóm bó áte bwāmbwam. Bênsedéd bánken, “Nzée-ṽ ahεle ákud e'soósonj?” ²⁶ Hée Yesue ánóné bó chósonj bonj áhōbē aá, “Ne baányonj nén déehεléε se ábenléd bonj ne Dyōb dyamdyam déeleléε áte.” ²⁷ Hée Petro áhóbēé aá, “Nǝné', sêtdé chǝm ésyāāl áhíd wε, cheé-ṽ ébē níméd nsyáñ.” ²⁸ Hée Yesue álângeé bó aá, “Ne mbále, nlange nyé nén meé, pón dé echē Mwǎn-a-Moonyonj ádyεé'é á atii dé nkamlen ne éche ehúmé ésyāāl á nkǝnsé míme níhúé', nyé bad dyôm ne bébe ábe behíde me nyémpē nyédyéé á metii mé nkamlen, nyékāádtē metúmbé mé Israel dyôm ne mébe. ²⁹ Kénzée-ε awē atēdté éche ndáb, baányan, sáá, nyaá, bán, ne eche mbwóg áyāl echém, ákud chó mbwókel e ngen, ákūd-te alongé áde déemaá'. ³⁰ Bonj bad híin ábe bédé á'sō bǝǝb bélyǎg mbíd, híin-ne ábe bénlyǎg mbíd bébē á'sō.”

20

Ngan e bad bé nsón

¹ Hê dǎo Yesue ákaleé ngan aá, “Nhóbe nê áyāle nkamlen mí mín rǐdé nhəgtén nēngáne nwóó-nzag nhóg awě ambíd á ndáb epog é mbwembwe áke dé ahed bad ábe ásābēē, ábel nsón áwē nzag-tê. ² Bǎsbǎo bēmpě á nchemten áyāle nsábe mé epun é bǐn boŋ álómé bó áwē nzag-tê. ³ Ane nwóó-nzag antǐm ámbíd ámpē á dyad-tê á ngǎŋ abog. Antán bad bé nsón bēmpēe áhed. Bentyēem ngēn, béebile’áá chǒmchǒm. ⁴ Hée álǎngeé bó aá, ‘Nyémpē nyéke nyébel nsón áwēm nzag-tê, mǎsābē nyé nsábe míme rǐkwógnédé.’ ⁵ Né-ǎǎ, bēnkě. Ambǐl melemlem mé dyam á kǎd, ne á ngǎŋ éláán. ⁶ Dyam ngǎŋ étáan née ane mod átímé á dyad-tê ámpē, antán bad bé nsón ábe bǎmpē bentyēem, béebile’áá dyamdyam. Hée ásedtée bó aá, ‘Cheé nyéébteé epun é bǐn ésyāǎl hén ngēn áde nyéebelée dyamdyam.’ ⁷ Bēnkwentén mó nén bán, ‘Modmod eetédée sé á nsón.’ Hée ane mod álǎngeé bó aá, ‘Nyémpē nyékag-kǎǎ nyébel nsón áwēm nzag-tê.’

⁸ “Ade ngukél épédé, ane nwóó-nzag anláá awě mod awě anǎne ábē bad bé nsón aá, álad bad bé nsón áte, ásábe bó. Aá, ábooted ne bad ábe bédímténé ape, ásǎg-ke ne ábe bésébpé ape. ⁹ Ambée bad ábe bēmbootéd nsón á ngǎŋ étáan nsábe mé epun é bǐn ¹⁰ Ade bad ábe bēnsēbē nsón abooted bépédé ákob nsábe, bēnwēmtēn bán, békud nsábe míme rǐtómé mí bad ábe bēmbootéd nsón á ngǎŋ étáan. Boŋ bǎmpē bēnkǐd melemlem mé nsábe. ¹¹ Ade békóbé mǎné míme bēmbée bó, bēmbootéd anyoo áte. ¹² Béhǎbē bán, ‘Ábén bad bébélé nsón háwa pǎg chēmpen, ké nê, esábpé bó melemlem née sé ábe sēbelé nsón epun é bǐn ésyāǎl

ne enyen é ngíne.’ ¹³ Nwóó-nzag antimtén ábê bad nhóg aá, ‘Amúē, meédogéé nyé. Eesaá mbále bán dentíí bán mǎbe nyé nsábe mé nsón mé epun é bìn-ε? ¹⁴ Nyékob-póó mímēn mǎné, nyékag. Mmēn-εé ntíídé mεé mǎsábē anén mod awě adímténé aπε melemlen ngáne rísábpé’áá wémpē. ¹⁵ Meewóó’έ kunze ábenled mímēm mǎné ngáne rídáá-yε? Cheé ékás bon nyébēbtē nlém á abum áyāle ábēm e’bon bé nlém?’ ” ¹⁶ Yesuε ansógtén ene ngan aá, “Né-óó, bé’sō bétím bé mbíd, bé mbíd-τε bétím bé e’só.”

*Yesuε ahóbe ngen echě elónténé
éladn ngáne bέwūū’έ mó*

(Mak 10.32-34; Luk 18.31-34)

¹⁷ Yesuε ne ábē bembapεε békágé’áá á akuu á Jerusalem. Ade békagké nē dóó áchágé bó á nkæg, bon álāngē bó á kun-té aá, ¹⁸ “Pón nyébii bán dekaγ á Jerusalem, áwed-taá bέbeέ Mwǎn-a-Moonyon á mekáá mé beprise bémháá ne bemeléede bé mbéndé. Bó-’ε bέbeέ mbakú bán atāngéné awé. ¹⁹ Bέbe mó á mekáá mé bad ábe béesě bad bé Israel. Bó-’ε bέwóódé mó, bέswādtāād mó e’tanγú, bέbōmē-’ε mó á awōg. Bon ámbíd e e’pun é’láán Dyōb dépuúd mó.”

Nyě-mwǎn ahεdte bán metii

(Mak 10.35-45)

²⁰ Ámbíd e póndé dóó Zεbedie mwaád ápédé wéε Yesuε ne ábē bán bé baachóm bébe, abwóg mebóbón, áchāā-’ε Yesuε aá ábele mó dyam. ²¹ Yesuε ansédéd mó aáken, “Cheé éhεdεé?” Dóó ákwentanné mó aá, “Bǎg mε akag nén wεé, póndé eche wébēē á nkamlen, ábēm bán bén bébe bέdyεé wε á nkæg, nhóg ekáá émbáá, aníní-’ε á ekáá

é emwɛd.” ²² Hée Yesue ákwɛntanné bó aá, “Nyéebii’ é chõm éche nyésɛdteé. Nyéēhɛl metuné míme mēpēm̄mē apém-ε?” Bēnkɛntén bán bēhɛl. ²³ Dóo Yesue álāngɛé bó aá, “Ne mbále, nyéēpēm̄ bon meewóo’ é kunze ápwɛd mod awě ádyɛé me á ekáá é mbáá ké’ε á ekáá é emwɛd. Abē e’tál é’dii e’tál ábe é’bágnédé ne bad ábe echem Sán ánábnédé bó.” ²⁴ Ade ábíníi bembapɛɛ dyõm bėwógé nê, bēnliin ábē baányan bėbɛ. ²⁵ Né-ɔó Yesue anlad bó áte, bon álāngē bó aá, “Nyébíi nén bán, benkamlɛɛ ne bad bėmbáá bé nkõnsé bėbenlad ngíne ákamlɛn bad ábe bédé ásē echáb. ²⁶ Bon éetāngɛɛ abé nê átíntē echên. Kénzée awě ahede aá móbê mod ambáá átíntē echên, atāngéné abé mbəledɛ awên. ²⁷ Kénzée-’ε awě ābē mod a’só átíntē echên, atāngéné abé awɛn ntān. ²⁸ Melemlen née Mwăn-a-Moonyon eépedéé aá bad bėbenle mó, bon apedé ábele bad, ábe-’ε ádē alongé ákɔde bad híin.”

*Yesue achõjté bad bėbɛ
ábe bēnkɛ ndím
(Mak 10.46-52; Luk 18.35-43)*

²⁹ Ade Yesue ne ábē bembapɛɛ bēhidteé á Dyad á Jeriko, ndun e mod ehidé’áá mó. ³⁰ Ene pónde-’óó bad bėbɛ ábe bēnkɛ ndím bēndyɛé á nkag ní nzii. Ade bėwógé bán, Yesue atóme’, bēmbootéd abón bán, “A-Mwăn a mbyaa míme Dabidɛ, wóg sé ngɔl!” ³¹ Ndun e mod eché embé áhed enkáné bó áte bán bédib nsəl. Bon bó-’ε bėmbādnēn abón ne ngíne bán, “A-Mwăn a mbyaa míme Dabidɛ, a-Sán, wóg sé ngɔl!” ³² Yesue antyéem, achélé bó bon ásɛdté bó aáken, “Cheé nyéhɛdɛé bán, míbele nyé?” ³³ Bēnkɛntén bán, “A-Sán, sēhede bán, ébel

sényínen.” ³⁴ Yesue anwóg bó ngəl, né-ɔ́ ambán bó mekáá á m̄id. Abwōg-ábwōg bēmbootéd anyínen, béhídē-’ε m̄ó.

21

Yesue asólé á Jerusalem née k̄əŋ
(*Mak 11.1-11; Luk 19.28-40; J̄on 12.12-19*)

¹ Ade Yesue ne ábē bembapεε békwoǵé ape á Jerusalem, née bépédé á dyad á Betpeg á ekone é menzab Yesue anlóm bembapεε béβε á’sō. ² Anláá bó nén aá, “Nyékag á dyad áde áde nyé á’sō nē. Nzé nyésólé sólén, nyéētán née bétǵngé ésel ne mwǻn ánkæg. Nyéhune bó nyéhiinad me. ³ Nzé mod asǵdté nyé aáken, cheé ékáá bon nyéhunne’, nyêláá m̄ó bán Sǻŋgwéé* atógnéné bó. Nzé nyéhóbé nē, ábwōg-ábwōg ane mod áchennéd nyé.” ⁴ Nén dēmbenléd álóned e’yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é’ dǵáđəŋ aá,

⁵ “Aláa dyad á Zayon aá, Nyénəne’, echen k̄əŋ ehyag áwēn, asǵdté yǻl, adiídé ésel, etum é nchóm a ésel.”

⁶ Né-ɔ́ ábē bembapεε bēnkě bébēl-le ngáne Yesue ánlyǻgtēnnē bó. ⁷ Bēmpεén échē ésel ne mwǻn, bétéd échab mbóté, bétal chó ám̄in, bon Yesue ádiide’. ⁸ Ekud é bad bēntǻl échab mbóté á nzii-tē, ábíní-’ε bésēlē’ e’kikag é’ m̄ii, bétalé’ á nzii-tē. ⁹ Ndun e mod echē ekágé’áá m̄ó á’sō ne echē ehídé’áá m̄ó ámbid bēmbootéd abón bán, “Hosána, mekenag mébê ne mwǻn a mbya míme Dabide.

Nnam mbê ne ane awě apedé á đ̄in áde Sǻŋgwéé. Hosána, mekenag ne Dyōb áde áde se ám̄in!”

* **21:3** Sǻŋgwéé: káa nwōŋ.

10 Née Yesue ásólé á Jerusalem nén sólén, bad bésyā́l bépuutéđ, béseđté-’ε bánken, “Nzéé ne?”

11 Dóó ene ndun e mod ékwentanné bán, “Yesue mó adé, nkal é’đáádəŋ a dyad á Nazaret á mbwóg e Galilia.”

*Yesue anané bekáb bé nyongé
á Ndáb-e-Dyöb*

(Mak 11.15-19; Luk 19.45-48; Jøn 2.13-22)

12 Ambíd e nê, Yesue anke asól á Ndáb-e-Dyöb. Annän bad bésyā́l ábe békábé’áá dyəŋ áwēđ-te. Ankuné betébele ábe bad bépénlé’áá məné ámín mekuu ámín, ákūnē-’ε metii nímé bad ábe bésómmé’áá mbəŋgé mekuu ámín. 13 Anláá-’ε bó aá, “Éténléde nén bán, Dyöb áhóbé aá, ‘Echem ndáb etəŋgéné achəgned bán ndáb e mekáne.’ Boŋ nyétimté chó, ‘mbwəg mé bechíb!’ ”

14 Bad ábe bēnkwe ndím ne bad ábe mekuu ménwēē ábe bémbē áhed bēmpě áwē, áđíd-te bó bwām. 15 Boŋ áde beprise bémbáá ne bemeléde bé mbéndé bényíné menyáké níme Yesue ábélé, boŋ béwóg-ke e’saad ábe bēndem bėbónéé á Ndáb-e-Dyöb bán, “Mekenag mébē ne mwän a mbyaa níme Dabide,” bēnlīŋ bwāmbwam.

16 Bēseđéd Yesue bánken, “Ewóge chöm-ée ábē bán behóbéé-yε?” Yesue ankwentén bó aá, “Eε, nwóge’. Nyéelāā’é mbéd á kálag e Dyöb nén bán, Dyöb ábəŋséné e’ched é’ bēndem ne é’ bán bé nkáál ábe mó mekenag mé bwām-ε?” 17 Ambíd e nê Yesue antədə bó á Jerusalem áke ánāā á dyad á Betani.

*Yesue ne alín á ngəl
(Mak 11.12-14, 20-24)*

18 Epɔg é mbwɛmbwɛ áde átiméé ámbíd á Jerusaleḿ nzaa enkób mó. 19 Ade ákagké nê anyín alín á ngəl. Ankě áhed, boḥ enkényínné epum ké ehóg áwedé-mín étóméé byaá. Héε Yesuε álanḡeé ábê bwel aá, “Wéechyáá’é epum ámpē mbéd.” Abwōg-ábwōg bwel bényéle. 20 Ade ábē bembapεε bényíne nê, yəl enkóm bó áte bwâmbwam. Héε bésedtéé bánken, “Chán áden alín á ngəl ámwédé ayéle á mehélé-te nén-ē?” 21 Yesuε ankwentén aá, “Ne mbále nlánḡe nyé nén méé, nzé nyédúbpé ne nlém nisyāāl, né saké dyam áde mbéle ábén bwel áyāl dēmpen nyébenlé. Boḥ né nyéhele-se nyélaá kááḡne enén mbɔɔd nén bán, ‘Hidé hén, éke ébwēm yəl á edib é nkwě-te,’ ébenléd-te nê dēn. 22 Nzé nyēwóó adúbe bán, kéchéé éche nyéhédné Dyöb á mekáne-tē nyēküd, né nzé nyéhédé nyēküd.”

*Nsédted tâḡene kunze eche Yesuε
(Mak 11.27-33; Luk 20.1-8)*

23 Yesuε ansól á Ndáb-e-Dyöb, áyāgtē bad. Ade áyāgtéé nê, dɔɔ beprise bémháá ne bad bémháá bé Israel bépédé áwē, bésedté mó bánken, “Kunze ehéé éwóó ábel nímén mekan? Nzé-módé abagé-’ε wε ene kunze?” 24 Yesuε antimtén bó aá, “Mε ámpē mēsédéd nyé dyam ahóg. Nzé nyékwěnténé dó né mε-’ε mēlāā nyé kunze echē níwóó ábel nímén mekan. 25 Edusen éche Jɔne ádúsánnáá bad héé émbídtē? Embíd ne Dyöb-ε ngé ne baányon?” Bēn ne bēn bémbootéd apentēn bán, “Nzé dehóbé nén bán, ‘Jɔne echē kunze enhúú ne Dyöb,’ né ásedéd syánē aáken, ‘Cheé-ō enkāḡ boḥ nyénkëndúbé mó?’ 26 Boḥ nzé dehóbé bán, ‘Echē kunze ehúú

ne baányon, né échén ekud é mod ébel syánē mbé́b áyāle bad bé́syā́al béndūbē bán Jone abédéé nkal é'dáádəŋ.”²⁷ Né-ó bḗnkwéntén Yesue bán, “Séebíí'é.” Mó-'ε antimtén bó aá, “Né ké me-'ε ámpē méeláá'é nyé kunze echě n'wóó ábel nímén mekan.”

Ngan e bán bé baachóm bébe

²⁸ Yesue ambé ásēdēd beprise bémbáá ne bad bémbáá bé dyad aáken, “Chán nyényíné ádén akan tēŋgene enén ngan? Mod nhóg abédé awě anchyáá bán bé baachóm bébe. Héε ákí mwān ambáá aláa aá, ‘A-mwān, kě ébel nsón á nzag-té chii.’²⁹ Mwān antimtén mó aá mókaá. Boŋ ámbíd e pónde anhəŋlén mewēmtən, áke.³⁰ Dóó ane mod ákí wéε mwān asad, aláa-'ε mómpē melelem mé dyam. Anén mwān antimtén sáá aá, ‘A-Sāŋ, měkě' boŋ eékii.”³¹ Héε Yesue ásēdteé beprise bémbáá aáken, “Atintē ábén bán bébe, ahéé amběl ngáne sáá áhédé'áá?” Bḗnkwéntén mó bán, “Ambáá.” Né-ó, Yesue anláá bó aá, “Ne mbále, nlāŋge nyé nén meé, besaad-bé-tááε ne bekwaleε bédé asól á nkamlən ní Dyōb tómaa nyé.†³² Nhóbe nén, áyāle Jone, Ndusenε ampě, alúmed nyé nzii echě etyéémé, nyénkēndúbéé mó, boŋ besaad-bé-tááε ne bekwaleε béndūbē. Ké néε nyénnyīn-naa nē, nyénkēnhəŋlénne, nyénkēndúbé-'aá mó.”

Ngan e bebel bé nsón ntéd

(Mak 12.1-12; Luk 20.9-19)

³³ Yesue anláá bó aá, “Nyéwóglən ngan empée. Nwóó-nzag nhóg abédé awě ankwěl nzag e e'pum

† **21:31** Baá mbáá bé Israel béndūbē nén bán bekwaleε ne besaad-bé-tááε béésónlé á nkamlən ní mín.

é' mɛl ábe bébenléé m̃m. Ankág chó, ábel bwäl wée béminéé ábê e'pum é' mɛl ábel m̃m, alón-'ε ebem áwēd-te wée bédyεε'é ânɔn nzag áte. Ambéé ene nzag wée bad ábe bɔɔbɔɔ békáb mbote áte, ákē á alonj démpēe. ³⁴ Adě pón dé épédé eche bépádéé e'pum, ane nwóó-nzag anlóm ábē bembəledε wée ábê bebel-bé-nsón ákobe mó ádē asii dé e'pum. ³⁵ Héε ábê bebel-bé-nsón békóbé ábê bembəledε, bəwanné' nhóg, bəwūē' ampée, aníní-'ε bəwūēnē meláá. ³⁶ Ambíd é pón dé ane nwóó-nzag anlóm bembəledε bəmpēe ábe bēmbuú áte tómaa ábíní. Ábê bebel-bé-nsón bēmbəl ábê bembəledε melem ngáne bēmbenlé bé'sō. ³⁷ Ambíd e pón dé anlóm awe mwän áwāb, ne mewēmtɛn nén bēbéé mó edúbé. ³⁸ Bonj áde bebel-bé-nsón bényíné ane mwän née áhúé'é, dɔɔ bó bèn ne bèn béhóbéé nén bán, 'Ndyé-a-mbwóg nén, nyéhyag! Déwúu mó, ábel nén, eche mbwóg ésuuned syánē.' ³⁹ Hē dɔɔ békóbé mó, bēbídɛn mó á nzag-tē, bonj bəwúú-'ε mó." ⁴⁰ Héε Yesuε áse dtéé ábê bad bəmbáá bé dyad ne beprise bəmbáá aá, "Bɔɔb-pɔɔ, nzé nwóó-nzag ne apedé, cheé ábenlé ábê bebel-bé-nsón?" ⁴¹ Hē dɔɔ békwentanné bán, "Áwūú ábê e'bébtéd é' bad e'bébtéd é kwééd, ábē-'ε ene nzag wée bebel-bé-nsón bəmpēe ábe bēbe mó ádē asii á mbote nzé pón dé epedé eche bépádéé e'pum." ⁴² Yesuε anláá bó ámpē aá, "Nyéélāā-'é mbēd wée eyale é Dyɔb éhóbé nén bán, 'Aláá adě belón-bé-ndáb bēnchenéé dɔɔ átímé aláá dé etógnén abé.

Sángwéeé mō ambel nén, édé-'ε syánē menyáké.'

⁴³ Né-ɔɔ nlānge nyé nén mεé, békobén nyé etál éche nyéwóó née bad bé nkamlɛn ní Dyɔb, bēbē wée bad

ábe bébele' ngáne Dyōb áhedéé.”[†] 45 Ade beprise bémbáá ne Befarisia béwógé échén ngan éche Yesue ákálé, bēnchem bán, bóo ákanléé chó. 46 Né-
 óó béhédé'áá mó akób, boŋ bémbāŋ abel nê, áyāle bényīn bán, ene ndun e mod enyíné'áá Yesue née nkal é'dáóðeŋ.

22

Ngan e ngande e e'wóngé *(Luk 14.15-24)*

¹ Yesue ambé ábenléd ngan ámpē ákalen ábê bad. Anhób áá, ² “Nkamlen mí mín rídé nēŋgáne kâŋ póg echē enláá ábē bembāledé áá béboŋsen ngande e e'wóngé ábe awé mwān a mwēnchóm. ³ Ene kâŋ-’ε anlóm ábē bembāledé áá béké béchəg bad ábe álébpé áyāle ene ngande, boŋ ábê bad bēnkēnkwenténné ape. ⁴ Héé álóméé bembāledé bémpēe áá béláa bad ábe mólébpé nēn bán, ‘Nyébíí nēn bán, mmaá nyag ne e'lem ábe é'bóó yāl awúu. Chóm ésyāal-le édé mboŋsén, nyéhyag-kóó á ngande.’ ⁵ Boŋ ké nê ábê bad ábe bēnlēbēē bēnkētédte mímē nlébtéd née dyam. Mod téé ahídé'áá mímē ntíi ámbíd. Behóg bēnkē áwāb nzag-tē, ábíníí béhídē mímab nsón mémpēe ámbíd. ⁶ Abíníí-’ε bēnkōb ábē bembāledé, bébōm bó, béwúú-’ε bó. ⁷ Ene kâŋ enlíŋ bwāmbwam. Né-
 óó, anlóm éche sánze. Née épédé, éwūū bad ábe bēnwūū ábē bembāledé, éhyāād-te ábê bad dyad. ⁸ Dóó álāŋgēé ábē bembāledé bémpēe áá, ‘Ngande e e'wóngé emaá mboŋsén abé, boŋ bad ábe rílébpé

[†] **21:43** Donje á kálag dé'sō ábáde nchoo 44: Mod ké ahéé awē alúmé adé aláá ámīn ábōgtéd áte. Boŋ ane awē déhūntédte ámīn, ányogtéd áte.

béekwognedeé chό abé ásē. ⁹ Βοοb-pόό, nyékag á mbom ní nzii á dyad-tê, nyéchêle bad bésyāāl ábe bényíné bán, béhyag á ngande.’ ¹⁰ Né-όό ábē bembāledε bēnkě á dyad-tê, bēlād bad bésyāāl ábe bényīnnē, ken mod a bwām ké’ε mod a mbéb, kááj ndáb e ngande enlóg áte.

¹¹ “Kāj empě á ndáb-te ânōn bad ábe bépédé á ngande. Ade ápédé anyín mod awě enkēnhé asañ áde ántāngēnnē ahé á ngande e e’wóngé. ¹² Hée ásedtεé mó aá, ‘Amúē, chán émwédé ape hén áde wēhēdεé asañ á ngande e e’wóngé.’ Boñ ane mod enkēnhóbpé dyamdiam. ¹³ Dóó kāj elāngεé ábē bembāledε ábe béchāgté’áá beken aá, ‘Nyéhan mó mekáá ne mekuu, nyébwēm mó á ebwóg, á ehíntén-tê. Ahed-taá béchyεé’é, bédyāg-ke mesōñ á nsal.’ ” ¹⁴ Hée Yesuε á sógtεé enén ngan ne e’yale nén aá, “Dyōb áchēnle’ bad híin ábē ásē e nkamlēn mímē, boñ nguse chόó épwēdnéd.”

*Yesuε ne asaa á tááε
(Mak 12.13-17; Luk 20.20-26)*

¹⁵ Ebédé póndé póg echě Befarisia bēnkεé mbom, áhage Yesuε, ábel békóben mó awusé tēngene e’yale ábe bēbíd mó á nsal. ¹⁶ Bēnlōm ábāb bembapεε nchoo ne bad bé epepé éche Hεrōde wée Yesuε. Néε bépédé áwē, bēlāngē mó nén bán, “Ameléed, sēbíí nén bán, ekale mbále. Sēbíí-’ε ámpē nén bán, ayáge ádōñ tēngene mbéndé e Dyōb ádé mbále. Mewēmtēn mé bad ne e’só é’ mbōm é’ bad béehāñlānné ádōñ ayáged. ¹⁷ Láá-’ε sé ngáne ényíné ádén akan. Mbéndé eche syánē ehóbe nén bán désange’ tááε wée Kaisεε, kāj e Roma-yε?” ¹⁸ Boñ Yesuε ambíí mímab mewēmtēn mé mbéb. Né-όό ansédéd bó aáken, “Nyé bedog-badé,

cheé nyéhəgkεé με? ¹⁹ Nyélúmed με mənέ míme básəŋnadté tááσε eched.” Bēmpiinéd mó mənέ mé ekii. ²⁰ Dóó ásédtté bó aáken, “Edídingε éche nzéé chén? Dín áde nzéé-’ε dén?” ²¹ Bēnkwentén mó bán, “Abe Kaisεε.” Dóó álāngεé bó aá, “Nyébag-kóó Kaisεε éche édé éche Kaisεε, nyébag-kε Dyöb éche édé é Dyöb.” ²² Ade béwógé nê, yäl enkóm bó áte. Né-óó bēnhidé áhed, békē-’ε.

*Ayáged áde Yesue
tāŋgene mpuu ámbíd e kwééd
(Mak 12.18-27; Luk 20.27-40)*

²³ Echê epun chēn donje á Besadusia bēmpĕ wéε Yesue. Besadusia béndübē bán mpuu méesaá ámbíd e kwééd. ²⁴ Dóó bēhóbεé bán, “Ameléed, mbéndé e Mosεε ehóbe nén bán, ‘Nzé mod awóó mmwaád boŋ awédé áde bó ane mmwaád béepedéé mwǎn awále, mwǎnyan a abum ahóg atāŋgéné ane nkúd awón, ábel boŋ dín áde mwǎnyan déēbōō.’” ²⁵ Bóob-póó, bad bēbédé hén mod saámbé ábe bēmbíd abum ahóg. Mod a’só anwón mmwaád, boŋ awé áde bó mmwaád ne béepedéé bán awále, né-óó mwǎnyan awē anhíd mó anlyəgnéd ane nkúd a mmwaád. ²⁶ Ane mómpē anwé áde bó ane mmwaád béepedéé bán awále. Melemlem mé dyam mēmbenléd ne awē alónténé béléán, káəŋ bēbōm bó mod saámbé. ²⁷ Káəŋne á asóg ane mmwaád mómpē anwé. ²⁸ Bóob-póó á pónde e mpuu, mmwaád awē nzéé ane mmwaád áchəgnédtté áyāle bó moosyáál saámbé bēnwōŋ mó?” ²⁹ Yesue antimtén bó aá, “Nyépane’ áyāle nyéesōŋtεnεé chōm éche eyale é Dyöb éhóbéé, nyéesōŋtεnεé-’ε ngáne ngíne e

Dyõb ésógé abé. ³⁰ Ayāle pón dé echë bad bépuú'é ámbíd e kwééd mewóngé méebáá ámpē. Bad bébē nêngáne ángel éche édé ámīn, béewónhéné. ³¹ Nyéeláá'é mbéd dyam áde Dyõb ahóbé áwēn tângene mpuu-ye? Dyõb ahóbé tângene ábēd betaa aá, ³² 'Με-εé ndé Dyõb áde Abrahamε, Aisigε ne Jakωβε.' Dyõb ádii Dyõb á bad ábe bédé á alongé, saké Dyõb á bad ábe bewardé." ³³ Ade ene ndun e mod echë embé áhed éwógé nê, bémbē menyáké bwāmbwam tângene ayáged áde Yesue.

*Mbéndé ébe éche étómténé
etógnén abé*

(Mak 12.28-34; Luk 10.25-28)

³⁴ Ade Befarisia béwógé bán nkwenten míme Yesue ámbéé Besadusia mēmbēl béehēle dyamdyam ahób, bēnladén áte. ³⁵ Hê dōó bó mod nhóg awē abédé meléede a mbéndé, áhyédé Yesue akæg, ásedté mó aá, ³⁶ "A-meléed, átínté mbéndé ésyāāl, ehéé étómténé etógnén abé?" ³⁷ Yesue ankwentén bó aá, "Etángéné édəη Sāngwéé ádoη Dyõb ne mímoη nlém rísyāāl, ne échoη edədəη ésyāāl, édəη-'ε mó ne nímoη mewēmtēn mésyāāl. ³⁸ Enén mbéndé chō étómténé etógnén abé, ebé-'ε mbéndé e'só. ³⁹ Mbéndé echë elónténé ébe echë chōmpē edé etógnén melelem nêngáne e'só edii nén 'Edəη mwānyoη ngáne édáá echoη yāl.' ⁴⁰ Echén mbéndé ébe chōó éwánlé mbéndé éche Mosεε ésyāāl ne mekan míme bekal-bé-e'dədəη béyágté."

*Nsedté tângene
Ane-awē-Béwógté*

(Mak 12.35-37; Luk 20.41-44)

41 Hê dōo Yesue ásεdteé ábê Befarisia ábe bēnladén áte aá, 42 “Chán nyéwēmtanné t̄ngene Ane-awě-Béwógté? A mbyaa míme nzéé áhúú?” Hēé békwen̄téné mó bán, “Abídé á mbyaa míme k̄n Dabidε.” 43 Yesue ansedéd bó aá, “Cheé-ō enk̄n bon Dabidε áde Edāōd̄n é Dyōb élyágté mó ânchágkē mó aá, ‘A-Sán,’ áde ahóbé aá, 44 ‘Sán Dyōbe anláá awēm Sánḡwéé aá, Dyéé áwēm ekáá émbáá, káōn ne á póndé echē mébenlé bon ékōgtéd ábōn bad bé ekōyí ám̄n ne mekuu.’” 45 Néé Dabidε mwēn ásébpé mó achág aá, Sánḡwéé, chán-nō Ane-awě-Béwógté áh̄el̄é abé awe mwān?” 46 Bó modmod bēnkēnhenlé mó dyamdyam akwent̄n. Bootya échē epun bēnkēnchu’é mó dyamdyam aseded ámpē.

23

*Elébé t̄ngene bemeléde
bé mbéndé ne Befarisia*

(Mak 12.38-39; Luk 11.43, 46, 20.45-46)

1 Ambíd e nê, dōo Yesue ál̄nḡéé ene ndun e mod ne ábē bembapεε aá, 2 “Bemeléde bé mbéndé ne Befarisia bóó bétédé etál éche Mosεε bōōb áyáged bad. 3 Né-ōó, nyét̄ngéné bó awóḡl̄n nyébelé-’ε mekan mésyāāl míme bēl̄nḡéé nyé, bon nyéēbēl̄é’ mekan míme bébeléé, áyāle béebeléé mekan míme bēhóbéé. 4 Békaa’ e’deltéd bé nted, bép̄mtad bad, bon béesaá mbon̄sén ábán ké ekáá áwōnḡen bó ápém mó. 5 Kéchéé éche bébeléé, bébele chó ábel bon bad bényín bó. Bék̄lte’ bán bé ntyág ábe bēhágkē nchoo mé e’yale e’ Dyōb áte, bon bētāō á

mbəm ne á mekáá, béchabte e'túd* ábe béwáá'é á mengombe mīn bwāmbwam. ⁶ Bédəə e'tál bé edúbé adyεε á hōm á ngande, bédəη-'ε metii mé edúbé adyεε á ndáb é mekáne. ⁷ Bédəə bán, bad bélente bó ne edúbé ésyā́l á dyən-tê, bédəη-'ε bán, bad béchəge bó bán, 'A-meléed.' ⁸ Boη nyé, nyéēmwāg-se béchəgé nyé bán, 'Meléede.' Ayāle meléede nhóg móo nyéwóó, baányanη bó-'áá nyédíí. ⁹ Nyéechəgē-'ε mod ké nhóg á nkōηsé wén bán Titée ayāle nyéwóó-'ε Titée nhóg, awēn Titée awě adé ámīn. ¹⁰ Nyéēmwāg-ke se béchəgé nyé bán, 'Sāηgwéé' ayāle nyéwóó Sāηgwéé nhóg, Ane-awě-Béwógté. ¹¹ Mod awě adé ambáá átínté e echēn atāηgéné abé mbəledε awēn. ¹² Kénzée awě achəgté yāl, Dyōb désudéd mó, kénzée-'ε awě asūdté yāl, Dyōb déchəgēd mó."

Yesue aselé bad bé medogké

(Mak 12.40; Luk 11.39-42, 44, 52, 20.47)

¹³ Dóo Yesue áhóbéé áá, "Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké! Nyédibe' ekob é nkamlēn ní mīn ábel boη bad béēsōlē'. Nyé bēn nyéesólée, nyéēmwāg-kaá bán bad bémpēe ábe béhede asól bésōl.† ¹⁵ Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké. Nyékag meloη ne meloη ábel boη mod nhóg átimēn nyé. Boη nzé amaá nyé atimēn, nyēbelé nyēbēbéd mó nyaa eché

* **23:5** Etúd: Béwáá'áá e'túd álúmed bán bébenle Dyōb. † **23:13** Donje á kálag dé'só ábádé nchoo 14: Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké. Nyélúmtan yāl ne ntōη-ntōη mé mekáne, nyédumé-'ε mbwóg é bekúd. Né-óó, nyéekud nkógsēn míme íchábé ámīn.

ákwógnédé ákud nkógsen á dũ-á-muú míme ítómé
mímēn ngen ébε.

16 “Ebēēn nyé ebébtéd nyé bad ábe békwédé
ndím, boŋ bélyāgtē bad bémpēe. Nyéyāgte bán,
‘Nzé mod amwédé melě á dñn á Ndáb-e-Dyöb, né
nê déesaá dyam, boŋ nzé mod amwédé melě á
dñn á bwēm é’ gól ábe é’dé áwēd-te, átāngéné abel
dyam áde ámwééné melě.’ 17 E’yókél é’ bad bēn,
nyékwédé ndím! Cheé étómténé etógnén abé, gól-
ε, ngé Ndáb-e-Dyöb echē ebélé boŋ gól ebé chöm
éche ésáá á’sō é’ Dyöb? 18 Nyéyāgte’ ámpē bán,
‘Nzé mod amwédé melě á dñn dé menyán mé
mendε, né nê déesaá dyam. Boŋ nzé mod amwédé
melě á dñn dé mendε míme médé á menyán mín,
átāngéné abel dyam áde ámwééné melě.’ 19 Bad
bé ndím bēn! Cheé étómténé etógnén abé, mendε
ngé menyán míme mébélé boŋ mímē mendε mébé
chöm éche ésáá á’sō é’ Dyöb? 20 Né-óó kénzée awē
amwédé melě á dñn dé menyán mé mendε, né
amwédé mímē melě á dñn dé menyán ne mendε ké
méhéé míme médé áwédé-mín. 21 Kénzée-’ε awē
amwédé melě á dñn á Ndáb-e-Dyöb, né amwédé
mímē melě a dñn á Ndáb-e-Dyöb ne á dñn á Dyöb áde
ádyεε’ áwēd-te. 22 Kénzée-’ε ámpē awē amwédé
melě á dñn dé nkoŋ ní mín né amwédé melě á dñn
dé atii dé nkamlen ní Dyöb ne á dñn á Dyöb áde
ádídé adē atii.

23 “Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Be-
farisia ebébtéd, nyé bad bé medogké! Nyébage
Dyöb akab ahóg átíntē e mekab dyôm, ké dé
mekúle míme béchāmnéé ndyééd néε mīnt, díl ne

kúmin.† Boŋ nyéehédεé nló áte ábel ndín é mekan éche mbéndé éhóbé aá nyébele'. Nyéēsaá mbále ne Dyōb, nyéewóó'é nlém ní ngal, nyéedúbpe-'áa Dyōb. Nyéntánǵén nímén mésyāāl abel, ésebán nyéchabte' nímíní. ²⁴Nyé bad ábe békwdé ndím boŋ bélyāgtē bad bémpē. Nyêbude' mekan míme méesě etógnén ahíd ámbíd. Nyêhúde' púuted á mendib míme nyémwāgkē-te, boŋ nyêtedte mbinde émbáá éche édé áwēd-te.

²⁵ “Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké! Nyêwobpe mbwendé ne dīse ámbíd e ebwóg, boŋ medyé míme médé áwēd-te médíi medyé míme nyékúdné ndumbán ne ngoód. ²⁶Nyé Befarisia, bad bé ndím bén! Nyésébe nyéwobe mbwendé ne dīse áte, káōŋne mbíd e ebwóg chómpē ēsāŋ.

²⁷ “Medim ne nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia, nyé bad bé medogké! Nyêdíi née soŋ éche bépúbté. Ekine' áte ámbíd e ebwóg boŋ e'hid ne e'baō bé ndim mí bad bóa é'lóné áwēd-te. ²⁸Melemlem nê dōō nyényínnadté á'sō é' bad née bad ábe bésáá boŋ áte nyêlóné ne edogké ne mbéb.

*Dyōb dékōgsēn bemeléede
bé mbéndé ne Befarisia
(Luk 11.47-51)*

²⁹ “Medim ne nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia, nyé bad bé medogké! Nyêlloo' soŋ é bekal-bé-e'dáádəŋ bwām, nyélonťé-'ε mebón míme bad ábe bésáá. ³⁰Nyékag, nyéhóbe-'ε bán, 'Nzé sēmbé á pónde echě ábēd betaa, né sēnkēnlaténné

† 23:23 Mínt, díl ne kúmin: bédíi byaá ábē bēbénládtáá áchám ndyééd.

bó áde bēnwū' é bekal-bé-e'dǎádǎŋ áte.' ³¹ Nê dēn álŭmte nēn bán nyēnkwentēn nēn bán nyēhídé á mbyaa nīme bad ábe bēwúε' bekal-bé-e'dǎádǎŋ. ³² Nyékag-kǎó á'sō nyémad nsón nīme ábēn be-taa bēmbootédte. ³³ Nyǎ chén! Etǎd é píi ngēn. Chán nyémwεé nkógsen ní dŭ-á-muú abame? ³⁴ Né-ǎó, mǎlómē nyé bekal-bé-e'dǎádǎŋ ne bad bé debyéé ne bemeléede. Nyéēwū donge, nyébōmē-ε bó á awǎg. Nyéswǎdtēd donge e'tanjú á ndáb é mekáne. Abíní-ε nyénané myad ne myad. ³⁵ Awúu áde nyéwúε' é bó débĕl Dyǎb ákógsēn nyé áyāle mekií mé bad ábe bésáá bésyāĕl ábe nyéwúú eben á nkǎŋsé, bootya kwééd eche Abεle awĕ bēwúú ngēn, ápe kwééd echĕ Zakariyaa, mwǎn awĕ Bεεkayaa. Zakariyaa awĕ nyéwúú átíntĕ e Ndáb-e-Dyǎb ne hǎm áde bēbageé mende. ³⁶ Ne mbále nlǎnge nyé nēn mεé, enén nyonǎgel chǎó ĕkŭd nkógsen áyāle échén kwééd ésyāĕl.

*Yesuε adé ngǎl
ne bad bé Jerusalem
(Luk 13.34-35)*

³⁷ “Wóowó! A-bad bé Jerusalem, nyéwúε bekal-bé-e'dǎádǎŋ, nyéwúēnē-ε bad meláá ábe Dyǎb álómé! Nkénwǎn áte ngen ne ngen álad nyé áte nēngáne nyaá-kúb ákútanné bán, bon nyéehédéé etál! ³⁸ Nyénǎne', Dyǎb détedé echen ndáb, mod-mod éebáá-'aá áwēd-te. ³⁹ A mbále, nlǎnge nyé nēn mεé, nyéenyínénné mε dīd ámpē kǎŋ ne á pónde eche nyéēhōbpē bán, ‘Nnam ne ane awĕ apedé á dīn á Sǎngú.’ ”

24

Mbooted mé metake (*Mak 13.1-2; Luk 21.5-6*)

¹ Ambíd e nê, Yesue anhidé á Ndáb-e-Dyöb. Ade ákagké nê, dóo ábē bembapεε bétané mó, boη bélāngē mó bán ánone nyaa eche bélóo Ndáb-e-Dyöb. ² Héε Yesue ákwεntanné bó aá, “Ngáne nyényínεé ábê bwēm é’syāāl nê, ne mbále, nlānge nyé nén mεé pón dé ěpě echē aláá ké ahóg déelyəgké ámín e waáb. Bépāñtéd mésyāāl áte.”

³ Ankě á Ekone é Menzab ádyēē ásē. Héε ábē bembapεε bétané mó wéε bēbédé bēnpen boη bésεdté mó bán, “Láá sé pón dé echē nímén mekan mésyāāl mébenlédte. E’chemléd é’héé bēlūméd epe échōη ne asóg dé nkōηsé?” ⁴ Yesue antimtén bó nén aá, “Nyétéd pón dé nén modmod eédōgē nyé. ⁵ Bad híin bēpě bán bóo bédé Ane-awé-Béwōgté. Bédōg-ke bad híin. ⁶ Nyéēwōgē ngáne nzum éwantéé, nyéēwōgē-’ε nzunze é nzum. Boη nyé modmod nyéēnāā’. Mmén mekan mésyāāl métāηgéné abenled, boη saké móo mēlūméd bán asóg amáá ape. ⁷ Aloη ahóg détyēēmēn ádíníi nzum. Nkamlen nhóg-ke ntyēēmēn nímíníi. Nzaa ébē, ndəəb-pe eénəηnéd ásē mebwóg ne mebwóg. ⁸ Echén ndutul ésyāāl ébē nēngáne mewε mé’sō níme mmwaád áwógeé nzé ahede achyáa. ⁹ Ene pón dé békōb nyé, bébe nyé á mekáá mé bad ábe békōgsēn nyé, béwúú-’ε nyé. Melonη mésyāāl mékóo nyé áyāle dín ádēm.

¹⁰ “Bad híin béewōηgé adúbe ámpē. Bébeé nhóg ne aníníi á mekáá mé bad ábe békóo bó. Bó bēn-ne békóon. ¹¹ Bekal bé’dəədəη bé metóm híin bēbíd, bédōg-ke ekud é bad áhíd bó. ¹² E’bēb bé nlém

á abum béchāgē, né-ṓ edaᅇge é bad hiin ésüd. ¹³ Boᅇ kénzée awē ākaán mímē metake nlém káəᅇ ne á asóg, ākūđ e'soósoᅇ. ¹⁴ Mmén nkalaᅇ ní bwām tāᅇge ne nkamlēn ní Dyōb mékanléd nkōᅇsé áte nísyāāl ābēl boᅇ meloᅇ mésyāāl méwōg. Ene pōndé dōo asóg dépēé.

E'bébtéd é' mekan ábe bépě
(Mak 13.14-23; Luk 21.20-24)

¹⁵ “Nyéēnyīn nēe ekúkú é akan éche épeene e'sōn á'sō é Dyōb ébēnlédé á Ndáb-e-Dyōb á hōm áde ásáá * ngāne nkal é'dāódaᅇ Daniēle ánhōbpē aá ébēnléd. (Nyé ábe nyēláa' mímén mekan nyésōᅇᅇn mó bwām.) ¹⁶ Nzé nyēnyīné nē, bad ábe bédé á Judeya bētōm mehélé, béke bésōm á e'kone mín. ¹⁷ Mod awē adé á nnoᅇ ní ndáb mín eéᅇgné asud āke détéđ chōm éche édé mó á ndáb-te. ¹⁸ Mod awē mó-'e ámpē adé á nzag-tē, eéᅇmē ámbid á ndáb āke détéđ sóte. ¹⁹ Ebē ebébtéd ne bebaád ábe bēbē nkog ne ábe bēmwanᅇtē mímē mesú. ²⁰ Nyékāne nēn bán áđē abāᅇgé détanē nyé á pōndé e nkóg áde ahéb ádíí ngīne bwāmbwam, ké'ε á mbwε-mé-nkóme-áte. ²¹ Ayāle ndaᅇge echē ēbē ene pōndé ēbē ndín echē eébēnlédé mbéd bootya nkōᅇsé níbootede káəᅇ ne epun é'chii. Dyamyam nēe áđē déebēnléd-taá ámpē mbéd. ²² Dyōb ámáá ábē e'pun é' metake asél áte. Nzé énkēmbé nē, né modmod éečoᅇgé. Boᅇ á etútú é bad ábe ápwédé, ášēl ábē e'pun áte. ²³ Ene pōndé nzé mod alāᅇgé nyé aá, 'Nyénōne', Ane-awē-Béwógté mó nēn' káa aá, 'Mōníníí,' nyéedúbé'.

* **24:15** Hōm áđē ásáá: ádíí hōm áđē bébageé Dyōb edúbé ne wēe bad bēndūbē bán, Edāódaᅇ éche Esáá édé.

24 Ayāle bad híin bébīdē' ábe békale metóm nén bán, bóo bédé Ane awě Dyöb Awógté. Bekal bé'dáədəŋ bé metóm ámpē bēbīd. Bēbelé menyáké mé ngíne, bēlūmtē-'ε e'chemléd híin. Bēbel nén ábel boŋ bédog káəŋne bad ábe Dyöb ápwédé, nzé nzii edé ádog bó. 25 Nyénəne', nlāŋge nyé nímén mekan á'sō é' pón dé. 26 Né-óó nzé bad bēlāŋgé nyé nén bán, 'Nyénəne' adé á ehyāŋge,' nyéekāg áwed. Káa nzé bēlāŋgé nyé bán, 'Nyénəne', adé á toŋ-tê hén,' nyéedúbpe'. 27 Epe éche Mwān-a-Moonyoŋ ébē melemlen nēŋgáne emwēdmwēd étóméé á akuu ne á mbəŋ. 28 Ké héé wéε ndim nībāgkē dōo benhəgnəné bēladnēé.

*Epe é Mwān-a-Moonyoŋ
ne asóg dé nkōŋsé*

(Mak 13.24-27; Luk 21.25-28)

29 "Ade pón dé e ndəŋge ne étōmmē tómmén, etondεε ákwε ehíntén, ngən-ne esóg apen. Betintine bēbīd ámīn, bēhūn ásē, ngíne-'ε éche edé ámīn énəŋnéd á e'dii. 30 Ene pón dé dōo nyényīnnē néε e'chemléd é' Mwān-a-Moonyoŋ é'bīdé ámīn. Hē dōo metúbé mé nkōŋsé mésyāəl mébootédte achii ne mbwóg. Bad bényīn néε Mwān-a-Moonyoŋ áhúé'é á mbag mīn, ne ngum, ne ehúmé ésyāəl. 31 Esaád é eloŋ émbáá éwōgnéd. Ene pón dé álóm éche ángel á metóŋgé mé nkōŋsé mésyāəl méniin, álad ábē bad áte ábe Dyöb ápwédé, bootya atóŋgé dé nkōŋsé ahóg ápe ádínií.

32 "Nyétéd elāŋsén wéε alín á ngəl. Nzé ngen ébóótédé byaá békōlē abided, nyēbele nyēbíi bán nchoŋ rídé benben. 33 Melemlen nzé nyényíne nímén mekan mésyāəl mébenlad, nyēbíi nén bán,

Mwän-a-Moonyon akwogé apε,† adé-ε benben.
³⁴ Ne mbále, nlânge nyé nén mée, enén nyongel
 e bad éemaá'é kóón né nímén mekan mésyāā
 mébenlédé. ³⁵ Nkonj mí mín ne nkōnsé bémaá, bonj
 ábēm e'yale bébē abé ne abé.

Modmod eebii'ε epun

éche Mwän-a-Moonyon ápéé

(Mak 13.32-37; Luk 17.26-30, 34-36)

³⁶ “Modmod eebii'ε epun pen ké'ε póndé echē
 nímén mam mébenlédté. Ké ángel éche édé ámīn
 éebii'ε, ké mwän ámpē eebii'ε.‡ Titée mwēmpen
 mó abii póndé eche nímén mekan mébenlédté.
³⁷ Melemlem ngáne émbēē á póndé eche Noa, nē
 dōō ébēē póndé echē Mwän-a-Moonyon ápéé.
³⁸ Ayāle á póndé eched, byánán mendīb mé
 mbúú mélōn á nkōnsé-te bad bédyágé'áá bwēm,
 bémwāg-ke, bebaád ne baachóm bēwōne,
 kóón ne mbwe nime Noa ásólé á bōle é'mbáá-
 te. ³⁹ Bénkēmbíí'ε dyam áde ábenlad, kóón ne
 póndé eche mendīb mé mbúú mélōnné, méhóó-
 te bó. Melemlem nē dōō ébenlédté á póndé echē
 Mwän-a-Moonyon ápéé. ⁴⁰ Bad bébe bébelé nsón á
 nzag-tē, Dyōb átéd nhóg, átēdē aníníí. ⁴¹ Bebaád
 bébe békogé medyé, Dyōb átéd nhóg, áchēnē
 aníníí. ⁴² Né-ōó nyétéd póndé áyāle nyéebii'ε
 epun éche awen Sāngwéé ápéé ámpē. ⁴³ Bonj nyébii
 nén bán, nzé nwóó-ndáb abyéé'áá póndé eche
 nchīb ápéé nkuu, né ádyéé epin ānōn ndáb. Né
 enkēmmwáá áá nchīb ábóó mó ndáb. ⁴⁴ Né-ōó

† **24:33** Mwän-a-Moonyon akwogé apε káa póndé ekwogé apε.

‡ **24:36** Ké mwän-ne ámpē eebii'ε: donje á kálag déewóó'ε ábēn e'yale.

nyémpē nyētāngéné mboṅsēn abé, áyāle Mwān-a-Moonyoṅ ḗpē á pón dé echē nyéekamtenéé.

Mbāledε a bwām ne mbāledε a mbéb
(Luk 12.41-48)

⁴⁵ “Né-ṵó, nyé mod té ábê néε mbāledε awē awóó debyéé, awē abele-’ε mam míme eche sáṅ álán gē mó aá ábel. Mó adé mbāledε awē eche sáṅ ábánné aá ákamlēn bembāledε ábíníí, anyín-νε nén aá békúdé echab ndyééd pón dé echē etāngéné. ⁴⁶ Nnam mébē ne ane mbāledε awē eche sáṅ áhūū’έ, boṅ atán nēṅgáne ábeléé mam míme ánlyāgtēnnē mó. ⁴⁷ Ne mbále nlāṅge nyé nén mēé, ane mbāledε eche sáṅ ābané bwēm é’syāēl ábe áwóó áwe mekáá aá ákamlan. ⁴⁸ Boṅ nzé ane mbāledε adé mbāledε a mbéb, boṅ ahóbé áwe nlém-tē aá, ‘Ebēm áte boṅ echem sáṅ áhūū.’ ⁴⁹ Né-ṵó aboótédé ábíníí bembāledε ábe bédé ásē echē awanēn, ádyāg bwēm, ámwāg-ke mīm ne be-mmwé-mīmε. ⁵⁰ Boṅ ane mbāledε eche sáṅ áhūū epun éche éwēmtenéé ne á pón dé echē énkēmbíí’έ aá áhūū. ⁵¹ Ane mbāledε eche sáṅ ákōgsēn mó hēén. Akōgsēn mó melemlēm ngáne ánkōgsēnnē bedog-badé, áhed dó-’aá áchyeé’έ boṅ ádyāg-ke mesoṅ á nsəl.”

25

Ngan e ngōndéréε dyōm

¹ Yesue ambēnléd ngan empée, áhōbē nén aá, “Pón dé eche Mwān-a-Moonyoṅ ḗpēé, nkamlēn mí mín mébēē nēṅgáne ngōndéréε dyōm éche éntēd ábab e’trukāṅ ḗke dé asin mod awē akude sómbé ḗke délyóged mó. ² Atíntē échē ngōndéréε dyōm,

étáan émbē eyókél, étáan-ne énwōn debyéé. ³ Abe bémbē eyókél bēnwālē e'trúkán bon bēnkēnwáléé dyōg dé etrúkán áde ákwógnédé. ⁴ Bon ábe bēnwōn debyéé bēnwalé ábab e'trúkán ne dyōg démpēe á e'píd te. ⁵ Mod awě akudé'áá sómbé enkēnkobéé ape, né-óó e'chá é'tágté'áá bó, békún-ne. ⁶ Melúde mé nkuu dóo esaád ébídé bán, 'Mod awě akude sómbé mó ahúe' nén! Nyéhyag-káo nyétán mó.' ⁷ Dóo échē ngōndéré dyōm ésyāngé áse, échágéd ábab e'trúkán. ⁸ Héé éche ébédé eyókél élāngéé éche énwōn debyéé bán, 'Nyéwōngēn se ádēn dyōg dé etrúkán áyāle e'trúkán ábēd é'dímmē.' ⁹ Ngōndéré éche énwōn debyéé entimtén bó nén bán, 'Aáy! Dyōg áde séwóó déekwogké syānē moosyáál. Nyéke nyéchan ádēn wéé bésóméé.' ¹⁰ Né-óó, ngōndéré chē énkē dyōg dé etrúkán achan. Ade békíí nē, dóo mod awě akude sómbé ápédé. Echē ngōndéré é debyéé étáan éche émbē mbonjén bóōbōō bēnkē bésól á ndáb e ngande e e'wóngé bédīb-pe ekob. ¹¹ Ambíd e pónde dóo échíníí ngōndéré épédé bon bélébpé bán, 'A-Sán dibnéd sé ekob!' ¹² Dóo mod awě akude sómbé átimtanné bó áá, 'Ne mbále, nlānge nyé nén mēé meebíí' é nyé.' ” ¹³ Héé Yesue ásógtéé ene ngan nén áá, “Nyétéd pónde áyāle nyéebíí' é pónde eche Mwān-a-Moonyon ápéé.”

*Ngan e bembaledé béléán
ábe bēnlyāgnēdtē ngáb
(Luk 19.11-27)*

¹⁴ Yesue ambád ámpē áá, “Ene pónde nkamlēn míimín mébē nēngáne mod nhóg awě anlédé eke ake, bon achélé ábē bembaledé alyág eche ngáb áwāb

mekáá. ¹⁵ Ambε bó mod té tâηgene echě ngude. Ambε nhóg e'kálé é' kábpe é'táan, ábe aníní e'kálé é'βε, áβε-'ε aníní ekálé ehóg. Amaá-'aá bó abε boη ákag. ¹⁶ Mbəledε awě ankūd e'kálé é'táan antéd mímē melemlēm mé pónđé áκε akábén nyonǵé, ákudé' e'kálé é'táan bémpēe née nsyáη. ¹⁷ Awě mómpē ankūd e'kálé é'βε amběl melemlēm ákūd-te e'kálé bémpēe é'βε née nsyáη. ¹⁸ Boη mbəledε awě ankūd ekálé ehóg ankě echóg alím, atéd mímē mənέ míme awě sánǵwéé ámbεé mó, ákóó mó áwēd-te.

¹⁹ “Etūn é pónđé ámbid enê, sánǵwéé awě ábē bembəledε anhúu, bób̄b̄o bəlúmtén áte ngáne bó mod téé ábénlédé mímē mənέ. ²⁰ Mbəledε awě ámbεé e'kálé é' kábpe é'táan ampě wée eche sán, áhōbē nén aá, ‘A-Sán, wembě με e'kálé é'táan ábe ménkábēnnē nyonǵé boη ríkud e'kálé é'táan bémpēe née nsyáη, móómén.’ ²¹ Dóo eche sán élāηgeé mó aá, ‘Nê ábóó, edfi mbəledε a bwām, edé mod a mbále, ebelé bwām. Ngáne éhélé nsonǵé rísad alyáged, měbě wε nsonǵé mbáá ályáged. Hyǵg-kó, déwóg menyinǵe.’

²² “Mbəledε awě bēmbεé e'kálé é' kábpe é'βε mó-'ε ampě, áhōbē nén aá, ‘A-Sán, wembě με e'kálé é'βε ábē ménkábēnnē nyonǵé boη ríkud e'kálé é'βε bémpēe née nsyáη, mômén.’ ²³ Dóo echab sán álāηgeé mómpē aá, ‘Ebelé dyam áde ábóó, edfi mbəledε a bwām. Ngáne éhélé nsonǵé rísad alyáged, měbě wε nsonǵé mbáá ályáged. Hyǵg-kó, déwóg menyinǵe.’ ²⁴ Dóo ane-'ε awě bēmbεé ekálé é kábpe ehóg ápédé boη áhōbē nén aá, ‘A-Sán, mbíí mée edfi mod awě alélé áte. Ehúde' wée wéewénéé, épādē-'ε wée wéesobεé. ²⁵ Menwóg mbwóg, né-óó,

menkě nímōḡ mōné alíme á ndǝǝb-tê. Mmōḡ mōné mǝǝ níde, mǝ-’ε wε mén.’

²⁶ “Héε echab sán alângeé mó aá ‘A-ebébtéd ne ewǝmwǝm é mbǝledε! Wembíi wεé ndii mod awě ahúde’ wéε éewénεé, wεé mpáde-’ε wéε méesobεé.

²⁷ Cheé-ǝ ênkǝḡ boḡ weehéde nímêm mōné á ndáb eche békoḡgeé mōné âbel nén á ehúu échêm rítân néε níchyáá mōné mémpeε ámín?” ²⁸ Dǝǝ ane mod alângeé bembǝledε bémppeε aá, ‘Nyékoben mó nímê mōné nyébe wéε mod awě awóó e’kálé é’ kábpe dyôm. ²⁹ Kénzée awě awóó, Dyǝǝ débād mó abε, âbǝd-te awóḡ bwâmbwam. Boḡ ane awě mó-’ε eewóó, Dyǝǝ dékobén mó káǝḡne mwǝmpín awě awóó. ³⁰ Né-ǝǝ anén mbǝledε awě eésé dyam dé abεnled, bébwêm mó á ebwǝḡ-te, á ehíntén-tê. Ahed-taá áchyéé’é, ádyāḡ-ke mesoḡ á nsal.’ ”

Mbakú e asóg

³¹ Yesue ambád ahób ámpē aá, “A pǝndé eché Mwǎn-a-Moonyoḡ ápéé néε kǝḡ ne ángel é Dyǝǝ ésyǝǝl ádyéé á atii dé nkamlén ákáad bad. ³² Bad bésyǝǝl a nkǝḡsé béladén áte áwē e’só. Ene pǝndé ákab bó áte moḡge mébe melemlen nêḡḡáne nnǝn-a-mbód ákabεé éche mbód áte, ábānē rídyoḡ ní mbód pεd pǝḡ, ábānē-’ε tón é mbód échíníi epεd. ³³ Nê dǝǝ ene kǝḡ ébanéé bad ábe básáá á ekáá émbáá, ábānē-’ε bad ábe béesaá á ekáá é emwεd. ³⁴ Ade nén débenlédté, áláā bad ábe bédé mó á ekáá émbáá aá, ‘Nyéhyag, nyé bad ábe echem Sán ánámté! Nyéhyε nyékob nnam mé nkamlén ní Dyǝǝ míme ábǝḡséné nyé bootya pǝndé eche áhágé nkǝḡsé. ³⁵ Nyéékǝd nímén nnam áyǝle áde nzaa ékóbé me, nyêmbeé me chǝm éche

mëndyēē. Ade píd ékóbé με nyênhé με mendíb mémwē. Ade mpédé-’ε nken, nyênkōb με bwām.
³⁶ Ade ménkênwónj’έ chōm éche níwáá’έ, nyēmbě με mbóté. Ade ménkëndyě’έ bwām, nyêntōgēn με. Ade mbédé-’ε á mbwōg, nyênhyě με anōn.’
³⁷ Héε bad ábe bésáá békwenténné mó bán, ‘A-Sánj pónδέ ehéé sennyinnē με ne nzaa boj sébē με ndyééd, káa áde píd ékóbé με boj sébē με mendíb? ³⁸ Pónδέ ehéé-’aá sennyinnē με boj sékōb με nken áwēd mendáb, ké’ε sébē με mbóté ádě wéewóo’έ chōm éche éhāgkē? ³⁹ Pónδέ ehéé wénkëndyεέ’έ bwām, boj sétōgēn με, ké-’ε séhyē sénōn με ádě édíí á mbwōg?’ ⁴⁰ Héε ene kñ étimtanné bó aá, ‘Ne mbále, nlānge nyé meé, pónδέ ké ehéé echě nyēmbenlé nē ne mwānned ké ahéé, ké awě eésě etógnén, né meé nyēmbeléé.’

⁴¹ “Hé-’aá álāā’έ bad ábe bédé mó á ekáá é emwēd aá, ‘Nyésyāθ με á dīd-te, nyé ábe nyékudé nkógsen ní Dyōb. Nyékag á dū-á-muú míme méēdīmē’, míme Dyōb ábónséné áyāl e Devəε ne éche ángel. ⁴² Nzaa ewagé’áá με boj nyênkēmbaá με chōm éche ndyágkē. Ade píd énkōbpē με, nyênkēháá με mendíb. ⁴³ Mbédé nken, boj nyênkēnkobpé με áwēn mendáb. Ade ménkênwónjgέ chōm éche níwáá’έ, nyênkēmbaá με mbóté. Ade ménkëndyεέ’έ bwām, mbé-’ε á mbwōg nyéētōgne’áá με.’ ⁴⁴ Hē dóo békwenténné mó bán, ‘A-Sánj, pónδέ ehéé sennyinnē née nzaa, ké’ε píd ékóbé με, ké’ε née édíí nken, ké’ε áde wéewóo’έ chōm éche éwáá’έ, ké’ε ádě ékonléé, ké’ε édíí á mbwōg boj séewōngene με?’ ⁴⁵ Héε ene kñ étimtanné bó aá, ‘Ne mbále, nlānge nyé meé, pónδέ ké ehéé echě nyênkênwónjgēnné ábén bad ké ahéé

awě eebéde etógnén, με-εέ nyénkênwónǵénné.’
 46 Abén bó-aá békě ákud nkógsen míme méemaá’.
 Bad ábe bésáá-’ε békě á alongé ádě déemaá’.”

26

*Bad bémbáá bé Israēl
 béhǵgke Yesue áwúu mó*

(Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Jǵn 11.45-53)

¹ Ade Yesue áamáá míme mam mésyǵǵ ayǵged, dǵó álǵngéé ábē bembapεε aá, ² “Nyébíi nén bán, ámbíd e e’pun é’be Ngande e Nnyíme-ámin ébē. Echē epun dǵó bēbēé Mwǵn-a-Moonyon á mekáá mé bad ábe bēbomé mó á awǵg.” ³ Bepriεε bémbáá ne bad bémbáá bé dyad bēmbǵm á ndáb wée Kaifase, priεε ambáámbáa. ⁴ Ahed dǵó bēbélé’áá ntii ákób Yesue á mesǵm-tē, áwúu mó. ⁵ Bonj bēnhǵb bán, “Deébēlē nē á mbwε ní ngande, áyǵle nén bad bépεén epuutéd.”

*Mmwaád nhǵg awǵgté
 Yesue á dyad á Betani*

(Mak 14.3-9; Jǵn 12.1-8)

⁶ Yesue ambé á Betani á ndáb wée Simǵne awě akékolé nkole mé melǵn. ⁷ Ade ádyǵgkē ndyééd nē, dǵó mmwaád nhǵg ápédé áwē ne apom á dyǵg dé elod é bwám áde dēnlēl nkun, ásyǵg mó dǵó á nló. ⁸ Néε ábē bembapεε bényíne nē, bēnlǵn, bésǵdté-’ε bánken, “Cheé ékáá bonj anén mmwaád ábēbtē, enén nyaa e dyǵg? ⁹ Béhélé’áá se bésóm ádén dyǵg nkun mbáá, bēwǵngén betóótókē bé bad.” ¹⁰ Yesue ambíi mam míme ábē bembapεε bēhǵbē’áá. Né-ǵó anláá bó aá, “Cheé nyétagtéé anén mmwaád? Dyam ádě ábēnlé με átómténé abonj.

11 Betóótōkē bé bad bébē ne nyé pón dé ésyāāl, boŋ me pen méebáá ne nyé pón dé ésyāāl. 12 Asyōgé me ádén dyōg á nló áboŋsen me áyāle nlíme nímém. 13 Ne mbále, nlānge nyé nén meé kéhéé ádē nímén nkalanj ní bwām mékanlédté nkōŋsé áte nisyāāl, béhōb dyam ádē anén mmwáád ábélé, ákamten mó.”

Judasε akwënténé Yesuε asóm

(Mak 14.10-11; Luk 22.3-6)

14 Ambíd e nê, mbapεε nhóg áfíntê e dyóm ne bébe ábe Yesuε, awě béchágé’áá bán, Judas Iskariōde ankě beprise bémbáá atán. 15 Héε ásedtéé bó aá, “Cheé nyébéé me nzé mbagé Yesuε áwen mekáá ábel nyékób mó?” Dóo betóó móom mé kábpe meláán boŋ bébagé mó. 16 Bootya ene pón dé dóo ábóótédé nzii ahead ásom mó áwāb.

Yesuε ne ábē bembapεε bétómté

Ngande e Nnyíme ámín

(Mak 14.12-21; Luk 22.7-13, 21-23; Jōn 13.21-30)

17 Bōb-pōó, pón dé e Ngande e Ewele-é-Ngên empě. A epun é’sō é ngande, bembapεε ábē Yesuε béntān mó, bésédté mó bánken, “Héé wédəŋgé wéé séboŋsen we ndyééd e Nnyíme-ámín?” 18 Dóo Yesuε álóméé bó á dyad-tê wéε mod nhóg aá, béláa mó bán meléede ahóbé nén aá, “Echem pón dé emaa apε. Awōŋ ndáb dóo syāabe ábēm bembapεε sédyēē ndyééd e ngande e Nnyíme-ámín.” 19 Né-ōó bembapεε bēmběl ngáne Yesuε ánlāā’ é bó, bēmbōŋsén-ne ndyééd e Ngande e Nnyíme-ámín. 20 Ene ngukél Yesuε ne ábē bembapεε bēndyéé ásé, bédyāg ene ndyééd. 21 A ndyééd mín wê, dóo Yesuε álāŋgéé bó aá, “Ne mbále, nlānge nyé nén meé

nyé mod nhóg äbë με á mekáá mé bad bé ekoyí.”
²² Nén dénwögēd bembapεε ndutul bwâmbwam. Bêmbootéd mó asēded nhóg ámbīd aníní, bán, “A-Sán, ndúbpé μεέ saké με.” ²³ Dóo Yesuε átímtanné bó aá, “Mod awě súmō sēētōdé ewεle á dīse-tē atōde ahóg mó̄sōm με. ²⁴ Mwǎn-a-Moonyoyi äwē ngáne éténlédé, boŋ medim ne ane mod awě äsōm mó. Ebágé’áá bwâm ne ane mod nzé bénkētōgen mó achyáa.” ²⁵ Hée Judase awě ankwentén Yesuε asóm ásēdtéé mó aá, “A-meléed, με-ye?” Hée Yesuε átímtanné mó aá, “Ngáne éhóbé.”

Ndyééd e Sányú

(Mak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1 Kōr 11.23-25)

²⁶ Ade bedyákē ndyééd nê, dóo Yesuε átédé ewεle, ásāgnān Dyōb, boŋ ákabtáád áte, ábagé ábē bembapεε áhōbē nén aá, “Nyékob, nyédyê, echem yǎl nén.” ²⁷ Ámbīd e nê, antéd mbwendé ní mīm, ásāgnān Dyōb, ábagé bó, boŋ áhōbē nén aá, “Nyé moosyǎl nyémwê. ²⁸ Mmēm mekií mômén. Mmén mekií médyógké á nló mí bad híin, ábel nén Dyōb álagsen bó mbéb. ²⁹ Nlânge nyé nén μεέ, méemwáá rímén mīm ámpē káōŋ ne epun éche mémwēē mó ekóólé ne nyé á nkamlēn mímē echem Sány.” ³⁰ Bénkōn nkāngé mé nsāgnen. Néε bémáá akón, bēnkē á Ekone é menzab.

Yesuε ahóbé ngáne

Petro ábāngē mó áyāl

(Mak 14.27-31; Luk 22.31-34; Jōn 13.36-38)

³¹ Ade bépédé á ekone mīn, dóo Yesuε álāngéé ábē bembapεε aá, “Nkuu nén dēn, nyé baásyǎl nyéēnyǎgéd, nyétédē με. Nyéēnyǎgéd, áyāle dyam

áde débēnléd ne με. Eténlédé nén bán, ‘Měwūn n̄n̄n-a-mbód, éche mbód ésyā̄l épán̄téd áte. ³² Boη áđě echem Sáj̄n ápuúdté με, mēkě á’sō á Galilia, áwed-taá nyétānnē με.’ ” ³³ Ade Yesue áamá áhób nê, d̄ó Petro áhóbéé aá, “Ké moosyā̄l ambān we áyāl, με pen méetedéé we mbêd.” ³⁴ D̄ó Yesue átimtanné mó aá, “A-Petro, r̄l̄áa we μεé, nchóm-a-kúb adêhób aá mót̄o’ nkuu nén, wěbān με áyāl ngen éláán.” ³⁵ D̄ó Petro ábádtéé mó áte aá, “Ké nk̄n̄ m̄ó bésēl̄ēē με, méebāngé we áyāl mbêd.” Abíní bembap̄eε bésyā̄l b̄mp̄ē bēnh̄b meleml̄em.

*Yesue akánné á Getsemani
(Mak 14.32-42; Luk 22.39-46)*

³⁶ Ambíd e nê, Yesue ne ábē bembap̄eε bēnk̄é á abw̄óg á h̄m̄ áde béchágé’áá bán Getsemani. Ade bépédé, Yesue anl̄áá b̄ó aá bēdȳeε áhed, aá m̄ó-’ε m̄ósidte’ á’sō, ákáne. ³⁷ Ade ákagké, ankeén Petro ne bán ábe Zeb̄ediε bēbe. Nd̄nge ne metake híin bēbédé mó á nlém-tê. ³⁸ D̄ó álānḡeé b̄ó aá, “Nd̄nge ech̄e edé με á nlém eh̄ele-se ewúú με. Nyélȳæg hén, nyédȳeεn με epin.” ³⁹ D̄ó Yesue ásídté á’sō ámp̄ē boη ábwēmē yāl ásē. Ankúdén ásē, akānnē aá, “A-Tê, nzé éb̄óh̄néde we, ékóbén με n̄m̄én metuné. Boη ké nê, b̄l̄ ngáne éb̄óh̄néde we, saké ngáne éb̄óh̄néde με.” ⁴⁰ Ade áamá akáne, ant̄m̄ ámbíd w̄éé ábē bembap̄eε bēláán. Antán n̄éé békún̄éé, boη álānḡē Petro aá, “Cheé ék̄áá boη nyéēh̄ele aw̄eεn ádȳeεn με epin ké háwa p̄óg? ⁴¹ Nyédȳeε epin, nyékāne ábel nén Dȳōb déemw̄ag-se mek̄ags̄en mépiinéd nyé. Nlém r̄d̄áá, boη ekob é yāl édé mbw̄óg.” ⁴² Yesue anke akáne ámp̄ē, áh̄ōbē nén, aá, “A-Tê,

nzé édé nén bán, weéhēlēē-se ékōbēn me nímén nted mé metuné, ésebán mpémé mó, ébel ngáne ébónhédé wε.”⁴³ Née átímé ámbíd ámpē, antán née ábē bembapεε bédíi békúneé áyāle e'chó bém̄bē bó á díd bwāmbwam.⁴⁴ Yesuε antím ámbíd á mekáne ámpē ngen éche élónténe éláán, áhōbē melemlēm mé e'yale.⁴⁵ Hê dōo Yesuε átímé ámbíd ámpē wée ábē bembapεε, bonj álāngē bó aá, “Nyēlyāgé nyékúne', nyékómme'-ε nyé áte-yε? Nyénōne', pónde'-aá epedé nén eche bēbεé Mwān-a-Moonyonj á mekáá mé bad bé mbéb.⁴⁶ Nyépáde ásē dékag. Nyénōne', mod awě akií me ntúré mó ahúe' nén.”

Békóbé Yesuε

(Mak 14.43-50; Luk 22.47-53; Jon 18.3-12)

⁴⁷ Ehób éepedéé Yesuε amaa á nsəl bonj Judase ápag. Judase, mbapεε nhóg átíntē e bembapεε dyōm-ne-bébe ábe Yesuε, ampě ne amute ádē dénwālē nkwáté ne mbid. Beprise bém̄báá ne bad bém̄báá bé Israel bóo bēnlōm ábē bad.⁴⁸ Ntúré awě Yesuε amad bó e'chemléd abε aá, “Kéznzéeé awě méhēē tâl, né mod awě nyéhεdεé mōne, nyékōb mó.”⁴⁹ Née Judase ápedé pεén, atóm-me wée Yesuε, álēlēd mó aá, “A-meléed, nsanj m̄bē ne wε.” Ahé'-ε mó tâl.⁵⁰ Yesuε antímtén mó aá, “Amúē, wéebelée chōm éche éhyédé abel-ε?”* Hê dōo ábē bad bésídté á'sō, bonj békōbē' Yesuε, bēwéd-te mó acháa.⁵¹ Hê dōo mod nhóg átíntē e bad ábe bém̄bē ne Yesuε ádólé nkwáté á abám, née átómté mó bonj asél-le ntānj awě prise ambáámbáa etúu.⁵² Dōo Yesuε álāngεé ane mod aá, “Timéd mímonj nkwáté

* **26:50** Amúē, wéebelée chōm éche éhyédé abel'ε? Káa, Amúē, cheé éhyédé abel hén?

á abám. Kénzée awě awanne nkwáté, nkwáté mǎo bėwūennē mǎ. ⁵³ Weebii'ē nēn wée nzé nhědné echem Sáj nwōngēn, wée né ábwōg-ábwōg, álōmē me e'chōn ne e'chōn é ángel áwōngēn me-ye? ⁵⁴ Boŋ nzé mbelé nē, né chán-nō kálag e Dyōb echě ehóbé nēn aá, nēn átāngéné abenled élōnnē?" ⁵⁵ Hée Yesue álāngéé ádé amute aá, "Nchīb mǎo nídíí awě nyéhyédé akób ne mbid ne nkwáté-ye? Epun téé mbédé á Ndáb-e-Dyōb, ní'yāgtē bad, boŋ nyéekóbe me. ⁵⁶ Boŋ nímén mésyāāl mébénlédé álōned mam níme bekal bé'dǎǎdǎn bétélé á kálag e Dyōb." Hē dǎo bembapēē bésyāāl bétédté mǎ, boŋ bétómé mehélé.

Bépééné Yesue á kóte

(Mak 14.53-65; Luk 22.54-55, 63-71; Jǎn 18.13-14, 19-24)

⁵⁷ Hē dǎo bad ábe bėnkōb Yesue bėkééné mǎ á ndáb wée Kaifase awě ambé Prisē Ambáámbáa. Áhed dǎo bemeléede bé mbéndé ne bad bėmbáá bé Israel bėmpēē bėnladénné áte. ⁵⁸ Ade bėkēenēé Yesue nē, Petro ahídé'áá mǎ ámbíd mwǎ etūn kǎōn bėpē nchiiten ne eyáde éche Kaifase. Néé ápédé áhed ansól á eyáde-tē, ádyē ásē ne benōn bé Ndáb-e-Dyōb, ábel nēn ányín ngáne nkáásé níme Yesue mėsōgkē. ⁵⁹ Bǎǎb-pǎǎ, beprisē bėmbáá ne bad bé káánsel bésyāāl bėhédé'áá bad ábe bėbíd mbōŋ é metóm á nló wée Yesue ábel nēn bėwúu mǎ. ⁶⁰ Ké nēngáne ekud é bad ēnhyě mbōŋ é metóm abíd áwe nló, bėnkēnkóbénné mǎ awusé ké ahóg. Kǎōn ne á asóg, dǎo mbōŋ ébe ébídé, éhōbē nēn bán, ⁶¹ "Anén mod anhób aá, mǎhele mǎbōōtēd Ndáb-e-Dyōb aá mǎlōŋ-'e chó ámbíd ámpē áfintē e e'pun é'láán." ⁶² Ade

Prise Ambáámbáa éwógé nê, dóo átyéémé ámīn boŋ áseǝtē Yesue aáken, “Weewóo’é dyamdyam áhób tâŋgene dyam áǝ ábén bad béhóbé wε á yǎl-ε?” ⁶³ Boŋ Yesue enkēnkǝǝdēnné mó. Hê dóo Prise Ambáámbáa álāŋgeé mó ámpē aá, “Ne melě á đīn á Dyǝb áǝ áǝ á alonǝge, láá sé mbále, wε-εé edé Aneawě-Béwógté, Mwǎn a Dyǝb-ε?” ⁶⁴ Hê dóo Yesue ákwēntanné mó aá, “Ngáne éhóbé.” Yesue ambáǝtē ámpē aá, “A mbále, nlāŋge nyé nén mεé bootya enén pónǝde, nyéēnyīn nēε Mwǎn-a-Moonyon ádyéé á ekáá émbáá é Dyǝb a Ngum. Nyéēnyīn-ne nēε ádyéé á mbag mīn, ásudéé á nkǝŋsé.” ⁶⁵ Dóo Prise Ambáámbáa ányábé mbóté álúmed nén aá mólíí, boŋ álāŋgē bad bé kóte aá, “Asyáá Dyǝb! Mbóŋ éhéé émpēε déhεǝǝé? Nyé baásyǝǝl nyéwógé bǝǝb ngáne ásyáá Dyǝb!” ⁶⁶ Dóo áseǝtēé bó aáken, “Chán nyéwémǝténé?” Hēε békwēnténé bán, “Ak-wedé nkáá, atāŋgéné-’ε awé.” ⁶⁷ Dóo donǝge á bad bébóótédé mó meléed asobted á’sǝ, bébǝmé-’ε mó. Abíníí-’ε bébǝmé mó mebén, ⁶⁸ béhóbé-’ε bán, “A-mod awě ahóbé aá móo módē Krīstǝ, láá-’ε sé mod awě abǝmé wε.”

Petro abáá Yesue áyǎl

(Mak 14.66-72; Luk 22.56-62; Jǝn 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Ene pónǝde Petro andyεé áse á eyáde é kóte-tē. Hê dóo ngǝndéré e mbǝlede pǝg épédé áwē, boŋ éhǝbē aá, “Wε nén, edé nhóg awě awǝŋné’áá Yesue, ane mod awě abíde á mbwóg e Galilia.” ⁷⁰ Boŋ Petro antǝn á’sǝ wéε ábē bad bésyǝǝl, ákwēntén aá, “Meebii’é dyam áǝ éhóbéé.” ⁷¹ Ade ámáá ahób nê, antīm á mmwε mé eyáde é kóte. Ahed dóo mbǝlede a ngǝndéré ampée ányíne mó, boŋ

álāngē bad ábe bébédé áhed aá, “Anén mod abédé ne Yesue, mod a dyad á Nazarēt.” ⁷² Boḡ Petro antāḡ ámpē, áhōbē nén aá, “Mmwág melē nén mēē meebii’ē me ane mod.” ⁷³ Eebemēē áte, bad ábe béntyēēm áhed bēmpě wēē Petro, boḡ béhōbē nén bán, “Etáa ngēn, edé nhóg awě ahídé’áá ane mod. Mbwéd e ehób echōḡ epanle wē áte, nén ebídé á mbwóg e Galilia.” ⁷⁴ Dóo Petro ámwākē melē aá, “Dyōb ákōgsen me nzé nkale metóm! Meebii’ē ane mod!” Ade ámáá ahób nē hóbén, nchóm-a-kúb antōḡ. ⁷⁵ Dóo Petro ákámtené ehób éche Yesue ánlāā’ē mós aá, “Nchóm-a-kúb adēhób aá mótō’, wěbāḡ me áyāl ngen éláán.” Dóo Petro ábídé á ebwóg-te, boḡ ábōnlē awé. Anchií bwāmbwam.

27

Békééné Yesue wēē Payledē
(Mak 15.1; Luk 23.1-2; Jōn 18.28-32)

¹ Néē bīn é’sángé sánḡén, beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bésyāāl bēmbootéd Yesue ahəge ngáne bēwūū’ē mós. ² Bēnhaḡ mós, bēbāg-ke mós á mekáá wēē Payledē awě kāḡ e alonḡ á Roma ēmbanéé aá ákamlan bad bé mbwóg e Judeya á pōndé eched.

Kwééd eche Judasē
(Mbel 1.18-19)

³ Ade Judasē, ntúré awě Yesue ányiné nén aá kóte ebagé mbakú nén bán bēwūu Yesue, ambé ngəl ne awusé áde ábélé. Nē dēnkāḡ, antéd móom mé kábpe méláán nīme beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bēmbēé mós, áke átímtéd bó ámbíd. ⁴ Anhób aá, “Mbelé mbéb áke mod

ntúrɛ awɛ eɛbele dyamdyam, awɛ béwū-’aá bɔɔb ngɛn.” Dɔɔ bétimtanné mó bán, “Cheé séwóó Abel ne nê? Nê áñone wɛ.” ⁵ Née Judase áwógé nê, ambwémé bó nímê móom mé kábpe méláán ásɛ wɛɛ bémbɛɛ á Ndáb-e-Dyɔb. Née áamáá abwém, ambíd ákɛ ápan yál. ⁶ Beprise bémbáá bɛnlád nímê mɔné áte, béhɔbɛ nɛn bán, “Mmɛn mɔné nídii mɔné mé eɛen. Né-ɔɔ, mbéndé eɛbagɛé kunze nɛn bán déláɗten nímɛn mɔné ne mɔné ní Ndáb-e-Dyɔb.” ⁷ Ade bémáá ahɛɗten tɛngene nímê mɔné, bɛntɛd mó, béchānɛn etúú éche ébédé etúú é mod nhóg awɛ atumé’áá mbeé. Bɛnchan chɔ, álime beken. ⁸ Nê dɔɔ ákásá bon káɛ ne’ chii, béchɛgé échɛ etúú bán, Etúú é Mekií. ⁹ Nɛn, dɛmbɛnléd álonɛd e’yale ábe nkal é’dáɛɗɛn Jeremayaa ánhɔbpɛ aá, “Bɛtɛd móom mé kábpe méláán nime nídé nsongé ní mɔné nime donje á bad bé Israel bɛnkwentɛnné asábe áwe nló, ¹⁰ bɛbɛnléd áchanɛn etúú éche ntumé-mbeé. Nɛn dɔɔ Dyɔb dénlāá’ɛ mɛ aá, mbɛl.”

Payledɛ akááɗté Yesue

(Mak 15.2-5; Luk 23.3-5; Jɔn 18.33-38)

¹¹ Enɛn pɔndé-ɔɔ Yesue antyéém á nkáásé á’sɔ wɛɛ Payledɛ awɛ akámlánnáá mbwóg e Juda. Payledɛ ansɛdéd mó aá, “Wɛɛ edé kɛɛ e bad bé Israel-ɛ?” Yesue antimtɛn mó aá, “Ngáne éhóbé.” ¹² Bon áde beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bénhɔbpɛ mó mam áyál, enkɛnhɔbpɛ dyamdyam. ¹³ Né-ɔɔ Payledɛ ansɛdéd mó aáken, “Weewógɛé nímɛn mam mésyāál nime ábɛn bad béhóbɛɛ wɛ áyál-ɛ?” ¹⁴ Bon ké nê, Yesue enkɛnhɔbpɛ ké eyale, nê-’ɛ dénkōmɛd Payledɛ yál áte bwámbwam.

Mbakú e kwééd eche Yesue
(Mak 15.6-15; Luk 23.13-25; Jɔn 18.39-19.16)

¹⁵ Bɔɔb-pɔɔ, mwě téé nzé Ngande e Nnyíme-ámín empě, Payledε ammentén mod a mbwɔg nhóg abided á mbwɔg. Ane mod abágé'áá mod ké ahéé awě bad bé dyad bēmpwεdté. ¹⁶ Ene pónde mod a mbwɔg nhóg ambé awě béchágé'áá bán Barabase. Ane mod ambyéén bwâmbwam áyāle e'bébtéd é' mekan ábe ábélé'áá. ¹⁷ Né-óó áde ndun e mod éládné áte á ndáb wée Payledε, ansedéd bó aá, “Nzé-móde nyéhεdeé bán mbided, Barabase ké'ε Yesue awě béchágéé bán Krístəə?” ¹⁸ Ambel nén áyāle ambii bwām aá prise ambáá ne baámbáá bēbágé Yesue áwe mekáá áyāle kónjǐ embé bó áte. ¹⁹ Ade Payledε ádyéé á atii wée ákáádté'áá bad, mwaád anlómé mó nsəl aá, “Weewóó dyamdyam ábel ne mbakú eche ane mod awě eébele dyamdyam, áyāle nnāngé mó nló nkuu míme ítómé nén míme ítágté me bwâmbwam.” ²⁰ Beprise bēmbáá ne bad bēmbáá bé Israel bēnsāl ábē bad áte nén bán bēlāa Payledε ábided dásō Barabase boŋ ábe mbakú nén bēwúu Yesue. ²¹ Né-óó, áde Payledε ásédte ábē bad aá, “Áyāle ábén bad bēbe, ahéé nyéhεdeé bán, mbided?” Bó moosyáəl bēnkwentén bán, “Barabase!” ²² Dóo Payledε ásεdteé bó ámpē aá, “Chán-nō nyéhεdeé bɔɔb bán mbel ne Yesue awě béchágéé bán Krístəə?” Dóo békwentanné bán, “Béhome mó á awɔg!” ²³ Héε Payledε ásεdteé bó ámpē aá, “Áyāle chán? Ebébtéd éhéé ábélé?” Boŋ bēnnabé abón bán, “Bomé mó á awɔg.” ²⁴ Ade Payledε ányíne aá móshēlēē se móshəŋlén ábē bad mewēmtən tēŋgene mbakú eche Yesue, ábán

nén aá, ábê bad bépeene' mpuutéđ, dóo átédé mendíb boŋ áwobpé mekáá áwab e'só, áhōbē- 'ε aá, “Mekáá mėsáá me áyāle kwééd eche anén mod. Nê ánōne nyé bēn.” ²⁵ Héε ene ndun e mod ékwentanné bán, “Sêkwěnténé. Mmē mekií mébê áwēd nló, nchoo ne nímēd nchyaátén!” ²⁶ Né-óó, Payledε ambídtéd bó Barabase. Ambě kunze aá, sánze ébōm Yesue, boŋ béke bébome-'ε mó á awōg.

*Sánze éwélé Yesue
(Mak 15.16-20; Jōn 19.2-3)*

²⁷ Sánze éche Payledε éntēđ Yesue, ékēēn mó á eyáde é nkamlεε, bēlād-tε baáb ábíníí bésyāā́l áte áhed. ²⁸ Béhūđ mó mbóté áyāl, béhé mó mengombe míme ní'yāge' míme níwāgné mengombe mé k̄ñ. ²⁹ Béntēđ ngen é mechš, bēlóó mó ekóté éche émbē néε ekóté é k̄ñ, béhé mó chó á nló. Béhē mó ntóŋ á ekáá é mbáá te, bébwōgkē-'ε mó mebóbóŋ áwēl mó. Béhóbé'áá nén bán, “Eduíbé ébē ne wε, a-k̄ñ e bad bé Israel!” ³⁰ Dóo bébóótédé mó meléed asob á yāl, boŋ bétēđé nímē ntóŋ, bébōmé mó á nló. ³¹ Ade bémáá mó awēl, bēhūđ mó nímē mengombe á yāl, bétímēđ éche mbóté. Néε bémádé nê, bēnkēēn mó áke dé ábome mó á awōg.

*Bébómmé Yesue á awōg
(Mak 15.21-32; Luk 23.26-43; Jōn 19.17-27)*

³² Ade békagké nê, néε échē sánze ébidēnnē Yesue á dyad-tē, dóo bébómmé mod awē ambíd á dyad á Sirine awē béchágé'áá bán Simōne. Héε békóbé mó, boŋ bēpēmtē mó awōg áde Yesue bán áhídne mó dó ámbíd. ³³ Dóo bēpédé hōm áde béchágé'áá bán, Golgota, awē adé nén bán, “Hōm dé Ebóŋgél é Nló.” ³⁴ Áhed, bēmbě Yesue mīm

mímē béhéde achəchəə áte. Boŋ áde áwógléné mó á nsəl, enkənkwenténne amwé. ³⁵ Ade bémáá mó abome á awəg bənsíd mbambú ákab éche mbóté. ³⁶ Néε bémáá mó mbóté akab, bəndyεé áhed áŋən mó. ³⁷ Bəntəl echə nzəm e kwéed á abámbé nən bán, “Yesuε móo nən, kəŋ e bad bé Israel.” Bəntəd áde abámbé, bəbōmē áwe nlómín. ³⁸ Bəmbomé bechíb bəbε á awəg nchoo ne Yesuε, nhóg á pəd e ekáá émbáá, aníní-’ε á pəd e ekáá é emwəd. ³⁹ Bad ábe bétómé’áá nzii bənben ne áhed bəbómé’áá nló bəbwēmē-’ε mó nzyəŋ ⁴⁰ bán, “Wenhób wεé móəbōōtəd Ndáb-e-Dyöb, wεé mólōŋ-’ε chó ámpē átínté e e’pun é’láán. Nzé wε-εé edé Mwän a Dyöb, sōŋ echoŋ yəl, ésud ásē á awəg hē.” ⁴¹ Bεprise bəmbáá, bemeléede bə mbéndé ne bad bəmbáá bé Israel bōmpē bəwélé’áá mó, bəhōbē bán, ⁴² “Achōŋt’é’áá bad, bəəb eéheleé yəl awōŋgen. Nzé ne mbále móde kəŋ e aloŋ á Israel, ásud-tóó á awəg hē bəəb. Hē dōo sédübēē bán móde Ane-awē-Béwógté. ⁴³ Adúbpe áá Dyöb áde ne mó, áá móde-’ε Mwän a Dyöb. Ahá! Dyöb áwōŋgen-nəó mó bəəb dényín.” ⁴⁴ Káəŋ ne bechíb ábe bəmboméé á awəg nchoo ne Yesuε bōmpē bəsyáá’áá Yesuε.

Yesuε awéde

(Mak 15.33-41; Luk 23.44-49; Jəŋ 19.28-30)

⁴⁵ Ade bín é’pédé kəd, ehíntén énkwx̄ hōm ásyāəl káəŋ ne ngəŋ éláán. ⁴⁶ Dōo Yesuε álébpé esaád áá, “Elí, Elí, lámá sábatāni,” awē áde nən bán, “A-Dyöb ádēm, a-Dyöb ádēm, cheé ékáá boŋ étédte mε?” ⁴⁷ Néε doŋge á bad ábe bəmbē bənben bəwóge nē, bənhōb bán, “Achēnle Elaijaa áá áhyε áwōŋgen mó.” ⁴⁸ Abwəg-ábwəg bó mod nhóg annyəgéd, antéd kuchá, ásəm á ntóŋ, átōde á ebéntéd é

mĩm tē, boŋ áhāg mó á nsəl aá ámwê. ⁴⁹ Abíníí-’ε béhōbē nén bán, “Nyémwε, dényín nzé Elai-
jaa áhyε mó awōŋgen.” ⁵⁰ Hê dóo Yesuε álébpé
esaád ámpē boŋ ámyě-’ε nlém. ⁵¹ Ene póndé
chēn abad ádě dēnkāb Ndáb-e-Dyōb áte, dēnsalé
áte e’pεd é’bε bootya ámĩn káāŋ ne ásē. Ndōob
ennəŋnéd, meláá mésanlé áte, ⁵² soŋ énednad.
Ekud é bad bé Dyōb ábe bēmmad awé bēmpuú,
⁵³ bēbíd á soŋ-tē. Ambíd e póndé áde Yesuε áamá
apuu, bēnkě á dyad tē á Jerusalem. A dyad tē
wê, ekud é bad ényín bó. ⁵⁴ Née mod ambáá
a sánze ne sánze éche énoné’áá Yesuε bényíné
née ndōob énoŋnédé, bényín-ne mekan mésyāēl
níme mébēnlédé, mbwóg ménkōb bó bwāmbwam,
béhōbē-’ε nén bán, “Ne mbále, anén mod abédéε
Mwān a Dyōb.” ⁵⁵ Ekud é bebaád éche êmbootéd
Yesuε ahíd ámbíd se á Galilia, bēwōŋgān-ne mó,
béntyēēm etūn, bēnəné mekan mésyāēl níme
mébēnlad. ⁵⁶ Atíntē e ábē bebaád, Maria Mag-
dalεnε, Maria awě abédé nyaá awě Jεmε bó Jεseb,
ne nyaá awě bán ábe Zεbediε bémbē áhed.

Nlíme níme Yesuε
(Mak 15.42-47; Luk 23.50-56; Jən 19.38-42)

⁵⁷ Née ngukél épédé, nhən ní mod nhóg níme
béchágé’áá bán Jεsebε mēmpě. Ane mod abédéε
mod a dyad á Arimatia. Mómpe abédé nhóg
awě ahidé-’áá Yesuε. ⁵⁸ Ankě wée Payledε aá ábe
mó kunze átéd ndim níme Yesuε. Payledε ambě
kunze nén aá bébe mó ndim níme Yesuε. ⁵⁹ Jεsebε
antéd ndim níme Yesuε, ákāān mó mbóm e ekóólé,
⁶⁰ alímé mó á soŋ eche bēpwógé á eláá-tē. Ene soŋ
ebédé-’ε soŋ e ekóólé eché Jεsebε mwēn ánwōŋgē.

Ambid e nê, antínéd aláá ámbáá akólén nsəl rí son, ákē-’ε mó. ⁶¹ Maria Magdalene ne Maria awě anchyáá Jemse bó Joseb, bēnlyǎg bēdyēē á nkæg rí son.

Payledε alomé sánze

ânən sonj eche Yesue

⁶² Née bīn é’sánjé, nê démbē á Mbwe-mé-nkóme-áte, beprise bémháá ne Befarisia bēnladén, béke bényín Payledε, ⁶³ bēlāngē mó nén bán, “A-sán, sēkamtan nén bán ádě nkal a metóme ne ábédé ámīn, anhób aá mósōpuú ámbid e e’pun é’láán. ⁶⁴ Né-óó tóméd akale nén, wεé bēnəne’ echě sonj bwām, kóşj ne e’pun é’láán ábel nén bonj ábē bem-bapεε béehélé nímē ndim achīb se bēlāngē bad bán apuúdé. Né nén débē metóm níme ríchábé ámīn tómaa níme ásébpé akal.” ⁶⁵ Dóó Payledε álāngεé bó aá, “Nyétéd sánze ânən sonj bwām, ábel nén dyamdyam déebēnlád.” ⁶⁶ Héε békíí, bonj bēhāg e’chem á aláá ádě démbē á nsəl rí son, ábel nén bēbíi nzé mod anědté, bétēdē-’ε sánze áhed ábel bonj béēchībē’ Yesue ndim.

28

Yesue apuúdé

(Mak 16.1-10; Luk 24.1-12; Jøn 20.1-10)

¹ Ambid e mbwe-mé-nkóme-áte, á epun é’sō é sōndé, * epog é mbwembwe, Maria Magdalene ne Maria awě anchyáá Jemse bó Joseb, bēnkě sonj eche Yesue anən. ² Esám-éēkōmtēnē, ndōob ennəñnéd, ángel e Dyōb ebíd ámīn épe. Entínéd ádě aláá ádě démbē á nsəl rí son, édīi-’ε dó ámīn. ³ E’só é’péné’áá

* **28:1** Nédē á Sōndé.

ene ángel áte née emwɛdmwɛd, mbóté-’ε épūbē mó féréd. ⁴ Mbwóg ménkōb sánze éche énoné’áá ene son. Nê dênkǝn bēnnǝnéd, békwe ásē, bēbé née ndim ní bad. ⁵ Héε ángel élanǝé ábē bebaád aá, “Nyéebáá’. Mbíí mεé Yesue awě bēmboméé á awǝg mǝǝ nyéhyédé anǝn. ⁶ Eésaá hén. Apuúdé ngáne ánlāá’é nyé aá ébenléd. Nyéhyε nyénǝn wéε bēnnaádté mǝ. ⁷ Nyékag-kǝǝ mehélé bǝǝb, nyéláa ábē bembapεε bán, apuúdé, amaá-’ε ake á’sǝ á Galilia, áwed-taá bényīnē mǝ. Nyééchatán dyam áde rílanǝé nyé.” ⁸ Né-ǝǝ, bēnhidnéd mehélé áhed, ké née bēbédé mbwóg, menyīnge mém̄bē bó áte. Bēnnyǝgéd áke déláa bembapεε ábe Yesue dyam áde ábenlédé. ⁹ Ade ábē bebaád békagké nē, dǝǝ Yesue átáné bó tǝléd, bon áhǝbē aá, “Nlǝnté nyé.” Bēmpǝ áwē, békóbén mǝ á mekuu ábe mǝ edúbé. ¹⁰ Héε Yesue álǝnǝé bó aá, “Nyéebáá’. Nyéke nyéláa ábēm bembapεε ábe bédé née ábēm baányan nén bán, békag á Galilia. Awed dǝǝ bényīnē mε.”

Sánze éhábé dyam áde ábenlédé

¹¹ Ngáne ábē bebaád békagké áláa bembapεε ábe Yesue dyam áde ábenlédé, donǝe á sánze áde ánóné’áá son eche Yesue dēnkǝ á dyad-tē áke dé aláa beprise bēmbáá chǝm ésyāāl éche ébenlédé áde ángel épédé. ¹² Beprise bēmbáá ne bad bēmbáá bé Israel bēmbǝm átii ngáne bēbenlé. Néε bémáá atíi, bēmbǝ échē sánze nsonǝé ní mǝné míme ríchábé ámin. ¹³ Béláá-’ε bó bán bēhǝb bán, “Yesue ábē bembapεε bēnhyε mǝ ndim achíb nkuu áde nyékúnεé. ¹⁴ Nzé Payledε awógé, né séǝbǝl adúbé nén aá awusé déesaá ádēn. Nē débǝl

nyéesónlé á ndutul-tê.” ¹⁵ Né-ṵó éche sánze ênkõb mímê mṵné, bébēl-le ngáne bénlāā’é bó. Kááṅ ne’ chii, bad bé Israel bédíi békale mímê nkalaṅ.

Yesue apiidé abē bembapεε

(Mak 16.14-18; Luk 24.36-49; Jṵn 20.19-23; Mbēl 1.6-8)

¹⁶ Bṵṵb-pṵṵ, bembapεε dyōm-ne-nhóg ábe Yesue bēnkě á ekone-mín á Galilia wée ánlēbēē aá bέε. ¹⁷ Anyín ádē bényíné mó, bēmbε mó edúbé, kénέε bó donṅe á bad bēnkēnkongé adúbe nén bán Yesue mwēn-εé akōṅté abé. ¹⁸ Héε Yesue ásídté bó benben, boṅ álāṅgē bó aá, “Kunze esyāál ebāgnédé mε, ádyōb ne á nkōṅ ísé. ¹⁹ Nyékag meloṅ mé nkōṅsé mésyāāl, nyébele bad ábēm bembapεε. Nyédusan-ne bó á dīn ádē Titée, á dīn á Mwān ne á dīn dé Edāádāṅ éche Esáá. ²⁰ Nyéyágte-’ε bó áhíd mekan mésyāāl míme ísógtné nyé. Nyébíi nén bán mēbē-’ε ne nyé kááṅ ne á asóg dé nkōṅsé.”

Mel̃ Mékō̃lē
New Testament in Akoose (CM:bss:Akoose)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Akoose

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Akoose

bss

Cameroon

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Akoose

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

0143729f-907e-5098-b6ce-63b1629b8e48